

GARD - Pracownia Urbanistyczno - Architektoniczna - mgr inż. arch. Anna Woźnicka
siedziba: ul. Traktorowa 43/2, 91-117 Łódź; adres korespondencyjny: ul. Telefoniczna 46F, 92-016 Łódź
NIP 947-106-73-33; REGON 100834104, tel. 530641655, 509959368, 508655541; biurogard@gmail.com

GMINA PLATERÓWKA

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA POTRZEB PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY PLATERÓWKA

ŁÓDŹ, SIERPIEŃ 2026

Zlecniodawca:

Gmina Platerówka, reprezentowana przez Wójta Gminy Platerówka, przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy Platerówka

Platerówka 20, 59-816 Platerówka

Wykonawca:

GARD – Pracownia Urbanistyczno-Architektoniczna – mgr inż. arch. Anna Woźnicka

ul. Traktorowa 43/2, 91-117 Łódź

Podstawa opracowania:

Umowa nr GMK.272.1.2025, zawarta w dniu 14.05.2025 r. z Gminą Platerówka

Autorzy opracowania:

mgr **Gabriel Danek** – autor prognozy

mgr **Rafał Spala** – autor prognozy

mgr inż. arch. **Anna Woźnicka** – główny projektant planu ogólnego

Oświadczenie autora:

Zgodnie z art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn.: Dz.U. z 2024 r., poz. 1112)

oświadczam,

że jako autor „Prognozy oddziaływania na środowisko dla potrzeb projektu planu ogólnego Gminy Platerówka”, spełniam warunki określone przez wyżej przywołany artykuł.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Podpis autora:

Data sporządzenia prognozy:

19.08.2026 r.

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	8
1.1 Przedmiot, cele i podstawa prawna opracowania	8
1.2 Zakres merytoryczny i przestrzenny prognozy	8
1.3 Metody pracy oraz wykorzystane na potrzeby opracowania materiały źródłowe	9
2. Informacje o zawartości i głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.....	10
2.1 Informacje o głównych celach i zawartości projektu planu ogólnego	10
2.2 Powiązania projektu planu z innymi dokumentami oraz ich ustalenia	17
2.3 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	23
3. Położenie gminy i wyposażenie w infrastrukturę komunalną	25
3.1 Położenie administracyjne gminy	25
3.2 Obsługa komunikacyjna w gminie.....	27
3.3 Zaopatrzenie w wodę	29
3.4 Gospodarka ściekowa	35
3.5 Promieniowanie niejonizujące	36
3.6 Alternatywne źródła energii	39
3.7 Zaopatrzenie w gaz	41
3.8 Zaopatrzenie w ciepło	41
3.9 Gospodarka odpadowa.....	41
4. Charakterystyka komponentów przyrodniczych środowiska	44
4.1 Położenie fizycznogeograficzne	44
4.2 Ukształtowanie i struktura powierzchni ziemi	46
4.3 Budowa geologiczna.....	51
4.4 Surowce mineralne	53
4.5 Warunki wodne	56
4.6 Warunki klimatyczne	65
4.7 Susza	68
4.8 Powietrze atmosferyczne	73
4.9 Warunki glebowe	78
4.10 Przyroda ożywiona	81
4.10.1 Flora	81
4.10.2 Grzyby	88
4.10.3 Fauna	88
4.10.4 Identyfikacja miejsc szczególnie cennych przyrodniczo	91
4.10.5 Identyfikacja źródeł zagrożenia przyrody ożywionej: flory, fauny i siedlisk przyrodniczych ..	98
4.10.6 Powiązania przyrodnicze z jego szerszym otoczeniem	99
4.11 Klimat akustyczny	101
4.12 Pola elektromagnetyczne	106

4.13 Ryzyko wystąpienia poważnej awarii	110
4.14 Walory krajobrazowe	111
5. Walory kulturowe i ich ochrona prawna.....	115
5.1 Obiekty wpisane do rejestru zabytków	116
5.2 Zabytki ujęte w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków	121
5.3 Stanowiska archeologiczne	136
5.4 Obszary ochrony konserwatorskiej.....	139
5.5 Zagrożenia wartości kulturowych	139
6. Ocena oddziaływania na środowisko ustaleń dokumentu planistycznego	141
6.1 Prognoza zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń planu ogólnego	141
6.2 Przewidywane skutki wpływu realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na poszczególne komponenty środowiska	142
6.2.1 Różnorodność biologiczna	143
6.2.2 Zdrowie ludzi	145
6.2.3 Wody powierzchniowe i podziemne	146
6.2.4 Powietrze atmosferyczne	147
6.2.5 Klimat akustyczny	148
6.2.6 Promieniowanie elektromagnetyczne	149
6.2.7 Powierzchnia ziemi (w tym gleby).....	150
6.2.8 Krajobraz	151
6.2.9 Warunki klimatyczne	152
6.2.10 Zasoby naturalne	153
6.2.11 Zabytki i dobra materialne.....	153
6.3 Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	154
6.4 Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	154
7. Konkluzje i wskazania dotyczące zmian projektu dokumentu planistycznego	155
7.1 Propozycja rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, wynikających z ustaleń projektu planu ogólnego	155
7.2 Propozycje rozwiązań alternatywnych w stosunku do zawartych w projekcie planu	157
7.3 Propozycja metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu ogólnego oraz częstotliwość ich przeprowadzania	157
8. Podsumowanie	159

Spis rysunków

Rys. 1) Obligatoryjne i fakultatywne elementy składające się na plan ogólny gminy	10
Rys. 2) Wymagane parametry zabudowy dla wyznaczonych stref planistycznych	12
Rys. 3) Procentowy udział powierzchni poszczególnych sołectw Gminy Platerówka	25
Rys. 4) Lokalizacja Gminy Platerówka na tle administracyjnym	26
Rys. 5) Układ drogowy i kolejowy w Gminie Platerówka	28
Rys. 6) Ujęcia wód podziemnych wraz z strefami ochronnymi na terenie Gminy Platerówka	34
Rys. 7) Napowietrzne linie elektromagnetyczne na tle Gminy Platerówka	37
Rys. 8) Lokalizacja alternatywnych źródeł energii na terenie Gminy Platerówka	40
Rys. 9) Położenie fizycznogeograficzne Gminy Platerówka	45
Rys. 10) Struktura użytkowania gruntów w obrębie Gminy Platerówka wyrażona w procentach (%)	48
Rys. 11) Cieki wodne na terenie Gminy Platerówka	57
Rys. 12) Rozkład temperatur średnich w 2024 roku	65
Rys. 13) Rozkład temperatur maksymalnych w 2024 roku	66
Rys. 14) Rozkład rocznej sumy opadów w 2024 roku	66
Rys. 15) Rozkład usłonecznienia w 2024 roku	67
Rys. 16) Zagrożenie suszą rolniczą na terenie Gminy Platerówka	69
Rys. 17) Zagrożenie suszą atmosferyczną na terenie Gminy Platerówka	70
Rys. 18) Zagrożenie suszą hydrologiczną na terenie Gminy Platerówka	71
Rys. 19) Zagrożenie suszą hydrogeologiczną na terenie Gminy Platerówka	72
Rys. 20) Korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym przebiegający przez Gminę Platerówka o nazwie Sudety – Bory Dolnośląskie, zachód (GKZ-5A)	100
Rys. 21) Lokalizacja punktów pomiarowych PEM na terenie woj. dolnośląskiego w 2017 i 2018 r., w tym na terenie Gminy Platerówka (nr 83)	107
Rys. 22) Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej na terenie Gminy Platerówka	109

Spis tabel

Tab. 1) Strefy planistyczne planu ogólnego, wraz z tworzącymi je profilami funkcjonalnymi	11
Tab. 2) Ustalenia projektu planu ogólnego gminy Platerówka w zakresie stref funkcjonalnych i wskaźników urbanistycznych	13
Tab. 3) Wskazania ekofizjograficzne dla terenów zabudowy mieszkaniowej	17
Tab. 4) Wskazania ekofizjograficzne dla terenów zabudowy usługowo-gospodarczej	18
Tab. 5) Wskazania ekofizjograficzne dla terenów gospodarki rolnej	18
Tab. 6) Wskazania ekofizjograficzne dla terenów usług, rekreacji i turystyki	19

Tab. 7) Wskazania ekofizjograficzne dla terenów cmentarzy wraz ze strefą ochrony sanitarnej	19
Tab. 8) Wskazania ekofizjograficzne dla terenów infrastruktury technicznej	20
Tab. 9) Wskazania ekofizjograficzne dla terenów ciągów komunikacyjnych	20
Tab. 10) Wskazania ekofizjograficzne dla terenów ochrony przyrodniczej	21
Tab. 11) Wskazania ekofizjograficzne dla terenów gospodarki leśnej	21
Tab. 12) Wskazania ekofizjograficzne dla terenów cennych ze względu na walory historyczno-kulturowe	22
Tab. 13) Wskazania ekofizjograficzne dla terenów eksploatacji surowców mineralnych i przewidzianej rekultywacji	22
Tab. 14) Powierzchnia sołectw Gminy Platerówka	25
Tab. 15) Ujęcia wód powierzchniowych na terenie Gminy Platerówka	32
Tab. 16) Ujęcia wód podziemnych na terenie Gminy Platerówka	32
Tab. 17) Strefy ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych na terenie Gminy Platerówka	33
Tab. 18) Stacje bazowe na terenie Gminy Platerówka (stan na 29.01.2024 r.)	38
Tab. 19) Stacje bazowe na terenie Gminy Platerówka (stan na 29.01.2024 r.)	39
Tab. 20) Kompleksy użytkowania gruntów na terenie Gminy Platerówka	47
Tab. 21) Złoża kopalin i ich charakterystyka gospodarcza oraz klasyfikacja	55
Tab. 22) Cieki wodne zidentyfikowane na terenie Gminy Platerówka	56
Tab. 23) Wykaz ujęć wód powierzchniowych na terenie Gminy Platerówka	58
Tab. 24) Jednolite części wód powierzchniowych na terenie Gminy Platerówka	59
Tab. 25) Zestawienie punktów badawczych wód podziemnych w sieci krajowej PIG w latach 2017-2019	62
Tab. 26) Jednolite części wód podziemnych na terenie Gminy Platerówka	63
Tab. 27) Pomniki przyrody na terenie Gminy Platerówka	91
Tab. 28) Stan techniczny dróg wojewódzkich przebiegających przez teren Gminy Platerówka	104
Tab. 29) Stan techniczny dróg powiatowych przebiegających przez teren Gminy Platerówka	104
Tab. 30) Wykaz instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne na terenie Gminy Platerówka	108
Tab. 31) Zestawienie typów zidentyfikowanych krajobrazów w obrębie Gminy Platerówka	112
Tab. 32) Zestawienie cech syntetycznych i cech analitycznych zidentyfikowanych krajobrazów w obrębie Gminy Platerówka	114
Tab. 33) Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków (stan na rok 2025)	117
Tab. 34) Wykaz zabytków ujętych w wojewódzkiej (WEŻ) i gminnej (GEZ) ewidencji zabytków na terenie Gminy Platerówka	121
Tab. 35) Wykaz stanowisk archeologicznych zarejestrowanych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski	137
Tab. 36) Wykaz obszarów ochrony konserwatorskiej znajdujących się w historycznym układzie wsi	139
Tab. 37) Ocena przewidywanych skutków (oddziaływań) realizacji ustaleń planu ogólnego – różnorodność biologiczna ...	144

Tab. 38) Ocena przewidywanych skutków (oddziaływań) realizacji ustaleń planu ogólnego – zdrowie ludzi	145
Tab. 39) Ocena przewidywanych skutków (oddziaływań) realizacji ustaleń planu ogólnego – wody powierzchniowe i podziemne	146
Tab. 40) Ocena przewidywanych skutków (oddziaływań) realizacji ustaleń planu ogólnego – powietrze atmosferyczne	147
Tab. 41) Ocena przewidywanych skutków (oddziaływań) realizacji ustaleń planu ogólnego – klimat akustyczny	149
Tab. 42) Ocena przewidywanych skutków (oddziaływań) realizacji ustaleń planu ogólnego – promieniowanie elektromagnetyczne.....	149
Tab. 43) Ocena przewidywanych skutków (oddziaływań) realizacji ustaleń planu ogólnego – powierzchnia ziemi (w tym gleby)	151
Tab. 44) Ocena przewidywanych skutków (oddziaływań) realizacji ustaleń planu ogólnego – krajobraz	152
Tab. 45) Ocena przewidywanych skutków (oddziaływań) realizacji ustaleń planu ogólnego – warunki klimatyczne.....	152
Tab. 46) Ocena przewidywanych skutków (oddziaływań) realizacji ustaleń planu ogólnego – zasoby naturalne	153
Tab. 47) Ocena przewidywanych skutków (oddziaływań) realizacji ustaleń planu ogólnego – zabytki i dobra materialne...	154

Spis fotografii

Fot. 1) Widok na teren ochrony bezpośredniej ujęcia wód podziemnej w Zalipiu	31
Fot. 2) Widok na teren ochrony bezpośredniej ujęcia wód podziemnej w Zalipiu	31
Fot. 3) Widok na kościół parafialny w Platerówce.....	50
Fot. 4) Widok na cmentarz komunalny w Platerówce	51
Fot. 5) Widok na plan kopalni bazaltu „Bukowa Góra”	53
Fot. 6) Widok na wjazd do kopalni bazaltu „Bukowa Góra” – Kopalnia Zaręba EUROVIA	54
Fot. 7) Widok na pomnik przyrody – buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i>	92
Fot. 8) Widok na pomnik przyrody - Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> – brak tabliczki.....	93
Fot. 9) Widok na Wzgórze Czubatka i okolice Gminy Platerówka – proponowane stanowisko dokumentacyjne	94
Fot. 10) Widok ze Wzgórza Czubatka na okolice Gminy Platerówka.....	95
Fot. 11) Widok ze Wzgórza Czubatka na okolice Gminy Platerówka.....	95
Fot. 12) Widok na zrekultywowany „Nowy kamieniołom” w Lubańskim Wielkim Lesie po eksploatacji bazaltu – proponowany użytek ekologiczny	96
Fot. 13) Widok na zachodnią część Lubańskiego Wielkiego Lasu z zalany wyrobiskiem w Wielkim Lesie Lubańskim po eksploatacji bazaltu - proponowany użytek ekologiczny.....	97
Fot. 14) Widok na potok Włosienica - proponowany użytek ekologiczny	97
Fot. 15) Widok na pałac i zespół pałacowo-folwarczny we Włosień Dolny – obiekt wpisany do rejestru zabytków	119
Fot. 16) Widok na pałac i zespół pałacowo-folwarczny we Włosień Dolny – obiekt wpisany do rejestru zabytków	120

1. Wprowadzenie

1.1 Przedmiot, cele i podstawa prawna opracowania

Niniejsze opracowanie powstało na potrzeby projektu planu ogólnego Gminy Platerówka, który to plan przygotowano w związku z **Uchwałą Nr VIII/47/24 Rady Gminy w Platerówce z dnia 12 grudnia 2024r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Platerówka.**

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego, ma służyć identyfikacji przewidywanych zmian, jakie może przynieść realizacja ustaleń tego dokumentu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego. Prognoza określa również rodzaje mogących pojawić się w wyniku realizacji ustaleń projektu planu uciążliwości, które mogą mieć wpływ na zmianę warunków życia mieszkańców i użytkowników tego obszaru. Podkreślić należy, że prognoza oddziaływania na środowisko nie rozstrzyga słuszności realizacji przewidzianych w planie zamierzeń inwestycyjnych, przedstawia jedynie prawdopodobny wpływ tych ustaleń na środowisko przyrodnicze i proponuje ewentualne rozwiązania alternatywne lub kompensacyjne.

Podstawę prawną do sporządzenia prognozy stanowią:

- **Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. 2024 poz. 1130 z późn. zm.);**
- **Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.).**

1.2 Zakres merytoryczny i przestrzenny prognozy

Zakres informacji, które są wymagane w sporządzanej prognozie, wskazane zostały w **art. 51 ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.)**. Ponadto, wzięto pod uwagę uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, które sporządził Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu (**WSI.411.166.2025.KM**) oraz Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubaniu (**ZNS.9022.1.6.2025.ŁD**).

Zgodnie z **Uchwałą Nr VIII/47/24 Rady Gminy w Platerówce z dnia 12 grudnia 2024r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Platerówka** oraz zgodnie z **art. 13a ust. 1 Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2024 poz. 1130 z późn. zm.)**, obszar podlegający opracowaniu obejmuje teren całej gminy Platerówka w jej granicach administracyjnych. Na przedmiotowym obszarze nie występują tereny zamknięte inne niż ustalone przez ministra właściwego do spraw transportu, ani morskie wody wewnętrzne, które to tereny są wyłączone spod ustaleń planu ogólnego.

- Powierzchnia całkowita gminy: 47,99km²;
- Tereny zamknięte inne niż ustalone przez ministra właściwego do spraw transportu: 0ha (0km²);
- Morskie wody wewnętrzne: 0ha (0km²);
- Obszar objęty postanowieniami planu ogólnego: 47,99km².

1.3 Metody pracy oraz wykorzystane na potrzeby opracowania materiały źródłowe

Bazę do określenia stanu środowiska, jego funkcjonowania i problemów przy istniejącym zainwestowaniu, stanowiło „**Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja**” przygotowane na potrzeby Planu ogólnego Gminy przez firmę BBF Sp. z o. o.

- **Wykonawca:**

BBF Sp. z o. o.

ul. Dąbrowskiego 461

60-451 Poznań

- **Autorzy opracowania:**

- dr Jacek Kurzawa – kierownik zespołu
- mgr inż. Katarzyna Frankowska
- mgr inż. Krzysztofa Bielerzewska
- mgr inż. Anna Gardo
- mgr Sylwia Stolarska
- lic. Julia Gandecka

W opracowaniu powyższego dokumentu wykorzystano wiedzę terenową, jak również archiwalne materiały kartograficzne, planistyczne, inwentaryzacyjne i studialne, a w szczególności mapy glebowe, hydrograficzne, sozologiczne, hydrogeologiczne i geologiczne, dokumentacje geologicznych złóż kopalin, dokumentów inwentaryzacji zasobów przyrodniczych gminy, baz danych o środowisku, rejestru zabytków, ewidencji dóbr kultury i innych materiałów dokumentujących obiekty kulturowe i stanowiska archeologiczne.

Część tekstowa i graficzna (rysunki, tabele, fotografie) Prognozy, zawarta w działach 3, 4 oraz 5, w całości pochodzi z Opracowania ekofizjograficznego dla Gminy Platerówka.

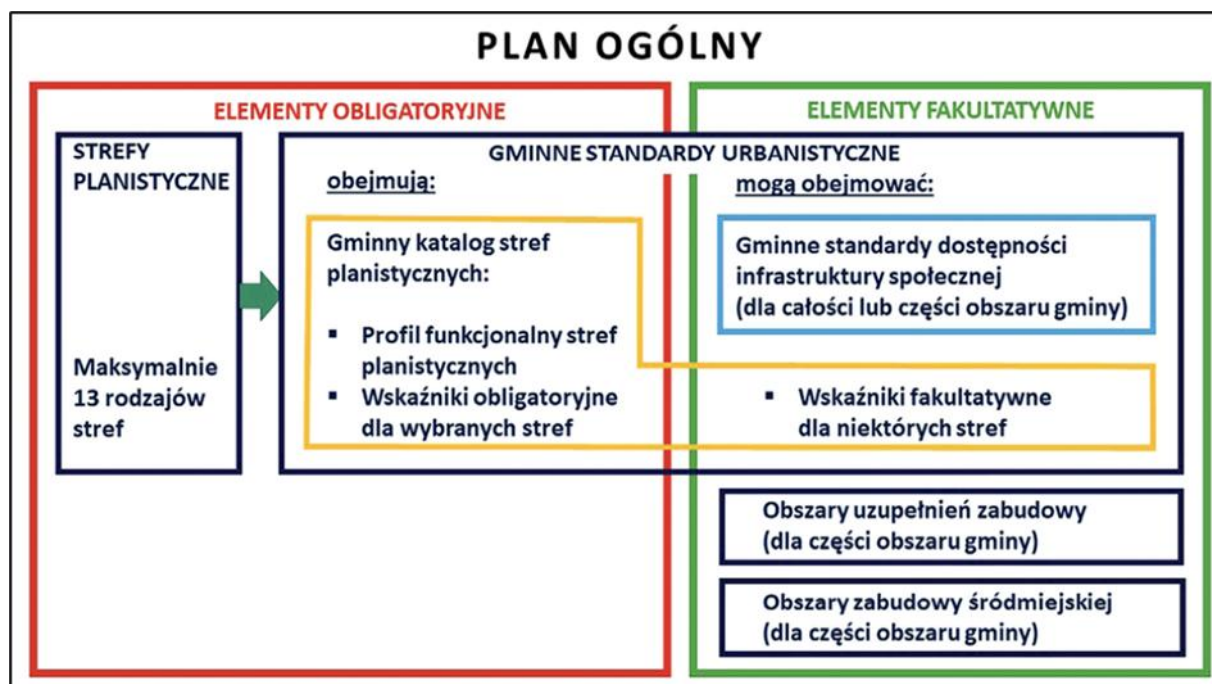
2. Informacje o zawartości i głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

2.1 Informacje o głównych celach i zawartości projektu planu ogólnego

Plan ogólny, jest nowym aktem planowania przestrzennego, wprowadzonym do polskiego systemu planowania przestrzennego na mocy Ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1688). Jako akt prawa miejscowego jest podstawowym narzędziem kształtowania polityki przestrzennej gminy. Ustalenia zawarte w planie ogólnym są wiążące zarówno dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jak i dla decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Poddany analizie w niniejszym opracowaniu projekt planu ogólnego, został sporządzony zgodnie z zakresem i wymaganiami określonymi w następujących aktach prawnych:

- Ustawie z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1130 z późn. zm.);
- Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U 2023 poz. 2758 z późn. zm.);
- Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy (Dz.U 2024 poz. 729).

Rys. 1) Obligatoryjne i fakultatywne elementy składające się na plan ogólny gminy

Źródło: www.izbaarchitektow.pl.

Tab. 1) Strefy planistyczne planu ogólnego, wraz z tworzącymi je profilami funkcjonalnymi

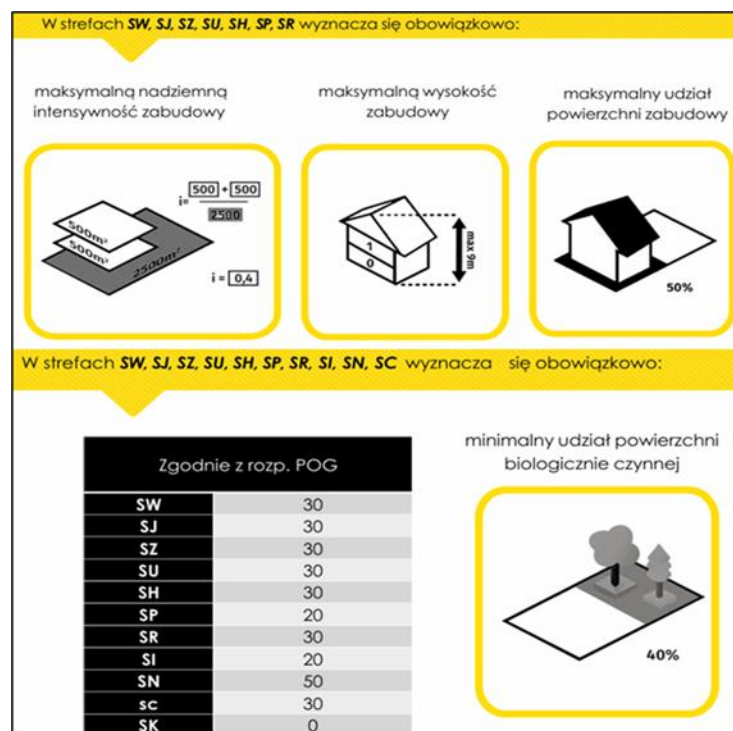
	Symbol literowy i nazwa strefy planistycznej	Profil funkcjonalny strefy planistycznej			Symbol literowy i nazwa strefy planistycznej	Profil funkcjonalny strefy planistycznej	
		podstawowy ¹⁾	dotatkowy ¹⁾			podstawowy ¹⁾	dotatkowy ¹⁾
	SW - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ²⁾	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren handlu wielkopowierzchniowego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		SR - strefa produkcji rolniczej	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ²⁾	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni wodnej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód
	SJ - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ²⁾	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		SI - strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód
	SZ - strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ²⁾	teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		SK - strefa komunikacyjna ³⁾	teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ²⁾	teren drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód
	SU - strefa usługowa	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ²⁾	teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		SC - strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ²⁾	teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód
	SH - strefa handlu wielkopowierzchniowego	teren handlu wielkopowierzchniowego, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ²⁾	teren usług, teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		SN - strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ²⁾	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu
	SP - strefa gospodarcza	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ²⁾	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		SO - strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ²⁾	teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wodnej, teren biogazowni, teren zieleni urządzonej
	SG - strefa górnictwa	teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ²⁾	teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomii, teren usług biurowych i administracji, teren usług nauki, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				

1) Profil podstawowy i dodatkowy obejmuje tereny wskazane w tabeli oraz odpowiadające im tereny klas niższego poziomu, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130).

2) Dotyczy: a) terenów telekomunikacji; b) innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m².

3) Strefę komunikacyjną można wyznaczyć dla obiektów istniejących oraz planowanych, których lokalizacja jest potwierdzona ustaleniem linii rozgraniczających teren.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rozporządzenia MRiT z dnia 22 listopada 2024

Rys. 2) Wymagane parametry zabudowy dla wyznaczonych stref planistycznych

Źródło: Plan ogólny gminy. Wytaczanie stref planistycznych oraz standardy urbanistyczne. Prezentacja konferencyjna na Platformie Dobrych Praktyk; infogzm.metropoliagzm.pl

W projekcie planu ogólnego, opracowanego dla gminy Platerówka, wyznaczono wszystkie strefy planistyczne za wyjątkiem strefy handlu wielkopowierzchniowego (SH). Dla poszczególnych stref zostały określone przeznaczenia podstawowe, a w niektórych przypadkach również uzupełniające. Ponadto dla stref, w których możliwe jest lokalizowanie zabudowy, określono takie parametry jak: maksymalna nadziemna intensywność zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowy, maksymalna wysokość zabudowy oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Na rysunku planu wyznaczone zostały także obszary uzupełnienia zabudowy – zgodnie z **art. 61 ust. 1 pkt 1a Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym**, tylko w granicach tych terenów będą mogły być wydawane decyzje o warunkach zabudowy. W pozostałym obszarze proces inwestycyjny będzie realizowany w oparciu o plany miejscowe.

Wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych stref, wynikają z treści **Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów** oraz z ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które niekiedy przewidują niższą wartość wskaźnika niż ww. rozporządzenie. Należy zaznaczyć, że ww. rozporządzenie określa również charakterystykę stref planistycznych oraz ich profil funkcjonalny (podstawowy i dodatkowy), będący zamkniętym katalogiem rodzajów przeznaczeń terenów, które mogą występować w danej strefie

Tab. 2) Ustalenia projektu planu ogólnego gminy Platerówka w zakresie stref funkcjonalnych i wskaźników urbanistycznych

Oznaczenie strefy	Nazwa strefy planistycznej	Ilość stref	Powierzchnia [ha]	Profil podstawowy	Profil dodatkowy*	Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	Maksymalny udział powierzchni zabudowy [%]	Maksymalna wysokość zabudowy [m]	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
SW	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	5	1,9	teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zieleni naturalnej	1,0	30 - 35	12	30
SJ	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną	136	118,1	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,5 - 1,0	30 - 50	9 - 12	30
SZ	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	65	31,7	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren usług, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren zieleni naturalnej, teren wód	0,4 - 0,5	30 - 40	15	30 - 50

SU	strefa usługowa	16	6,3	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren składów i magazynów, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,5 - 0,6	30 - 50	9 - 30	30
SH	strefa handlu wielkopowierzchniowego	0	0,0	teren handlu wielkopowierzchniowego, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
SP	strefa gospodarcza	1	0,5	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren wód	0,5	30	12	20
SR	strefa produkcji rolniczej	35	171,0	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,4	35	15	30
SI	strefa infrastrukturalna	9	22,0	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				20

SN	strefa zieleni i rekreacji	68	174,5	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu				45 - 70
SC	strefa cmentarzy	1	1,8	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej				50
SK	strefa komunikacyjna	10	42,0	teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren drogi zbiorczej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej				
SG	strefa górnictwa	2	165,7	teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren produkcji, teren usług handlu, teren usług biurowych i administracji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				

SO	strefa otwarta	42	4054,9	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wiatrowej, teren zieleni urządzonej				
----	----------------	----	--------	---	---	--	--	--	--

* - dodatkowe profile funkcjonalne wyznaczone są tylko w niektórych strefach

Źródło: Opracowanie własne

2.2 Powiązania projektu planu z innymi dokumentami oraz ich ustalenia

Zgodnie z art. 72 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska, zalecenia zawarte w opracowanie ekofizjograficznym są podstawą określania w projekcie planu ogólnego m. in. warunków utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalnej gospodarki zasobami środowiska. W system prawa ochrony środowiska opracowanie ekofizjograficzne zostało wprowadzone w 2000r. W aktualnie obowiązującym akcie prawnym z zakresu ochrony środowiska, tj. w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska cyt.: „przez opracowanie ekofizjograficzne rozumie się dokumentację sporządzaną na potrzeby planu ogólnego gminy, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa, charakteryzującą poszczególne elementy przyrodnicze na obszarze objętym planem i ich wzajemne powiązania.”

Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka powstało w 2025r. wskutek rozpoczęcia procedury planistycznej związanej ze sporządzeniem planu ogólnego Gminy Platerówka. W opracowaniu tym sformułowane zostały wskazania uwarunkowań ekofizjograficznych dla różnych rodzajów użytkowania i form zagospodarowania obszaru:

Tab. 3) Wskazania ekofizjograficzne dla terenów zabudowy mieszkaniowej

Uwarunkowania ekofizjograficzne	Opis
Ocena odporności środowiska na degradację i zdolność do regeneracji	Strefa mieszkaniowa nie podlegała ocenie odporności na degradację środowiska, gdyż została ona całkowicie przekształcona przez człowieka, zatem nie posiada zdolności do regeneracji. Nowa zabudowa planowana jest również na terenach intensywnie przekształconych przez człowieka.
Bariery fizjograficzne	Strefa mieszkaniowa obejmuje obszary o niewielkich spadkach terenu (poniżej 3°). Odległość od cieków wodnych nie powinna być mniejsza niż 10 m.
Warunki podłoża budowlanego	Lokalizacja na terenach o korzystnych warunkach podłoża w rejonie występowania piasków i żwirów trzeciorzędowych.
Waloryzacja wód podziemnych	Głębokość zwierciadła wody gruntowej powinna zalegać powyżej 2 m
Waloryzacja przydatności rolniczej	Korzystne warunki gruntowe pod zabudowę mieszkaniową w postaci niskich klas bonitacyjnych (głównie klasa V-VI).
Waloryzacja przyrodniczo-krajobrazowa	Funkcja mieszkaniowa powinna stanowić kontynuację istniejącej zabudowy terenów zurbanizowanych oraz wzdłuż lokalnych ciągów komunikacyjnych. Planowana jest poza cennymi przyrodniczo terenami proponowanymi do objęcia ochroną prawną oraz istniejącymi korytarzami ekologicznymi. Istotne jest, aby tereny te nie stanowiły bariery ekologicznej. Zabudowa mieszkaniowa z zachowaniem powierzchni biologicznie czynnej (przynajmniej 35% powierzchni działki).
Waloryzacja kulturowa	Nowa zabudowa powinna być zgodna architektonicznie z istniejącą formą zabudowy w celu zachowania ładu przestrzennego.

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja

Tab. 4) Wskazania ekofizjograficzne dla terenów zabudowy usługowo-gospodarczej

Uwarunkowania ekofizjograficzne	Opis
Ocena odporności środowiska na degradację i zdolność do regeneracji	Strefa nie podlegała ocenie odporności na degradację środowiska, gdyż została ona całkowicie przekształcona przez człowieka, zatem nie posiada zdolności do regeneracji. Wszelkie emisje związane z funkcją usługowo-gospodarczą nie powinny wychodzić poza granice nieruchomości.
Bariery fizjograficzne	Strefy wydobywania zaplanowano na terenach aktualnej i potencjalnej eksploatacji złóż kopalin. Strefy usługowe zlokalizowano na terenach o niewielkich spadkach terenu i głębokim zaleganiu wód gruntowych. W sektorze usługowym nie dopuszcza się działań mogących powodować wzrost uciążliwości hałasu, wibracje lub zanieczyszczenie powietrza. Strefy ochrony ujęć wód. Dalszy rozwój drobnej przedsiębiorczości powinien obejmować tereny silnie przekształcone przez człowieka.
Warunki podłoża budowlanego	Lokalizacja na terenach o korzystnych warunkach podłoża
Waloryzacja wód podziemnych	Głębokość zwierciadła wody gruntowej powinna zalegać powyżej 2 m
Waloryzacja przydatności rolniczej	Korzystne warunki gruntowe pod zabudowę mieszkaniową w postaci niskich klas bonitacyjnych (głównie klasa V-VI).
Waloryzacja przyrodniczo-krajobrazowa	Strefy zaplanowano w znacznej odległości od istniejących cennych obszarów przyrodniczych. Strefy wydobywania kopalin będą miały istotny wpływ na lokalne zmiany w krajobrazie, jednak prawidłowo przeprowadzona rekultywacja terenów po zakończonej eksploatacji pozwoli na przywrócenie walorów przyrodniczych tym obszarom.
Waloryzacja kulturowa	Strefy usługowo-gospodarcze zaplanowano poza obszarami występowania cennych obiektów kulturowych.

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja

Tab. 5) Wskazania ekofizjograficzne dla terenów gospodarki rolnej

Uwarunkowania ekofizjograficzne	Opis
Ocena odporności środowiska na degradację i zdolność do regeneracji	Tereny mogą cechować się różną odpornością na degradację środowiska w zależności od czynników fizjograficznych, glebowych, zadrzewień; Na terenie Gminy Platerówka dużą odpornością na degradację charakteryzowały się wszystkie tereny rolne na glebach chronionych. Zdecydowanie większą powierzchnię zajmowały tereny rolne o średniej i niskiej odporności na degradację. Najmniejszą odpornością cechowały się grunty rolne głównie w okolicach Włosienia oraz na południu w okolicach Żalipia. Tereny te powinny być wyłączone z zainwestowania oraz poddane zabiegom przeciwerozyjnym, tj.: zachowanie trwałych użytków zielonych lub poddać zalesieniu.
Bariery fizjograficzne	Strefy usługowe zlokalizowano na terenach o niewielkich i średnich spadkach terenu. Erozje i procesy denudacyjne. Zjawisko suszy
Warunki podłoża budowlanego	Lokalizacja na terenach o niekorzystnych warunkach podłoża dla budownictwa ze względu na dużą przepuszczalność gruntów. Tereny, na których występują gleby ochronne powinny zachować funkcje rolnicze, na etapie planowania przestrzennego jest ograniczenie ich przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne, przy czym plan ogólny gminy lub miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, jako akt prawa miejscowego jest prawnym instrumentem tych ograniczeń.
Waloryzacja wód podziemnych	Głębokość zwierciadła wody gruntowej powinna zalegać powyżej 2 m
Waloryzacja przydatności rolniczej	Strefa obejmuje grunty wszystkich klas bonitacyjnych. Wysoki potencjał produkcji rolnej w Żalipiu, Włosieniu i Przylasku, gdzie dominuje rolniczy typ użytkowania ziemi. Na terenie całej gminy dominują kompleksy o dobrej i średniej przydatności rolniczej, co sprzyja gospodarce rolnej. Potencjał środowiska przyrodniczego wskazuje na korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa. Na skutek zmieniających się uwarunkowań społeczno-gospodarczych w gminie, wskazuje się na tendencję zmniejszania się roli sektora działalności rolnej na korzyść przemysłu i usług.
Waloryzacja przyrodniczo-krajobrazowa	Strefa rolnicza stanowi jeden z głównych elementów przyrodniczych gminy. Stanowi siedlisko życia dla wielu gatunków zwierząt i umożliwia ich migrację. Istotne jest zachowanie zadrzewień śródpolnych i oczek wodnych jako elementów urozmaicających i wzbogacających krajobraz. Należy też zwrócić uwagę na prawidłowo prowadzony płodozmian zapewniający naturalną ochronę przez rozprzestrzenianiem się chorób i szkodników.
Waloryzacja kulturowa	Zagospodarowanie rolnicze stanowi jeden z elementów kultury tego obszaru. Należy dążyć do zachowania rolniczego charakteru gminy

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja

Tab. 6) Wskazania ekofizjograficzne dla terenów usług, rekreacji i turystyki

Uwarunkowania ekofizjograficzne	Opis
Ocena odporności środowiska na degradację i zdolność do regeneracji	Ze względu na zróżnicowanie obszarowe tereny cechują się różną odpornością na degradację środowiska w zależności od czynników fizjograficznych, glebowych, zadrzewień. W pierwszej kolejności należy zagospodarowywać tereny o dużej zdolności do regeneracji.
Bariery fizjograficzne (rzeźba, gleba, kopaliny)	Strefy zlokalizowano na terenach o średnich i dużych spadkach terenu o zróżnicowanej rzeźbie terenu. Uwzględniono lokalne wzniesienia mogące stanowić punkty widokowe na trasach turystycznych. Tereny rekreacyjne zaplanowano również jako formę rekultywacji nieczynnych wyrobisk złóż kopalin.
Warunki podłoża budowlanego	W strefie przewiduje się głównie inwestycje „miękkie”, bez trwałej zabudowy stąd kryterium podłoża budowlanego nie było rozpatrywane.
Waloryzacja wód podziemnych	W strefie planuje się formę wypoczynku krótkotrwałego bez ingerencji w wody podziemne.
Waloryzacja przydatności rolniczej	Strefa turystyczna powinna być ściśle związana ze strefą rolniczą i przyrodniczą. Obejmuje tereny różnych klas bonitacyjnych i kompleksów przydatności rolniczej. Przy wyznaczaniu szlaków turystycznych korzystne jest wykorzystanie istniejących dróg polnych.
Waloryzacja przyrodniczo-krajobrazowa	Zagospodarowanie turystyczne powinno być zgodne z uwarunkowaniami przyrodniczymi terenu i forma wypoczynku i zagospodarowania musi wynikać z cech środowiska przez który przebiega. Nowe trasy turystyczne powinny jednak być wyznaczane poza stanowiskami gatunków roślin i zwierząt chronionych;
Waloryzacja kulturowa	Tereny turystyczne częściowo pokrywają się z obszarami kulturowymi.

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja

Tab. 7) Wskazania ekofizjograficzne dla terenów cmentarzy wraz ze strefą ochrony sanitarnej

Uwarunkowania ekofizjograficzne	Opis
Ocena odporności środowiska na degradację i zdolność do regeneracji	Strefy cmentarzy powinny być zlokalizowane na terenach o wysokiej odporności środowiska na degradację
Bariery fizjograficzne	Uwarunkowania fizjograficzne w strefie nie stwarzają przeciwwskazań do użytkowania terenu.
Warunki podłoża budowlanego	W strefie dopuszcza się budowę kaplicy oraz niepublicznych obiektów towarzyszących związanych z przeznaczeniem podstawowym stąd przy wyznaczaniu stref uwzględniono korzystne warunki podłoża budowlanego.
Waloryzacja wód podziemnych	Głębokość zalegania wód gruntowych w strefie wynosi powyżej 2,5 m.
Waloryzacja przydatności rolniczej	Strefa obejmuje tereny już wykorzystywane jako cmentarze i wyłączone była z oceny waloryzacji przydatności rolniczej.
Waloryzacja kulturowa	Strefa częściowo pokrywa się z obszarami kulturowymi, ze względu na zabytkowy charakter niektórych cmentarzy.

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja

Tab. 8) Wskazania ekofizjograficzne dla terenów infrastruktury technicznej

Uwarunkowania ekofizjograficzne	Opis
Ocena odporności środowiska na degradację i zdolność do regeneracji	Strefa ma charakter liniowy i przebiega przez tereny o różnej odporności na degradację. W przeważającej części przebiegają one jednak na terenach już zurbanizowanych i mocno przekształconych przez człowieka, bez zdolności do regeneracji.
Bariery fizjograficzne	Inwestycje w infrastrukturę techniczną.
Warunki podłoża budowlanego	Lokalizacja na terenach o niekorzystnych warunkach podłoża dla budownictwa ze względu na dużą przepuszczalność gruntów
Waloryzacja wód podziemnych	Głębokość zwierciadła wody gruntowej powinna zalegać powyżej 2 m
Waloryzacja przydatności rolniczej	Strefa obejmuje grunty przekształcone antropogenicznie.
Waloryzacja przyrodniczo-krajobrazowa	Zapewnienie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych
Waloryzacja kulturowa	Infrastruktura sanitarna może przechodzić przez tereny o znaczeniu kulturowym

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja

Tab. 9) Wskazania ekofizjograficzne dla terenów ciągów komunikacyjnych

Uwarunkowania ekofizjograficzne	Opis
Ocena odporności środowiska na degradację i zdolność do regeneracji	Strefa ma charakter liniowy i przebiega przez tereny o różnej odporności na degradację. W przeważającej części przebiegają one jednak na terenach już zurbanizowanych i mocno przekształconych przez człowieka, bez zdolności do regeneracji.
Bariery fizjograficzne	Inwestycje w infrastrukturę drogową
Warunki podłoża budowlanego	Lokalizacja na terenach o niekorzystnych warunkach podłoża dla budownictwa ze względu na dużą przepuszczalność gruntów
Waloryzacja wód podziemnych	Głębokość zwierciadła wody gruntowej powinna zalegać powyżej 2 m
Waloryzacja przydatności rolniczej	Strefa obejmuje grunty przekształcone antropogenicznie.
Waloryzacja przyrodniczo-krajobrazowa	Układy drogowe przyczyniają się do fragmentacji siedlisk przyrodniczych oraz wpływają na śmiertelność zwierząt. Budowa zabezpieczeń dla ochrony plażów w miejscach krzyżowania się szlaków migracyjnych w okresie rozrodczym herpetofauny z istniejącymi i potencjalnymi ciągami komunikacyjnymi
Waloryzacja kulturowa	Nie dotyczy

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja

Tab. 10) Wskazania ekofizjograficzne dla terenów ochrony przyrodniczej

Uwarunkowania ekofizjograficzne	Opis
Ocena odporności środowiska na degradację i zdolność do regeneracji	Wysoka odporność środowiska, krótka zdolność do regeneracji. Obejmuje wrażliwe ekosystemy na zmiany stosunków gruntowo-wodnych.
Bariery fizjograficzne (rzeźba, gleba, kopaliny)	Tereny podlegające eksploatacji złóż bazaltu, rozwój mieszkalnictwa
Warunki podłoża budowlanego	Strefa powinna być wyłączona z jakiegokolwiek zabudowy i działalności powodującej trwałe przekształcenia terenu.
Waloryzacja wód podziemnych	Obejmuje tereny o niskim poziomie wód gruntowych, tereny w strefie okresowych podtopień i zagrożenia powodziowego. Urozmaicona rzeźba terenu sprzyjając różnorodności przyrodniczej.
Waloryzacja przydatności rolniczej	Strefa powinna być wyłączona z intensywnej produkcji rolnej, preferowane użytkowanie ekstensywne
Waloryzacja przyrodniczo-krajobrazowa	Zachowanie bioróżnorodności terenu wraz z urozmaiconymi formami ekosystemowymi jak zadrzewienie śródpolne, śródleśne, oczka wodne, rzeki, Lubański Wielki Las, itp.
Waloryzacja kulturowa	Elementy krajobrazu kulturowego są spójne z uwarunkowaniami przyrodniczymi

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja

Tab. 11) Wskazania ekofizjograficzne dla terenów gospodarki leśnej

Uwarunkowania ekofizjograficzne	Opis
Ocena odporności środowiska na degradację i zdolność do regeneracji	Duża odporność środowiska, szybka zdolność do regeneracji
Bariery fizjograficzne	Lasy pełniące funkcje ochronne, lasy społeczne. Strefy ochronne ptaków: kani czarnej i bociana czarnego. Istniejące i planowane formy ochrony przyrody na terenach Lasów Państwowych. Drzewostan powyżej 100 lat - starodrzew. Zróżnicowana rzeźba terenu. Eksploatacja złóż bazaltu „Bukowa Góra”, „Liściasta Góra”
Warunki podłoża budowlanego	Strefa powinna być wyłączona z jakiegokolwiek zabudowy i działalności powodującej trwałe przekształcenia terenu. Należy ograniczyć eksploatację złóż bazaltu
Waloryzacja wód podziemnych	Urozmaicona rzeźba terenu sprzyjając różnorodności przyrodniczej.
Waloryzacja przydatności rolniczej	Strefa wyłączona z produkcji rolnej.
Waloryzacja przyrodniczo-krajobrazowa	Strefa obejmuje: • tereny stanowisk gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną prawną; • siedliska przyrodnicze: grądy środkoeuropejskie, łęgi olszowe i olszowo-jesionowe, buczyny, kwaśne dąbrowy, świeże łąki użytkowane ekstensywnie, torfowiska przejściowe, łąki wilgotne; pozostałe siedliska leśne i nieleśne.
Waloryzacja kulturowa	Elementy krajobrazu kulturowego położone są poza terenami leśnymi

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja

Tab. 12) Wskazania ekofizjograficzne dla terenów cennych ze względu na walory historyczno-kulturowe

Uwarunkowania ekofizjograficzne	Opis
Ocena odporności środowiska na degradację i zdolność do regeneracji	Nie objęto oceną odporności środowiska na degradację
Bariery fizjograficzne	Brak konserwacji i rewitalizacji powoduje ich niszczenie. Zanieczyszczenie powietrza wpływa na stan ruin i założeń folwarcznych. Brak pielęgnacji w parkach zabytkowych.
Warunki podłoża budowlanego	Strefa powinna być wyłączona z jakiegokolwiek zabudowy i działalności powodującej trwałe przekształcenia terenu.
Waloryzacja wód podziemnych	-
Waloryzacja przydatności rolniczej	Strefa wyłączona z produkcji rolnej.
Waloryzacja przyrodniczo-krajobrazowa	Obiekty zabytkowe znajdują się na terenach zurbanizowanych. Roślinność parków zabytkowych
Waloryzacja kulturowa	Zachowanie założeń pałacowo-parkowych, zespołów sakralnych, założeń cmentarnych, stanowisk archeologicznych i grodzisk, wiejskich układów osadniczych, obiektów objętych rejestrem zabytków i znajdujące się w spisie konserwatorskim na terenie gminy.

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja

Tab. 13) Wskazania ekofizjograficzne dla terenów eksploatacji surowców mineralnych i przewidzianej rekultywacji

Uwarunkowania ekofizjograficzne	Opis
Ocena odporności środowiska na degradację i zdolność do regeneracji	Niska odporność środowiska, długi okres regeneracji
Bariery fizjograficzne	Eksploracja złóż bazaltu „Bukowa Góra”, „Liściasta Góra”. Działalność górnicza powoduje zakłócenie funkcjonowania procesów przyrodniczych zachodzących w ekosystemie leśnym, z zapyleniem i hałasem spowodowanym załadunkiem i transportem urobku z wyrobiska do zakładu przerobczego, większą podatnością na procesy denudacji, erozji i sejsmiczne
Warunki podłoża budowlanego	Strefa powinna być wyłączona z jakiegokolwiek zabudowy i działalności powodującej trwałe przekształcenia terenu. Należy ograniczyć eksploatację złóż bazaltu. Kierunek rekultywacji – wodno-leśny
Waloryzacja wód podziemnych	Urozmaicona rzeźba terenu sprzyjając różnorodności przyrodniczej.
Waloryzacja przydatności rolniczej	Strefa wyłączona z produkcji rolnej.
Waloryzacja przyrodniczo-krajobrazowa	Strefa znajduje się na terenie Lubańskiego Wielkiego Lasu, który odgrywa istotną rolę jako siedlisko rozrodu i żerowania wielu gatunków zwierząt, w tym objętych ochroną prawną. Jest to również korytarz ekologiczny dla dużych ssaków. Obszar występowania rzadkich i chronionych gatunków roślin i grzybów.
Waloryzacja kulturowa	Elementy krajobrazu kulturowego położone są poza terenami eksploatacji bazaltu

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja

2.3 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Cele ochrony środowiska formułowane na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowane są w Polsce już w trakcie egzekwowania odpowiednich aktów prawnych, które stanowią bezpośrednie wdrożenie dyrektyw Wspólnoty Europejskiej lub opracowane zostały zgodnie z zaleceniami lub postanowieniami międzynarodowych konwencji. Ustawy: z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska; z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne; z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody; z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, których wymogi są uwzględniane przy opracowywaniu planów miejscowych, wdrażają dyrektywy Wspólnoty Europejskiej w zakresie swoich regulacji.

Na potrzeby niniejszej Prognozy przeanalizowano dokumenty, które w swojej treści poruszają zagadnienia zrównoważonego rozwoju oraz określają cele ochrony środowiska:

a) Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (cele ustanowione na szczeblu krajowym):

- Cele szczegółowe:
 - Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego,
 - Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska,
 - Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.
- Cele horyzontalne:
 - Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa;
 - Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska.

b) Traktat o funkcjonowaniu UE – art. 191 (cele ustanowione na szczeblu wspólnotowym):

- Zachowanie, ochrona i poprawa jakości środowiska,
- Ochrona zdrowia ludzkiego,
- Ostrożne i racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych;
- Promowanie na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów w dziedzinie środowiska, w szczególności zwalczania zmian klimatu.

c) Protokół z Kioto do Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (cele ustanowione na szczeblu międzynarodowym):

- Poprawa efektywności energetycznej w odpowiednich sektorach gospodarki krajowej;
- Ochrona i zwiększenie efektywności pochłaniaczy i zbiorników gazów cieplarnianych nieobjętych Protokołem montrealским;
- Wspieranie zrównoważonych form gospodarki rolnej w kontekście ochrony klimatu;
- Badanie, wspieranie, rozwój oraz zwiększanie wykorzystania nowych i odnawialnych źródeł energii, technologii pochłaniania dwutlenku węgla oraz zaawansowanych i innowacyjnych technologii przyjaznych dla środowiska.

- Stosowanie instrumentów rynkowych oraz stopniowe zmniejszanie lub eliminacja niedoskonałości rynkowych, zachęt podatkowych, zwolnień podatkowych i celnych oraz dotacji, sprzecznych z celami Konwencji, we wszystkich sektorach emitujących gazy cieplarniane;
- Zachęcanie do wprowadzania w odpowiednich sektorach reform mających na celu wspieranie polityki i środków ograniczających lub redukujących emisje gazów cieplarnianych nieobjętych Protokołem montrealskim;
- Ograniczenie lub redukcja emisji metanu poprzez jego odzyskiwanie i wykorzystywanie w gospodarce odpadami oraz w produkcji, przesyłaniu i dystrybucji energii;
- Współpraca z innymi Stronami wymienionymi w załączniku I do Konwencji w celu zwiększenia indywidualnej i wspólnej efektywności ich polityki i środków przyjętych zgodnie z art. 2 Protokołu, na podstawie art. 4 ust. 2 lit. (e) tiret (i) Konwencji.

Ze względu na charakter i zakres planu ogólnego, sposób uwzględnienia w ocenianym dokumencie, wybranych, strategicznych celów ochrony środowiska, określonych w ww. dokumentach, ograniczać się będzie np. do:

- Ustalenia minimalnego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej w ramach stref planistycznych, dopuszczających zainwestowanie i zabudowę, zapewniając tym m. in. ochronę krajobrazu, środowiska i lokalnych warunków klimatycznych;
- Wyznaczenia stref funkcjonalnych zieleni i rekreacji – SN (68 takich stref), które mają być wolne od zabudowy, ale dopuszczają zainwestowanie rekreacyjne;
- Wyznaczenia stref funkcjonalnych otwartych – SO (42 takie strefy), które mają być wolne od zabudowy z utrzymaną funkcją leśną, rolną, wodną, zieleni naturalnej;
- Wyznaczenia stref funkcjonalnych o dodatkowym profilu umożliwiającym realizację instalacji odnawialnych źródeł energii w postaci elektrowni słonecznych (117SO, 174SO, 176SO, 182SO, 192SO) lub wiatrowych (182SO).

3. Położenie gminy i wyposażenie w infrastrukturę komunalną¹

3.1 Położenie administracyjne gminy

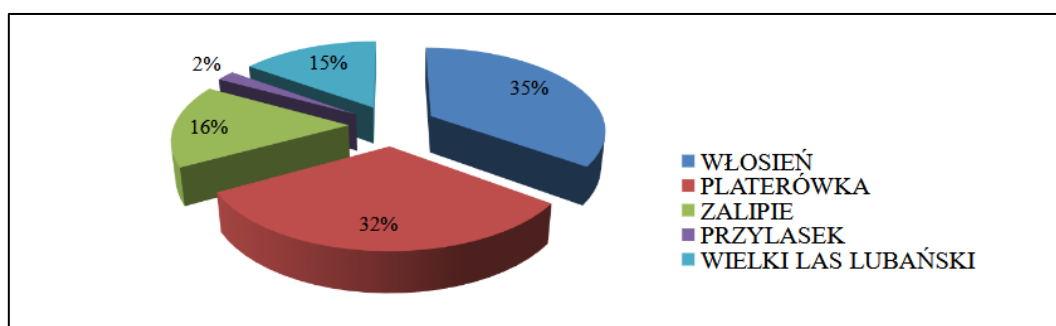
Gmina Platerówka położona jest w południowo-zachodniej części województwa dolnośląskiego i zachodniej części powiatu lubańskiego. Od wschodu graniczy z miastem Lubań, Gminą Lubań i Gminą Leśna, od północy graniczy z Gminą Siekierczyn, od zachodu graniczy z Gminą Sulików w powiecie zgorzeleckim, od południa na krótkim, niespełna 1 km odcinku, granica gminy pokrywa się z granicą państwa i sąsiaduje z Republiką Czeską z powiatem Frydlant.

Gmina Platerówka jest najmniejszą gminą województwa dolnośląskiego, także jedną z najmniejszych w Polsce. Zajmuje powierzchnię 47,99 km², co stanowi ok. 11,2% powierzchni powiatu lubańskiego. W skład gminy wchodzi 4 sołectwa: Platerówka, Włosień, Zalipie, Przylasek. Ośrodkiem administracji w gminie jest miejscowość Platerówka. Obszar gminy zamieszkuje 1 515 osób (GUS 2023, stan na 30.06.2023 r.). Średni wskaźniki gęstości zaludnienia Gminy Platerówka wynosi 31,6 os./km² (GUS 2023). Centralnie położoną miejscowością i ośrodkiem administracyjnym gminy jest miejscowość Platerówka. Nazwa siedziby gminy pochodzi od Batalionu Kobiecego im. Emilii Plater, który osiedlił się na tym terenie po wojnie.

Tab. 14) Powierzchnia sołectw Gminy Platerówka

Nazwa sołectwa	Powierzchnia [ha]
Platerówka	1 520,45
Przylasek	116,13
Włosień	1 670,74
Zalipie	780,92
Lubański Wielki Las	710,41
Łącznie	4 798,65

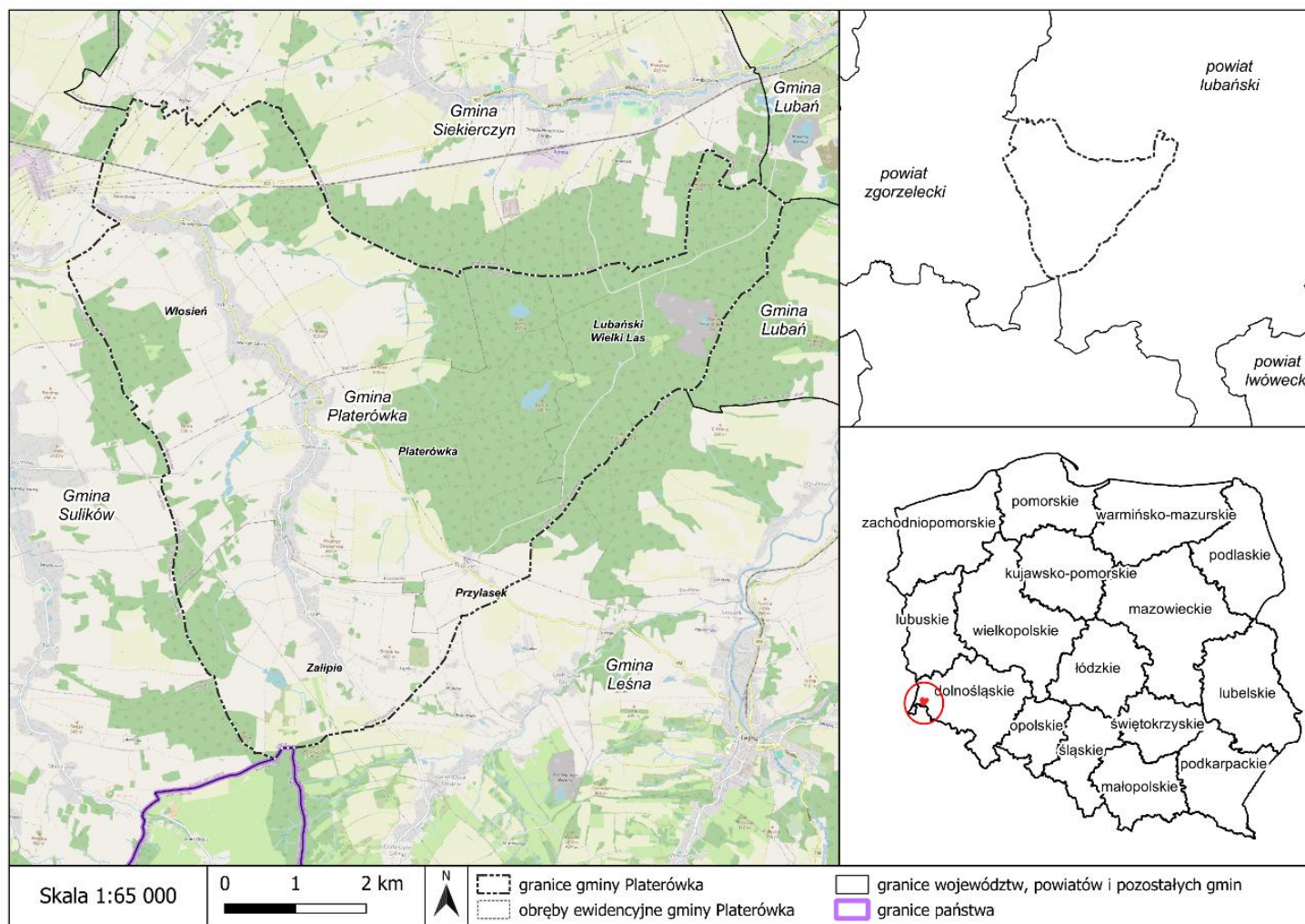
Źródło: Raport o stanie środowiska za rok 2024

Rys. 3) Procentowy udział powierzchni poszczególnych sołectw Gminy Platerówka

Źródło: Raport o stanie środowiska za rok 2024

¹ Tekst pochodzi z „Opracowania ekofizjograficznego dla Gminy Platerówka. Aktualizacja”

Rys. 4) Lokalizacja Gminy Platerówka na tle administracyjnym

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja

3.2 Obsługa komunikacyjna w gminie²

Układ drogowy w gminie

Gmina Platerówka położona jest poza głównymi szlakami komunikacyjnymi. Podstawowe powiązania gminy z otoczeniem zapewniają następujące drogi:

- wojewódzkie:
 - nr 357: Sulików - Włosień - Zaręba - Lubań – Żagań, przebiegająca w północnej części gminy o długości ok. 3,885 km na terenie gminy,
 - nr 358: Włosień – Platerówka – Leśna - Pobiedna, przebiegająca przez środkową część gminy o długości ok. 8,358 km na terenie gminy,
- powiatowe:
 - nr 2422D: Lubań – Przylasek – Zalipie o długości ok. 10,575 km na terenie gminy;
 - nr 2477D: Platerówka – Zalipie – Grabiszycy Górne o długości ok. 4,948 km na terenie gminy,
 - nr 2486D Platerówka-Zawidów o długości ok. 2,159 km na terenie gminy.

Przez teren wsi Platerówka i Włosień przebiegają dwie drogi wojewódzkie: droga nr 357 (DW357) Żagań – Lubań - Zawidów i droga nr 358 (DW358). Są to drogi, które dzielą wieś Włosień na dwie części wschodnią i zachodnią stanowiąc główny trakt wewnętrzny, wzdłuż którego rozciąga się zabudowa. Ogólna długość dróg wojewódzkich w gminie wynosi ok. 12,243 km. Obie drogi są drogami o nawierzchni bitumicznej. Stan nawierzchni i infrastruktury drogi wojewódzkiej nr DW358 po wykonanej w 2018 przebudowie jest bardzo dobry, DW357 wymaga przebudowy.

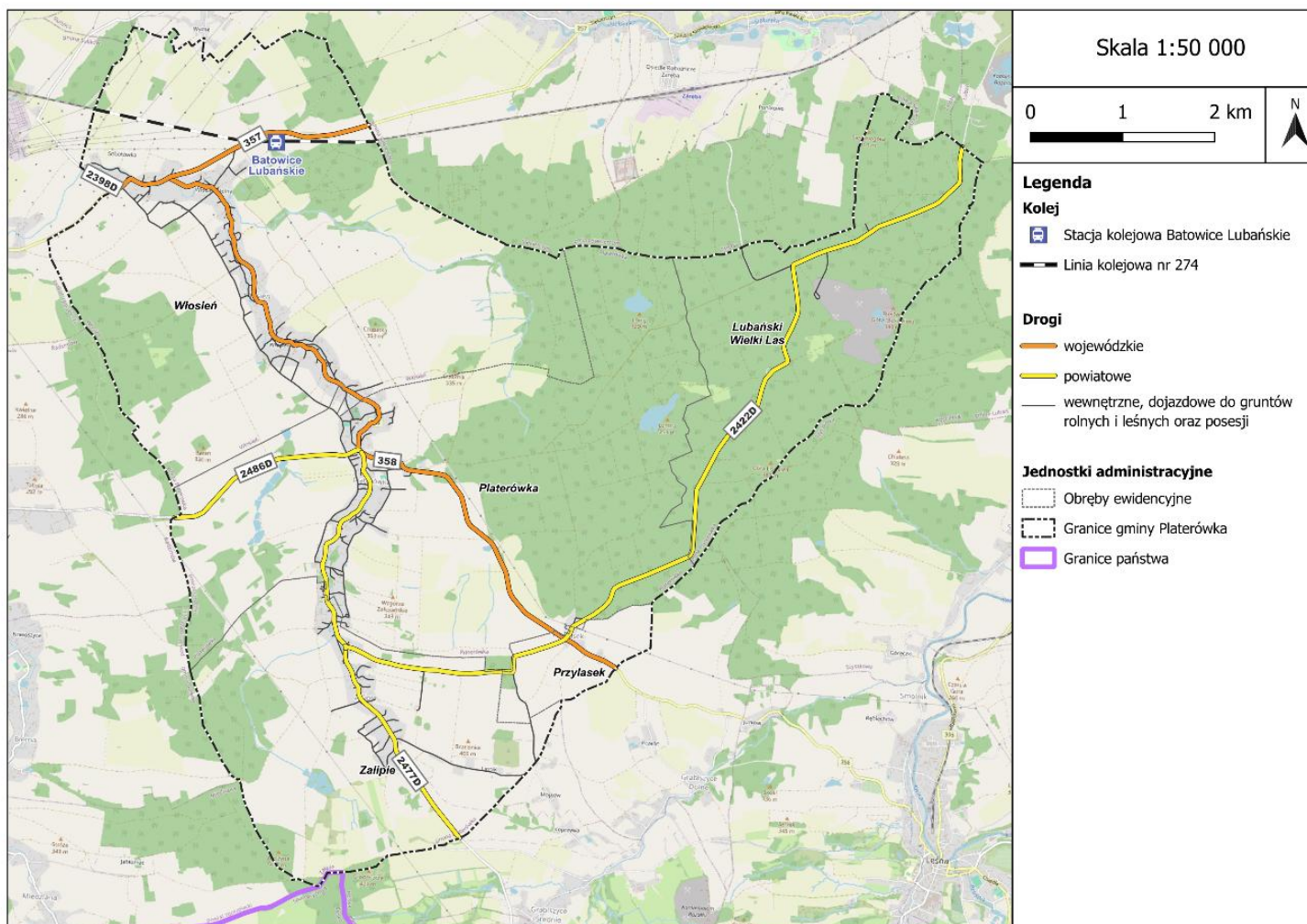
W gminie wyróżniono 3 drogi powiatowe, których stan techniczny w wyniku odbudowy drogi nr 2422D Lubań - Przylasek-Zalipie w roku 2015 oraz wyremontowania drogi powiatowej nr 2477D Platerówka-Zalipie – Grabiszycy Górne w roku 2018. ocenia się jako bardzo dobry.

Drogi wewnętrzne, dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych, jak również do posesji charakteryzują się również dobrym stanem technicznym. są systematycznie naprawiane lub przebudowywane.

Układ kolejowy w gminie

W północnej części gminy przebiega linia kolejowa nr 274 o znaczeniu państwowym, relacji Lubań – Zgorzelec. Linia kolejowa przeznaczona jest dla ruchu pasażerskiego i towarowego. We Włosieniu Dolnym znajduje się stacja kolejowa Batowice Lubańskie.

² Raport o stanie Gminy Platerówka za rok 2024

Rys. 5) Układ drogowy i kolejowy w Gminie Platerówka

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja

3.3 Zaopatrzenie w wodę

Na terenie gminy funkcjonuje Międzygminna Spółka Wodno-kanalizacyjna "SUPLAZ" Sp. z o.o., która obsługuje gminę w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. Spółka powstała w związku z realizacją inwestycji pn. "Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej dla gminy leżących w zlewni rzeki Czerwona Woda".

Gmina posiada sieć wodociągową przebiegającą przez całą jej długość. Łączna długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągu gminnego wynosi 29,4 km, natomiast ilość przyłączy 472 sztuk (stan na 2023 r.). Obecnie z wodociągów korzysta 98% mieszkańców Gminy Platerówka (GUS 2023). Zużycie wody w gospodarstwie przypadające na 1 mieszkańca gminy wynosi 29,1 m³.

Na terenie Gminy Platerówka znajdują się 3 ujęcia wód powierzchniowych, zlokalizowane w miejscowościach: Platerówka i Włosień na rowach stanowiących dopływy Włosienicy. Woda pobierana z tych ujęć wykorzystywana jest do hodowli ryb (napełnianie stawów rybnych).

Gmina Platerówka korzysta z jednego ujęcia wód podziemnych zlokalizowanego we wsi Zalipie. Składa się ze studni kopanych nr 1 i 2 ze studnią zbiorczą oraz studni kopanych podwierconych nr 4 i nr 5 do celów zaopatrzenia w wodę mieszkańców gminy, dot. wsi: Platerówka, Włosień, Zalipie, Przylasek. Woda ujmowana jest z utworów czwartorzędowych (Decyzja Starosty Lubańskiego z dnia 26 października 2005 roku, znak: RŚ.6223-11/2005) i dostarczana do ww. miejscowości, przy pomocy wodociągu wykonanego z rur PCV. Teren opracowania, z uwagi na brak zainwestowania, nie jest aktualnie wyposażony w sieć wodociągową.

Na mocy ww. decyzji Starosty Lubańskiego nałożono na Gminę Platerówka określono obowiązki w celu zapewnienia racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi. Zgodnie z decyzją, Gmina Platerówka zobowiązana jest do:

1. Prawidłowej eksploatacji studni z wydajnością nie przekraczającą ustalonych zasobów eksploatacyjnych dla całego ujęcia,
2. Utrzymania we właściwym stanie technicznym urządzeń wodnych,
3. Prowadzenia systematycznych badań jakości wody zgodnie z obowiązującymi wymogami w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
4. Prowadzenia systematycznych pomiarów ilości pobieranej wody z ujęcia z częstotliwością co najmniej 1 raz w miesiącu i zapisywania wyników w książce eksploatacji ujęcia
5. Prowadzenia 1 raz na kwartał pomiarów głębokości statycznego i dynamicznego zwierciadła wody w studni nr 4 i 5 a i zapisywania wyników w książce eksploatacji ujęcia.

Zgodnie z Decyzją Dyrektora Zarządu Zlewni w Zgorzelcu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z dnia 24 maja 2019 roku, znak: WR.ZUZ.6.4100.9.2019.KS ustanowiono strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej dla ujęcia wody, poprzez wyznaczenie terenu ochrony bezpośredniej dla studni:

1. **SW-1** oraz studni zbiorczej (S-zb) na działce o nr ew. 552/3, Obręb Zalipie, gm. Platerówka, pow. lubański, woj. dolnośląskie.
2. **SW-2** na działce nr 564/3 Obręb Zalipie, gm. Platerówka, pow. Lubański, woj. Dolnośląskie
3. **SW-4** na działce nr 197/3 i **SW-5** na działce nr 197/24 Obręb Zalipie, gm. Platerówka, pow. lubański, woj. dolnośląskie

Dla ustanowionych terenów ochrony bezpośredniej wprowadzono następujące zakazy i nakazy:

1. Zakaz użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody;
2. Nakaz odprowadzania wód opadowych lub roztopowych w sposób uniemożliwiający przedostanie się ich do urządzeń służących do poboru wody;
3. Nakaz zagospodarowania terenu zielenią;
4. Nakaz odprowadzania poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieków z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody;
5. Nakaz ograniczenia wyłącznie do niezbędnych potrzeb przebywania osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Fot. 1) Widok na teren ochrony bezpośredniej ujęcia wód podziemnej w Zalipiu

Fot. 2) Widok na teren ochrony bezpośredniej ujęcia wód podziemnej w Zalipiu

Tab. 15) Ujęcia wód powierzchniowych na terenie Gminy Platerówka

Cel poboru	Data wystawienia	Data ważności	Nr decyzji	Organ wydający	Użytkownik	Nr działki	Miejsce zaopatrzenia
-	26.11.2007	29.03.2031	RŚ.6223-22/07	Starostwo Lubañ	-	-	-
-	09.05.2014	30.04.2034	RŚ.6341.13.2014	Starostwo Lubañ	-	-	-
	29.12.2014	30.06.2035	RŚ.6341.47.2014	Starostwo Lubañ	-	-	-

Zródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Platerówka na lata 2024-2027 w perspektywie do 2030 roku na podstawie danych RZGW we Wrocławiu

Tab. 16) Ujęcia wód podziemnych na terenie Gminy Platerówka

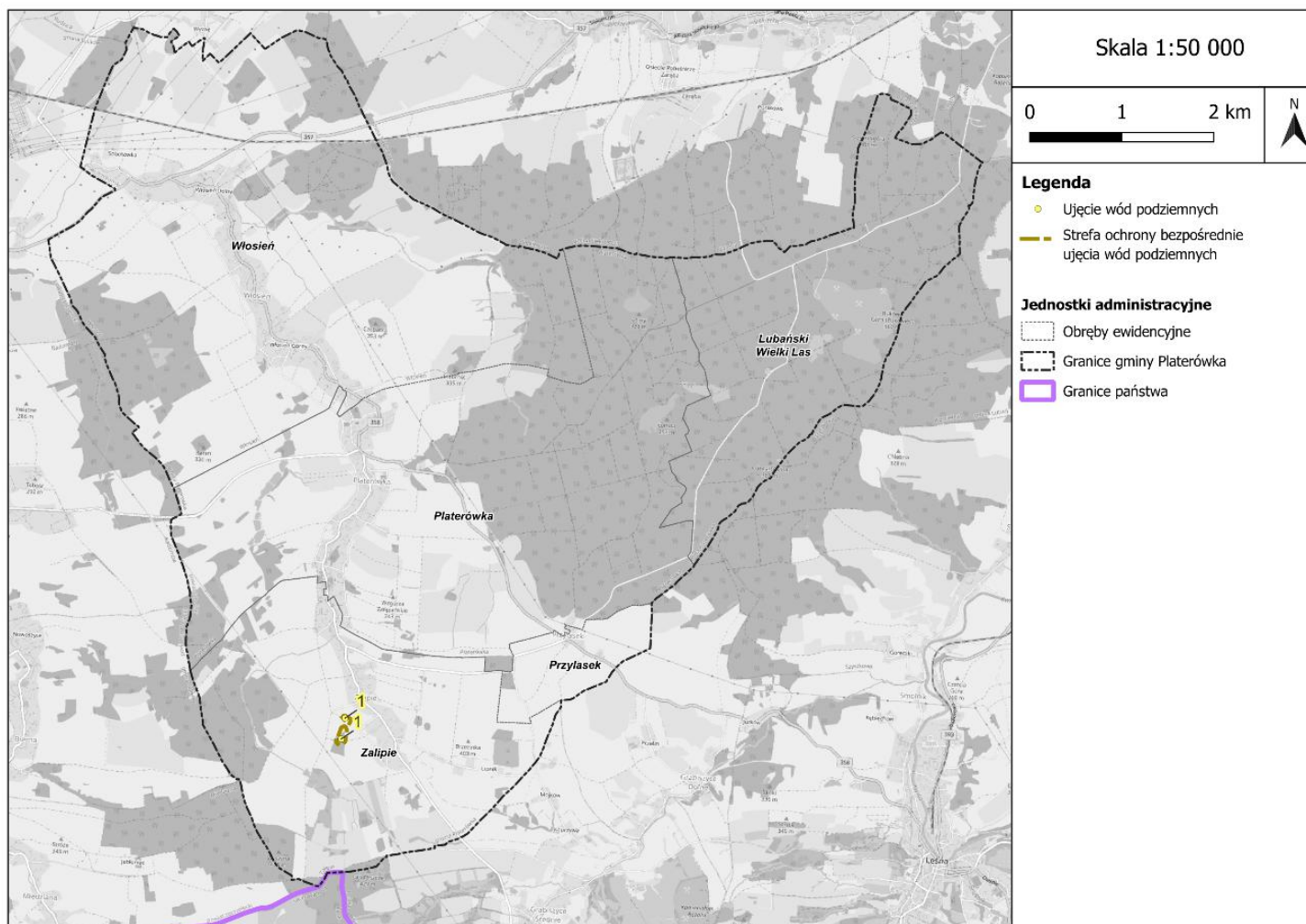
Cel poboru	Data wystawienia	Data ważności	Nr decyzji	Organ wydający	Użytkownik	Nr działki	Miejsce zaopatrzenia
komunalny	26.10.2005	01.06.2026	RŚ.6223-11/2005	Starostwo Lubañ	Urząd Gminy Platerówka	Obr. Zalipie, dz. 552/3, 564/3, 197/3	Platerówka, Włosień, Zalipie, Przylasek

Zródło: Na podstawie danych RZGW we Wrocławiu

Tab. 17) Strefy ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych na terenie Gminy Platerówka

Nazwa ujęcia	Właściciel	Użytkownik	Nr decyzji	Organ wydający	Data wystawienia	Data ważności	Bezpośrednia	Miejsce zapatrzenia
-	Gmina Platerówka	Międzygminna Spółka Wodno-Kanalizacyjna „SUPLAZ” Sp. z o.o.	WR.ZUZ.6.4100.2019.KS	Dyrektor Zarządu Zlewni w Zgorzelcu	24.05.2019	bezterminowo	Studnia nr SW-1 oraz studnia zbiorcza S-zb	Obr. Zalipie, dz. Nr 552/3
-	Gmina Platerówka	Międzygminna Spółka Wodno-Kanalizacyjna „SUPLAZ” Sp. z o.o.	WR.ZUZ.6.4100.2019.KS	Dyrektor Zarządu Zlewni w Zgorzelcu	24.05.2019	bezterminowo	Studnia nr SW-2	Obr. Zalipie, dz. Nr 564/3
-	Gmina Platerówka	Międzygminna Spółka Wodno-Kanalizacyjna „SUPLAZ” Sp. z o.o.	WR.ZUZ.6.4100.2019.KS	Dyrektor Zarządu Zlewni w Zgorzelcu	24.05.2019	bezterminowo	Studnia nr SW-4 i SW-5	Obr. Zalipie, dz. Nr 197/3 i 197/24

Źródło: Na podstawie danych RZGW we Wrocławiu

Rys. 6) Ujęcia wód podziemnych wraz z strefami ochronnymi na terenie Gminy Platerówka

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja (na podstawie RZGW we Wrocławiu)

3.4 Gospodarka ściekowa

Na obszarze gminy brak jest zorganizowanej gospodarki ściekowej. Długość sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Platerówka wynosi ok. 12,74 km, co stanowi 41,8% ogółu budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej. Wg Raportu o stanie Gminy Platerówka z 2024 roku wykonano 174 przyłączy dla mieszkańców oraz 11 obiektów użyteczności publicznej. Gmina Platerówka prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Prowadzi również kontrolę nad prawidłową częstotliwością wywozu ścieków ze zbiorników bezodpływowych i osadów z przydomowych oczyszczalni ścieków. W miejscowościach Przylasek i Zalipie nie ma sieci kanalizacyjnej, a mieszkańcy korzystają ze zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Według GUS w 2022 r. w Gminie Platerówka zlokalizowanych było 341 zbiorników bezodpływowych i 60 przydomowych oczyszczalni ścieków, obejmujących zarówno oczyszczalnie z reaktorem biologicznym, jak i systemy rozsączania z drenażem klasycznym. Gospodarką ściekową na terenie obejmującym aglomerację Sulików zajmuje się Międzygminna Spółka Wodno-Kanalizacyjna „SUPLAZ” Sp. z o. o.

Na terenie Gminy Platerówka nie ma zlokalizowanej mechaniczno-biologiczno-chemicznej oczyszczalni ścieków. Ścieki socjalno-bytowe pochodzące z budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej z Gminy Platerówki odprowadzane są do komunalnej oczyszczalni ścieków położonej w północno-zachodniej części miejscowości Sulików. Ścieki dostarczane są zbiorczym systemem kanalizacyjnym oraz transportem asenizacyjnym. Oczyszczalnia ścieków w Sulikowie zapewnia przyjęcie wszystkich ścieków z całej aglomeracji liczonej jako 10 000 RLM. Obecnie obciążenie oczyszczalni wynosi 940 RLM. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rów melioracyjny R-C1 w granicach działki nr 346/3 (obręb Mała Wieś Dolna) z ujściem do ciekłu Czerwona Woda. Szacuje się, że 10% oczyszczonych ścieków odprowadzana jest do rowu, a pozostałe 90% do wód.

Wprowadzenie oczyszczonych ścieków odbywa się na podstawie wydanego pozwolenia wodnoprawnego wydanego przez Starostę Zgorzeleckiego z dnia 21.02.2024 r. (znak: VZ.ZUZ.4210.4.2024.KP). Data obowiązywania pozwolenia: okres 10 lat liczony od dnia 29.02.2023, w którym decyzja stała się ostateczna.

Przewiduje się docelowe włączenie do zbiorowego systemu kanalizacyjnego pozostałych mieszkańców zamieszkałych na terenie objętym aglomeracją Sulików. Do czasu podłączenia do zbiorowego systemu kanalizacyjnego, mieszkańcy ci będą korzystać z dotychczasowych rozwiązań - ścieki z bezodpływowych zbiorników będą wywożone taborem asenizacyjnym do oczyszczalni w Sulikowie.

Strategia Gminy Sulików w zakresie gospodarki ściekowej przewiduje realizację planu pt.: „Budowa systemu kanalizacji ściekowej dla gmin w obszarze zlewni rzeki Czerwona woda”. Jej głównym zadaniem jest budowa międzygminnej oczyszczalni ścieków dla Gmin Sulików i Platerówka. Celem przedsięwzięcia jest uporządkowanie gospodarki-wodno-ściekowej w zlewni rzeki Czerwona Woda na obszarze Gminy Platerówka, Sulików oraz Zgorzelec (miejscowości Kunów i Tylice). Dotychczas wymienione Gminy i miejscowości są ujęte w Krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych w ramach aglomeracji Zgorzelec (zlewnia oczyszczalni ścieków w Jędrzychowicach).

3.5 Promieniowanie niejonizujące

Promieniowanie niejonizujące to emisja energii elektromagnetycznej w postaci pól elektromagnetycznych (PEM), wywołane zmianami rozkładów ładunków elektrycznych w układach materialnych. W środowisku występują pola elektromagnetyczne naturalne, których źródłem występowania jest słońce, ziemia, zjawiska atmosferyczne oraz sztuczne wprowadzane do środowiska w wyniku bezpośrednich efektów działalności człowieka związanych z uprzemysłowieniem i rozwojem cywilizacji. W ostatnim stuleciu odnotowano znaczny przyrost źródeł pól elektromagnetycznych sztucznych. Ich źródłem są stacje telewizyjne i radiowe, stacje telefonii komórkowej, urządzenia przemysłowe, systemy przesyłowe energii elektrycznej. Źródła te emitują promieniowanie elektromagnetyczne w szerokim zakresie częstotliwości i o różnych poziomach wartości natężenia pola elektromagnetycznego.

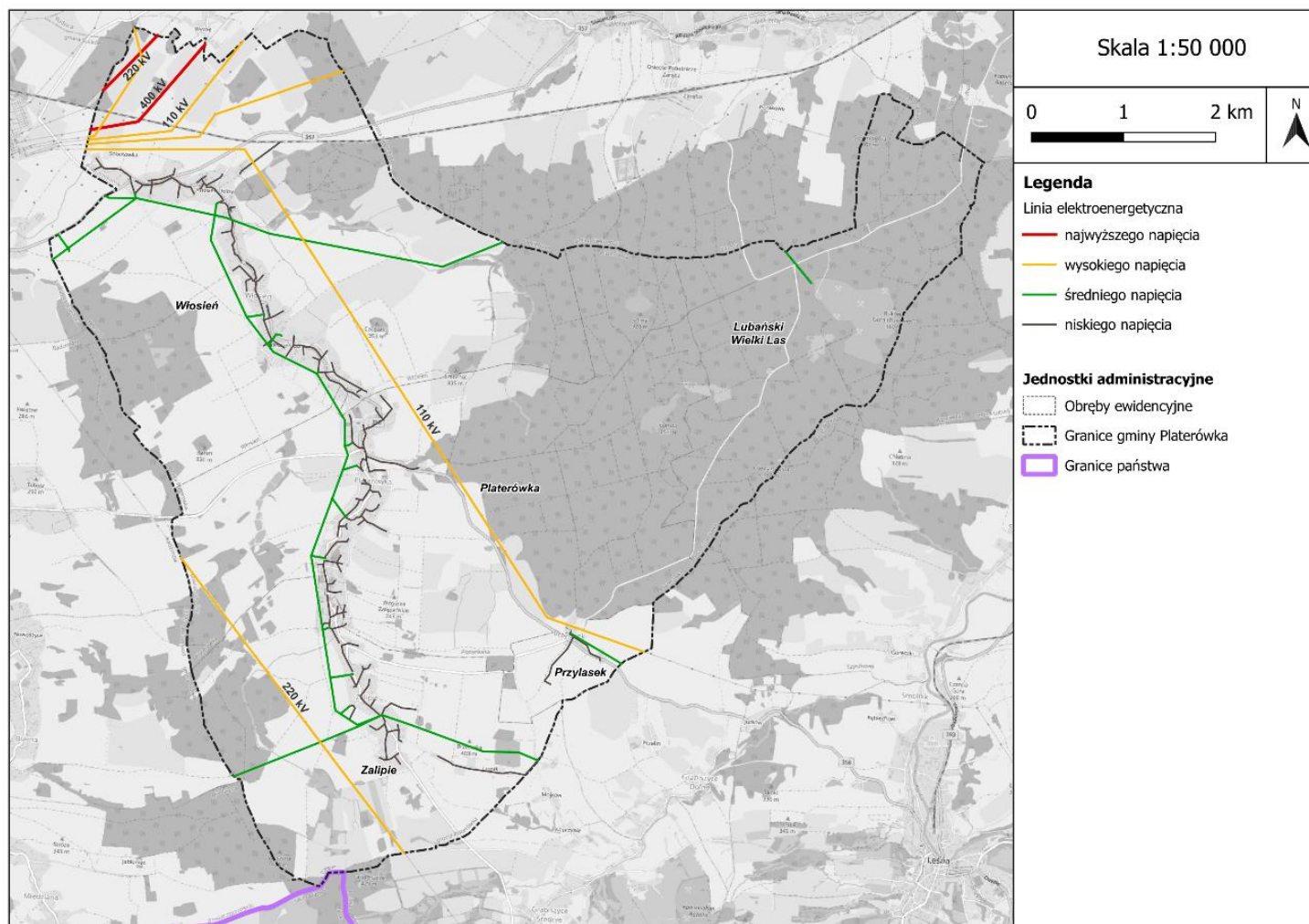
Na terenie Gminy Platerówka źródła promieniowania niejonizującego stanowią:

- linie i stacje elektroenergetyczne najwyższego, wysokiego, średniego i niskiego napięcia,
- urządzenia radiokomunikacyjne,
- urządzenia radionawigacyjne i radiolokacyjne,
- stacje transformatorowe,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- radiostacje amatorskie i stacje CB-radio,
- stacje bazowe łączności radiotelefonicznej,
- urządzenia emitujące pola elektromagnetyczne pracujące w przemyśle, placówkach naukowo-badawczych,
- urządzenia powszechnego użytku emitujące PEM, np. pojedyncze aparaty telefonii komórkowej.

Głównym dostawcą energii elektrycznej dla mieszkańców Gminy Platerówka jest TAURON. Przez północno-zachodnią część gminy przechodzą linie elektroenergetyczne najwyższego i wysokiego napięcia. Linie elektroenergetyczne średniego napięcia przebiegają wzdłuż zabudowy jednorodzinnej miejscowości Platerówka, Włosień, Przylesie czy Zalipie.

W planach jest budowa dwutorowej linii 400 kV Mikułowa – Świebodzice wraz z rozbudową stacji w tym ciągu liniowym (PSE S.A.).

Zasilanie odbiorców zlokalizowanych na terenie Gminy Platerówka odbywa się liniami napowietrznymi i kablowymi. Linie napowietrzne przedstawiono na rysunku poniżej.

Rys. 7) Napowietrzne linie elektromagnetyczne na tle Gminy Platerówka

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja

Na terenie Gminy Platerówka funkcjonują stacje bazowe telefonii komórkowej, które zapewniają dostęp do usług telekomunikacyjnych mieszkańcom i podmiotom gospodarczym. Poniżej przedstawiono wykaz zlokalizowanych stacji bazowych działających na obszarze gminy.

Tab. 18) Stacje bazowe na terenie Gminy Platerówka (stan na 29.01.2024 r.)

Lp.	Stacja bazowa	Lokalizacja	Prowadzący
1.	LBA3091	Platerówka, dz. 29	P4 Sp. z o.o.
2.	69580N!	Włosień, dz. 666/1	Orange Polska S.A.
3.	3878/4203	Włosień, dz. 666/1	Polska Telefonía Komórkowa Centertel Sp. z o.o.
4.	3878	Włosień, dz. 666/1	Polska Telefonía Komórkowa Centertel Sp. z o.o.
5.	BT 34574 Platerówka	Platerówka, dz. 545/6	Polkomtel S.A.
6.	BT 34574 Platerówka Era	Platerówka, dz. 545/6	Polkomtel Infrastruktura Sp. z o.o.
7.	LBA3051	Platerówka, dz. 545/6	P4 Sp. z o.o.
8.	49074 (69074N!) Platerówka	Platerówka, dz. 545/6	T-Mobile Polska S.A.
9.	Platerówka 49-74 PJE_PATEROWK_PLATEROWKA	Platerówka, dz. 545/6	T-Mobile Polska S.A.

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja

Funkcjonowanie stacji bazowych oraz pozostałych urządzeń emitujących pola elektromagnetyczne wiąże się z koniecznością monitorowania ich oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi. W związku z tym prowadzone są cykliczne pomiary natężenia pól elektromagnetycznych w ramach ogólnopolskiego systemu nadzoru.

W 2022 roku na terenie Gminy Platerówka w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska były prowadzone badania natężeń pól elektromagnetycznych, w 1 punkcie pomiarowym. Na podstawie przeprowadzonych pomiarów nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych. Poniżej tabela z otrzymanymi wynikami.

Tab. 19) Stacje bazowe na terenie Gminy Platerówka (stan na 29.01.2024 r.)

Lp.	Lokalizacja punktu pomiarowego	Długość geograficzna	Szerokość geograficzna	Data wykonania pomiaru	Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego dla zakresu 3 MHz-3000 MHz [V/m]
1.	Platerówka	15°10'17"	51°03'48"	16.05.2022	<1,0*

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Platerówka na lata 2024 – 2027 w perspektywie do 2030 roku

3.6 Alternatywne źródła energii

Na terenie Gminy Platerówka w ostatnich latach coraz większym zainteresowaniem cieszy się pozyskiwanie energii odnawialnej, których głównym źródłem jest energia promieniowania słonecznego (fotowoltaika).

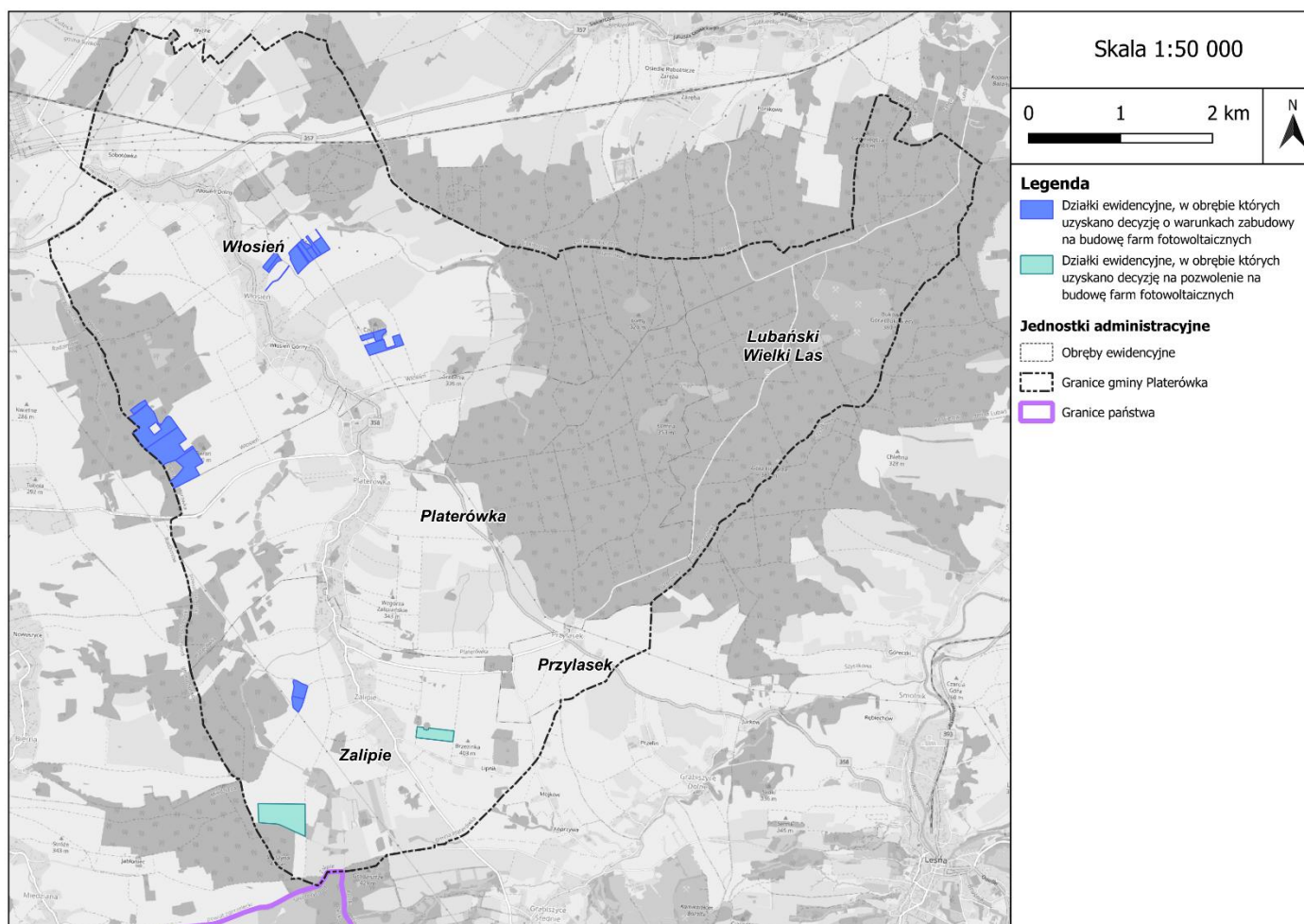
Położenie Gminy Platerówka w strefie o średniorocznej sumie promieniowania słonecznego wynoszącego 900 kWh/m² pozwala założyć szacunkowe nasłonecznienie gminy w roku na poziomie 1450 h/rok. Są to korzystne warunki do pozyskiwania energii odnawialnej z energii słonecznej na terenie gminy.

W latach 2018-2024 wydano 46 pozytywnych decyzji o warunkach zabudowy dla inwestycji polegających na budowie farm fotowoltaicznych m.in. w sołectwie Włosień (dz. ew. 326/5, 330/2, 326/6, 300, 163/2, 97/1, 97/4, 100, 101/4, 326/6, 326/5, 101/1, 101/3, 101/5, 153, 155/1, 518/3, 518/4, 521) oraz Zalipie (dz. ew. 469/1, 605, 81/1, 82/2) oraz 4 decyzje o pozwoleniu na budowę instalacji:

- farma fotowoltaiczna PV ZALIPIE A o mocy do 1MW - dz. 605 obr. Zalipie (2021r.)
- farma fotowoltaiczna PV ZALIPIE B o mocy do 1MW - dz. 605 obr. Zalipie (2021r.)
- farma fotowoltaiczna PV ZALIPIE C o mocy do 1MW - dz. 605 obr. Zalipie (2021r.)
- farma fotowoltaiczna PV ZALIPIE o mocy do 1MW – dz. nr 469/1 obr. Zalipie (2021r.)

Pozostałe źródła energii odnawialnej:

- Energia wiatrowa: Gmina Platerówka położona jest w strefie IV – mało korzystnej, o niskim potencjale wiatrowym;
- Energia geotermalna: na terenie Gminy Platerówka nie przeprowadzono żadnych badań związanych z oszacowaniem potencjału energii geotermalnej. Położenie gminy umożliwia wykorzystanie energii wód podziemnych i ciepła ziemi, co może być zastosowane przy indywidualnych pompach ciepła.
- Energia cieków wód powierzchniowych: na terenie Gminy Platerówka nie występują żadne elektrownie wodne.
- Biomasa: na terenie Gminy Platerówka nie są znane instalacje do spalania biomasy.
- Biogaz: na terenie Gminy Platerówka nie ma żadnych biogazowni.

Rys. 8) Lokalizacja alternatywnych źródeł energii na terenie Gminy Platerówka

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja (na podstawie UG Platerówka)

3.7 Zaopatrzenie w gaz

Na terenie Gminy Platerówka nie ma dystrybucji sieci gazowniczej.

3.8 Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie Gminy Platerówka nie ma dystrybucji sieci ciepłowniczej. W związku z powyższym w zabudowie zagrodowej i jednorodzinnej starszego typu głównym źródłem zaopatrzenia w ciepło są kotły na paliwa stałe takie jak: ekogroszek, węgiel kamienny, pellet drzewny, drewno kawałkowe sezonowane, rzadziej innego rodzaju biomasy oraz pompy ciepła i kotły olejowe. W nowej zabudowie dominują natomiast nowoczesne urządzenia przystosowane do spalania ekogroszku z zastosowaniem automatycznych podajników paliwa, kotły zgazowujące drewno o podwyższonym standardzie oraz pompy ciepła.

3.9 Gospodarka odpadowa

Odpady komunalne na terenie Gminy Platerówka pochodzą przede wszystkim z gospodarstw domowych, ale również z nieruchomości niezamieszkałych, takich jak obiekty użyteczności publicznej (np. szkoły, ośrodki zdrowia) oraz obiekty infrastruktury handlowej, usługowej i turystycznej. Dodatkowo powstają odpady z terenów otwartych, m.in. z koszy ulicznych, zamykania dróg i placów. Odpady komunalne odbierane są zarówno w formie zmieszanej, jak i selektywnej. System zbiórki „u źródła” obejmuje cztery podstawowe frakcje: metale i tworzywa sztuczne, szkło, papier i makulaturę oraz odpady biodegradowalne (w przypadku braku kompostownika przydomowego). Pozostałości po segregacji trafiają do frakcji odpadów zmieszanych.

Na terenie Gminy Platerówka zbiórkę odpadów komunalnych prowadzi Zakład Gospodarki i Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Lubaniu (ZGiUK). Odpady odbierane są raz na 2 tygodnie. Z uwagi, iż gmina nie posiada własnego składowiska odpadów, dlatego zebrane odpady komunalne wywożone są do Centrum Utylizacji Odpadów Gmin Łużyckich w Lubaniu.

W 2024 roku na terenie Gminy Platerówka zebrano łącznie 63,90 Mg odpadów komunalnych segregowanych oraz 329,76 Mg odpadów niesegregowanych (zmieszanych). Dodatkowo odebrano 33,98 Mg odpadów ulegających biodegradacji (kod 20 02 01).

Zgodnie z wykazem funkcjonujących instalacji komunalnych na terenie Województwa Dolnośląskiego, na obszarze Gminy Platerówka nie ma zlokalizowanej instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych. Najbliżej położony punkt znajduje się w Lubaniu przy ul. Bazaltowej 1.

Na terenie Gminy Platerówka nie funkcjonuje punkt skupu złomu.

Od stycznia 2014 r. na terenie Gminy Platerówka działa Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) znajdujący się na działce 346/4 w Platerówce (byłe magazyny GS w Platerówce), który zbiera następujące odpady komunalne: opakowania z drewna, opakowania wielomateriałowe, zużyte opony, odpady budowlane i rozbiórkowe pochodzące z przebudowy, demontażu lub remontów budynków mieszkalnych – gruz ceglany, betonowy, usunięte fragmenty tynku z wyłączeniem odpadów zawierających substancje niebezpieczne tj. papy, eternitu i azbestu, odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażania, wykładziny, odzież, tekstylia, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne, odpady wielogabarytowe.

Wszystkie rodzaje niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych z terenu Gminy Platerówka są transportowane przez Zakład Gospodarki i Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Lubaniu do Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Lubaniu. Na terenie Gminy Platerówka nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych.

Zgodnie z Roczną Analizą Systemu Gospodarki Odpadami Komunalnymi na terenie Gminy Platerówka z 2024 roku ilość odpadów wytworzonych na terenie gminy od 01.01.2024 do 31.12.2024 r. wynosiła:

- szkło (kod 20 01 02) – 26,8400 Mg,
- tworzywa sztuczne (kod 20 01 39) – 31, 2600 Mg,
- papier i tektura (kod 20 01 01) - 5,8000 Mg,
- odpady ulegające biodegradacji (kod 20 02 01) – 33,9800 Mg,
- niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne (kod 20 03 01)– 329,7600 Mg,
- leki inne niż wymienione w 20 01 31 (kod 20 01 32) – 0,0400 Mg,
- opakowania z metali (15 01 04) o łącznej masie 0,3260 Mg.

Dane dotyczą wyłącznie odpadów odebranych bezpośrednio od mieszkańców przez firmy świadczące usługi odbioru odpadów komunalnych w 2024 roku, z pominięciem odpadów dostarczonych do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK).

Zgodnie z art. 3b ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2024, poz. 399 z zm.) w 2024 roku poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej 45% wagowo. W Gminie Platerówka poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w 2024 roku wyniósł 51,21%.

Na terenie Gminy Platerówka nie ma punktu zbierania ani stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji. Najbliższy punkt zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji dla mieszkańców Platerówki znajduje się w miejscowości Gryfów Śląski, zaś najbliższa stacja demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji położonej w okolicy Lubania, pozostałe zlokalizowane są poza powiatem lubańskim.

ODPADY WIELKOGABARYTOWE

W Gminie Platerówka odpady wielkogabarytowe można oddawać wyłącznie w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Transport odpadów do PSZOK mieszkańcy organizują we własnym zakresie i na własny koszt. Zgodnie z roczną analizą systemu gospodarki odpadami komunalnymi przygotowaną w oparciu o art. 3 ust. 2 pkt. 10 oraz art. 9 tb ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r, poz. 399 z zm.) za rok 2024 na terenie Gminy Platerówka w 2024 roku w PSZOK-u zgromadzono 23,4000 Mg odpadów wielkogabarytowych (kod: 20 03 07).

AZBEST

Gmina posiada obowiązujący Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Platerówka na lata 2020-2032, który został przyjęty w dniu 22 grudnia 2020 r. uchwałą nr XIV/120/20 przez Radę Gminy w Platerówce. Odpady zawierające azbest są unieszkodliwiane poprzez deponowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych poza terenem Gminy Platerówka. Po przeprowadzonej inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Platerówka w 2024 roku (baza azbestowa.gov.pl) waga odpadów azbestowych wyniosła 196 125 Mg, w tym 3 120 Mg unieszkodliwionego oraz 193 005 Mg pozostałości do unieszkodliwienia. Najwięcej wyrobów zawierających azbest odnotowano w miejscowości Platerówka, niewiele mniej w miejscowości Włosień i Zalipie, natomiast najmniej azbestu zinwentaryzowano w miejscowości Przylasek. Na wyroby zawierające azbest na terenie Gminy Platerówka składały się: płyty azbestowo-cementowe faliste stosowane w budownictwie na budynkach gospodarczych jak: stodoły, obory, chlewnie i magazyny. Jednak azbest występował również na budynkach mieszkalnych, usługowych oraz szopach, garażach i wiatach.

Gmina Platerówka nie posiada własnych składowisk odpadów niebezpiecznych, w tym takich, na których składowany byłby azbest. W związku z powyższym gmina korzysta z okolicznych składowisk odpadów azbestowych w miejscowości Marcinowo w gm. Trzebnica (17 06 05) i w miejscowości Trzebicz w Gminie Polkowice (odpady 17 06 01, 17 06 05).

NIELEGALNE SKŁADOWISKA ODPADÓW

Stałym problemem gminy są „dzikie” składowiska odpadów, zwłaszcza na terenach leśnych oraz palenie odpadów w piecach domowych. Na terenie Gminy Platerówka występuje 5 dzikich składowisk odpadów o łącznej powierzchni ok. 200 m², które znajdują się przy drogach publicznych, w lasach i nieużytkach.

4. Charakterystyka komponentów przyrodniczych środowiska³

4.1 Położenie fizycznogeograficzne

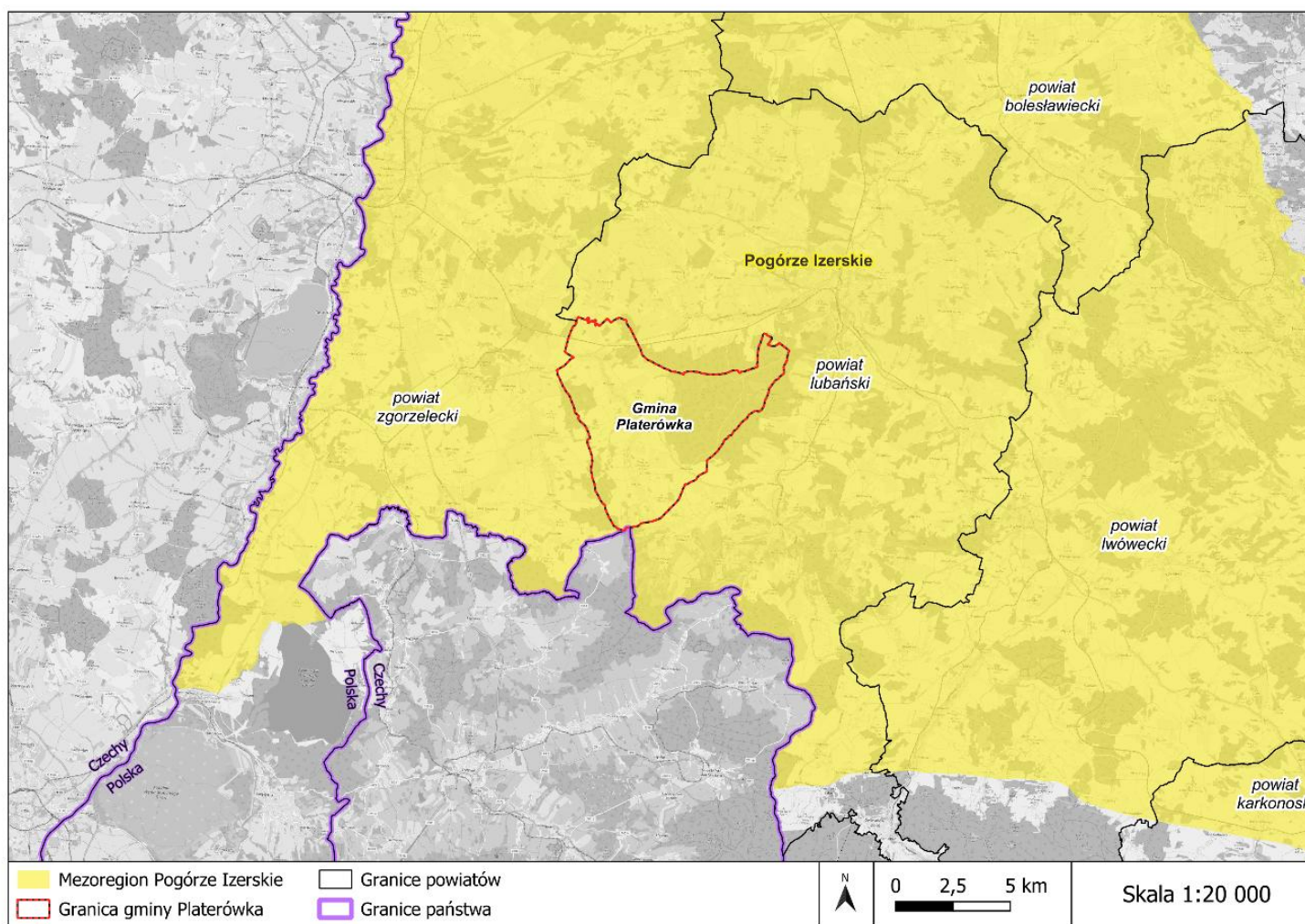
Według J. Kondrackiego Gmina Platerówka położona jest w Sudetach Zachodnich w makroregionie Pogórze Zachodniosudeckie, w obrębie mezoregionu Pogórze Izerskie (332.26) na styku dwóch mikroregionów:

- **Wysoczyzny Siekierczyńskiej (332.262)** – w zachodniej części gminy. O charakterze Wysoczyzny stanowią pagórki zbudowane z bazaltów i gnejsów o kopulastych kształtach i stromych zboczach osiągające wysokość 250-300 m – Czubatka (357 m n.p.m.), Góra Czapla (331 m n.p.m.), Góra Staniewicza (330 m n.p.m.). W jej podłożu występują zlepieńce permskie i gnejsy przykryte gliną zwałową i utworem pyłowym. W użytkowaniu przeważają pola uprawne z małym udziałem łąk i pastwisk.
- **Wzgórz Zalipiańskich (332.263)** – są falistą wyżyną wysokości 350-400 m zbudowaną z diabazu, bazaltu i gnejsu. W południowo-wschodniej części gminy wzgórza osiągają kulminacje: Góra Grodziszcz (południe), Góra Bukowa i Liściasta (północ) i Góra Kamienna (okolice Zalipia). Najwyższym wzniesieniem jest Wyszyna (414 m np.) położona w południowej części gminy.

Obszar gminy charakteryzują słabo pofalowane wzgórza, natomiast powierzchnia terenu jest lekko nachylona w kierunku północno-zachodnim.

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Platerówka na lata 2024-2027 w perspektywie do 2030 roku oraz w Raporcie o stanie środowiska rok 2024 wyróżniono jeszcze jedną jednostkę morfologiczną na terenie Gminy Platerówka – Równinę Zgorzelecką. Równina Zgorzelecka jest lekko falistą równiną o charakterze rolniczym z domieszką kompleksów leśnych, przeciętą płaskimi dolinami strumieni i urozmaiconą niskimi pagórkami bazaltowymi.

³ Tekst pochodzi z „Opracowania ekofizjograficznego dla Gminy Platerówka. Aktualizacja”

Rys. 9) Położenie fizycznogeograficzne Gminy Platerówka

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja

4.2 Ukształtowanie i struktura powierzchni ziemi

Rzeźba terenu

W rzeźbie gminy można wyróżnić formy pochodzenia lodowcowego, którymi są wysoczyzny morenowe. Zajmują one większą część omawianego obszaru. Formy pochodzenia fluwioglacjalnego występują głównie na zachód od rzeki Włosienica – w rejonie Platerówki i Włosienia oraz w północno-zachodniej części gminy, w pobliżu linii kolejowej. Są to równiny sandrowe i wodnolodowcowe w ogólności oraz kemy. W północno-wschodniej części omawianego obszaru liczne są formy pochodzenia eolicznego – pokrywy lessowe i pyłowe. Równiny denudacyjne usytuowane są przede wszystkim w północno-wschodniej części gminy oraz w Zalipiu. Ponadto wyróżnić można formy nieoznaczonej lub różnej genezy w południowej części gminy, w Zalipiu oraz w północnej – we Włosieniu. Reprezentują je wysoczyzny pagórkowate o zaokrąglonych grzbietach z kopulastymi wierzchołkami (G. Wyszyna, G. Kamienna) oraz wierzchołkami stożkowatymi (G. Czubatka). Liczne są także formy pochodzenia antropogenicznego (groble, kamieniołomy, żwirownie).

Struktura użytkowania

Gmina Platerówka ma charakter gminy rolniczej. Brak w niej ciężkiego przemysłu. Głównym podmiotem gospodarczym jest Łużycka Kopia Bazaltu „Księginki” S.A. z siedzibą w Lubaniu (obecnie kopalnia jest w Zarządzie Eurovia S.A.), który posiada koncesję na eksploatację złóż bazaltu na „Bukowej Górze”. Pozostałe podmioty gospodarcze to głównie firmy z sektora małych przedsiębiorstw rolnych i usługowych.

Według danych z Bazy Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k), powierzchnia użytków rolnych na terenie Gminy Platerówka wynosiła ogółem 2617,75 ha, w tym grunty orne stanowiły 1875,86 ha (39,15%), sady 10,96 ha, roślinność trawiasta 730,93 ha, tereny leśne i zadrzewione 1984,09 ha.

Znaczną część powierzchni gminy zajmują tereny rolne oraz lasy, które niemal w całości skupione są w zwartym kompleksie Lubańskiego Wielkiego Lasu. W Platerówce dominują Lasy Państwowe, stanowią ok. 1 785,26 ha powierzchni gminy, pozostałe lasy stanowią ok. 160,27 ha. Tereny leśne znajdują się w zarządzie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu, w granicach nadleśnictwa Pieńsk w zachodniej części gminy i nadleśnictwa Świeradów we wschodniej części. Gospodarka leśna w lasach stanowiących własność Skarbu Państwa prowadzona jest w oparciu o Plan Urządzania Lasów, a w przypadku lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa nadzór sprawuje Starosta.

Porównując wartości z lat wcześniejszych nie zaobserwowano większych zmian dotyczących wielkości użytków rolnych.

Zgodnie z danymi GUS gmina zajmuje powierzchnię 4 794 ha. Szczegółową strukturę użytkowania gruntów według Bazy Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k) przedstawia tabela poniżej. Rozbieżność w sumarycznej powierzchni gminy wynika ze szczegółowości opracowania mapy BDOT10k odpowiadającej skali 1:10 000, jednak w pełni oddaje ona strukturę użytkowania gruntów.

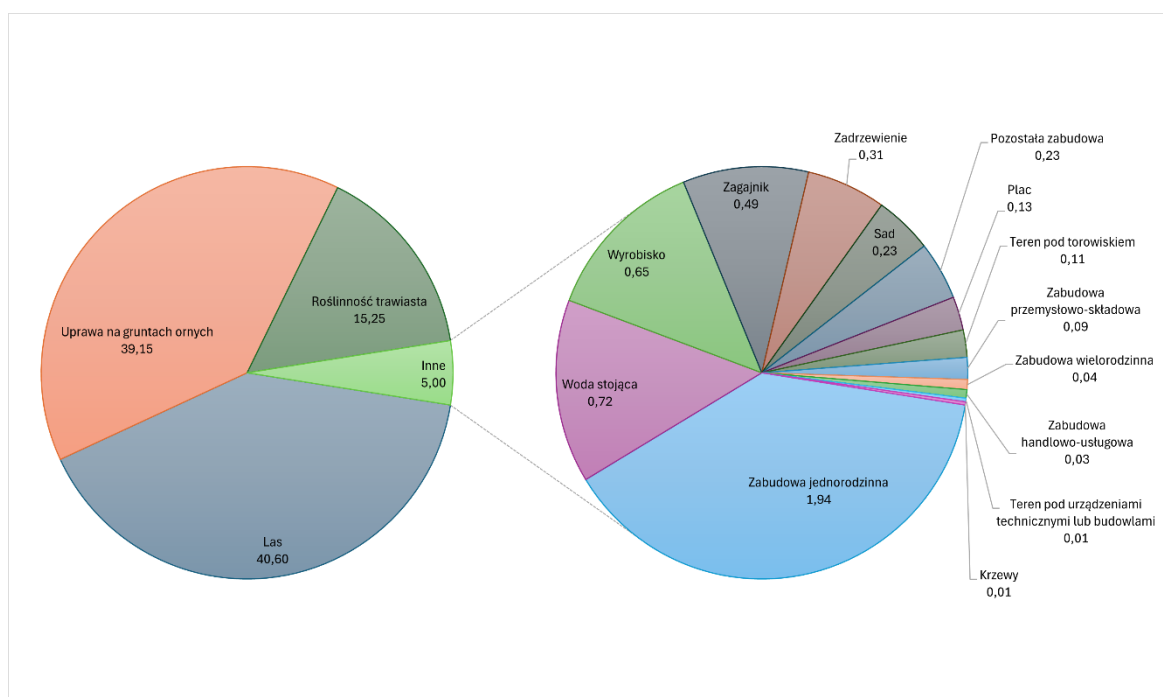
Tab. 20) Kompleksy użytkowania gruntów na terenie Gminy Platerówka

Lp.	Nazwa klasy obiektów	Nazwa obiektu	Powierzchnia [ha]	Udział procentowy [%]
1	Wody powierzchniowe	woda stojąca	34,45	0,72
		ogółem	111,54	2,33
2	Zabudowa	zabudowa wielorodzinna	1,89	0,04
		zabudowa jednorodzinna	93,01	1,94
		zabudowa przemysłowo-składowa	4,10	0,09
		zabudowa handlowo-usługowa	1,59	0,03
		pozostała zabudowa	10,95	0,23
		ogółem	1984,09	41,41
3	Tereny leśne i zadrzewione	las	1945,53	40,60
		zagajnik	14,92	0,49
		zadrzewienie	23,63	0,31
		krzewy	0,60	0,01
		sad	10,96	0,23
		ogółem	2606,79	54,40
4	Roślinność pozostała	roślinność trawiasta	730,93	15,25
5	Grunty orne	uprawa na gruntach ornym	1875,86	39,15
6	Tereny pod drogami, kołowymi, szynowymi i lotniskowymi	teren pod torowiskiem	5,13	0,11
7	Plac	plac	6,30	0,13

8	Wyrobisko i zwałowisko	wyrobisko	31,31	0,65
9	Pozostały teren niezabudowany	teren pod urządzeniami technicznymi lub budowlami	0,67	0,01
Łącznie			4791,85	100,00

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja (na podstawie Bazy Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k))

W strukturze użytkowania gruntów na terenie Gminy Platerówka przeważają grunty orne, zajmujące prawie 40% powierzchni, które łącznie z roślinnością trawiastą, zajmującą ok. 15% powierzchni, stanowią ponad 54% powierzchni gminy. Drugim istotnym komponentem struktury użytkowania terenu są tereny leśne, w tym zadrzewienia i zagajniki, stanowiące ponad 40% powierzchni Gminy. Tereny zabudowane zajmują ok. 2% powierzchni gminy. Przeważa zabudowa jednorodzinna wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych.

Rys. 10) Struktura użytkowania gruntów w obrębie Gminy Platerówka wyrażona w procentach (%)

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja (na podstawie BDOT10k)

Struktura użytkowania gruntów ma charakter uporządkowany. Grunty orne utrzymywane są w dobrej kulturze rolniczej. Nie zaobserwowano występowania znaczących powierzchni nieużytków.

Znaczna część gruntów rolniczych zajmują grunty Skarbu Państwa we władaniu Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, który powstał w 2017r. Na 1.01.1999r. – stanowiły 56,4% ogółu gruntów ornych i nie uległy zmianie do dziś. Grunty o dużej powierzchni nie są dzierżawione lub nie posiadają stałych umów dzierżawnych gwarantujących właściwe użytkowanie. W stanie upadłości znajduje się aktualnie Spółdzielnia Usług i Produkcji Rolnej we Włosieniu, która posiada grunty o dużej powierzchni wysokich klas bonitacyjnych, a także dzierżawiła dotychczas grunty KOWR.

Na terenie gminy znajduje się jeden cmentarz komunalny, którego administratorem jest Urząd Gminy w Platerówce oraz jeden cmentarz parafialny zarządzany przez proboszcza danej parafii. Planuje się jego modernizację cmentarza komunalnego (wymianę ogrodzenia), a w przyszłości rozbudowę w zależności od potrzeb, w tym rozwiązanie układu komunikacji, elementów małej architektury i układu zieleni.

Fot. 3) Widok na kościół parafialny w Platerówce

Fot. 4) Widok na cmentarz komunalny w Platerówce

4.3 Budowa geologiczna

Charakterystyka budowy geologicznej gminy

Gmina Platerówka położona jest w obrębie Sudetów Zachodnich na Pogórzu Izerskim. Litologia podłoża na obszarze Pogórza Izerskiego jest bardzo zróżnicowana. Występują tu prekambryjskie i wczesnopaleozoiczne skały magmowe i metamorficzne, należące do metamorfiku izerskiego, m.in. gnejsy (głównie paragnejsy), granitoidy i granitognejsy, przecinane wąskimi pasami łupków łyszczykowych z soczewami wapieni krystalicznych. W ich obrębie występują skały żyłowe genezy hydrotermalnej, m.in. kwarcze żyłowe i lamprofiry.

Gmina Platerówka znajduje się na styku kilku jednostek geologicznych. W budowie geologicznej można wyróżnić utwory: neoproterozoiku, kambro-ordowiku, paleogenu, neogenu, czwartorzędu. Utwory czwartorzędowe pokrywają ok. 80% powierzchni gminy. Są to gliny, piaski i żwiry wypełniające wklęsłości starszego podłoża, którego wychodnie można zaobserwować w licznych miejscach dających obraz różnorodności mineralogicznej gminy.

1) Utwory ery proterozoicznej:

• Neoproterozoik

Utwory reprezentowane są przez piaskowce szarogłazowe i łupki mułowcowe. Występują one głównie we Włosieniu, w środkowej części gminy w miejscowości Platerówka – obok drogi wojewódzkiej nr 358 (DW358), w Lubańskim Wielkim Lesie oraz fragmentarycznie wyłaniają się spod osadów czwartorzędowych w zachodniej części gminy. Piaskowce szarogłazowe są zbudowane z plagioklaz, kwarcu oraz minerałów blaszkowych. Część z nich przypomina wyglądem fyllity, część jest natomiast typowymi szarogłazami zbudowanymi z bardzo drobnych okruszków łupków, ziaren skaleni lub kwarcu, ostrokrawędzistych lub obtoczonych. Część piaskowców ujawnia pewną smużyłość, inne mają teksturę bezkierunkową.

2) Utwory ery paleozoicznej

• Kambr-Ordowik

Występujące utwory z tego okresu reprezentowane są przez: gnejsy gruboziarniste, gnejsy oczkowe, gnejsy równoziarniste czy gnejsy porfirowate. Na rozpatrywanym obszarze dominują gnejsy gruboziarniste. Odślawiają się one na głównie na południe od Włosienia, Platerówki i Zalipia oraz na północny-wschód od wzgórza Czubatka. Są one szare i szaroróżowe i wykazują duże zróżnicowanie struktury, wielkości ziarna i składu petrograficznego. Gnejsy oczkowe występują natomiast na południowym krańcu gminy. Są one barwy szarej i jasnoszarej, na ogół grubo oczkowe z drobnoziarnistym tłem, o słabo wykształconej foliacji, z lokalnie reliktoowo zachowanymi partiami gnejsów drobnoziarnistych z pojedynczymi oczkami skaleni.

3) Utwory ery kenozoicznej

• Paleogen

Utwory tego okresu reprezentowane są przez bazalty. Występują w okolicach Włosienia na trzech wzgórzach w okolicy Platerówki i Włosienia: na wzgórzu Czubatka (357 m n.p.m.) oraz jego okolicach, wzgórzu Czapli (331 m n.p.m.) i wzgórzu Srebrnik (334.8 m n.p.m.). Skały są twarde, zbite, o wyraźnej oddzielności słupowej. Na ogół bazalty występują w formie kominów i ułożone są prawie pionowo, wyjątek stanowi obszar wzgórza Czubatka, gdzie bazalty ułożone są skośnie. Najliczniejszą grupę stanowią prawie czarne bazalty nefelinowe. Skały wulkaniczne pojawiają się także na północ od Przyłasku.

• Neogen

Występujące utwory z tego okresu reprezentowane są ily z węglem brunatnym. Iły są to skały osadowe, bardzo drobnoziarniste, zbudowane głównie z minerałów ilastych. Iły nadwęglowe są odmianą skał ilastych w nakładzie złoża brunatnego. Występują na północnym wschodzie Gminy Platerówka.

• Czwartorzęd

Utwory te wykształcone są jako osady plejstoceny i holoceny.

Utwory plejstoceny to osady zlodowaceń środkowopolskiego (odry) i bałtyckiego. Osady zlodowacenia odry reprezentowane są głównie przez:

- piaski i żwiry wodnolodowcowe zalegające na glinach deluwialnych i zwałowych; występują głównie na zachód od Włosienia i Platerówki oraz przy północno-wschodniej granicy gminy. Otoczaki kwarcu stanowią w nich ponad 70% ogólnego składu ilościowego,
- gliny zwałowe – o barwie brunatnej, jasnożółtej, żółtoszarej i ciemnopopielatej, tworzą fragmentaryczne resztki pierwotnie rozległej pokrywy, o czym świadczą liczne głązy narzutowe; osady te występują na całym obszarze gminy, głównie w części środkowej; płyty glin leżą bezpośrednio na piaskach i żwirach wodnolodowcowych lub bezpośrednio na starszym podłożu,

Osady plejstoceny zlodowacenia bałtyckiego reprezentowane są przez piaski, mułki i ily kemów, lessy, które występują głównie północnej i zachodniej części gminy oraz gliny lessopodobne, występujące we wschodniej części Gminy Platerówka.

Utwory holoceny to piaski, żwiry i namuły rzeczne, gliny deluwialne, gliny pyłowe, lessopodobne na piaskach i żwirach wodnolodowcowych oraz rumosze skalne.

Powiązanie przyrodnicze budowy geologicznej z szerszym otoczeniem oraz procesami zachodzącymi w środowisku

Budowa geologiczna Pogórza Izerskiego ma swoje odzwierciedlenie w granicach gminy w postaci gnejsów występujących głównie w południowej i środkowej części omawianego obszaru oraz żył bazaltu. Złoża tej kopaliny powiązane są z obszarami gmin sąsiednich. Do granic gminy sięga obszar górniczy kopalni bazaltu, działającej w Gminie Platerówka.

4.4 Surowce mineralne

Baza surowcowa na terenie gminy jest uboga. W Centralnej Bazie Danych Geologicznych oraz w Systemie Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych MIDAS Państwowego Instytutu Geologicznego znajdują się informacje o dwóch złożach surowców mineralnych:

- **Bukowa Góra**, którego użytkownikiem jest Łużycka Kopalnia Bazaltu, "Księginki" S.A. w Lubaniu. Obecnie EUROVIA S.A. Złoże znajduje się na terenie Gmin Lubań i Platerówka. Złoże jest zagospodarowane.
- **Liściasta Góra**, znajdujące się na terenie Gmin Leśna i Platerówka. Złoże jest rozpoznane szczegółowo.

Występujące na terenie Gminy Platerówka dwa złoża bazaltu, związane z wylewami skał wulkanicznych trzeciorzędowej formacji wulkanicznej wieku od eocenu po miocen.

Złoże „Bukowa Góra” położone jest w obrębie Lubański Wielki Las. Powierzchnia złoża wynosi 85,5 ha, średnia miąższość kopaliny – 54,5 m, średnia grubość nadkładu – 2,6 m, a średnia wartość N/Z – 0,1. Zasoby wynoszą 100 912 tys. t. Bazalt ze złoża „Bukowa Góra” może być wykorzystany do produkcji kruszywa łamanego i kłińca. Zgodnie z Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Platerówka na lata 2024-2027 z perspektywie do roku 2030 złoża bazaltu z Bukowej Góry są wydobywane na podstawie koncesji nr DM-G.7422.68.2011.AP z dnia 14 kwietnia 2011 r. W dniu 17.06.2004 r. decyzją Wojewody Dolnośląskiego nr 15/2004 [SR.IV.7412-34/2004] koncesja na eksploatację złoża bazaltu została przeniesiona na nowego użytkownika o nazwie Łużycka Kopalnia Bazaltu, "Księginki" S.A. w Lubaniu. Obecnie EUROVIA S.A.

Fot. 5) Widok na plan kopalni bazaltu „Bukowa Góra”

Fot. 6) Widok na wjazd do kopalni bazaltu „Bukowa Góra” – Kopalnia Zaręba EUROVIA

Złoże „Liściasta Góra” położone jest w obrębie Lubański Wielki Las. Powierzchnia złoża wynosi 24,1 ha. Średnie parametry geologiczno-górnictwa są następujące: miąższość kopaliny – 26,8 m, grubość nadkładu – 1,9 m, a N/Z – 0,1. Kopalina może być wykorzystana do produkcji kruszywa łamanego do robót drogowych i kolejowych. Złoże jest konfliktowe ze względu na występowanie lasów. Zgodnie z Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Platerówka na lata 2024-2027 z perspektywy do roku 2030 złoża bazaltu z Liściastej Góry są wydobywane na podstawie koncesji nr 5/E/2010 z dnia 26 kwietnia 2010 r. przez KP BAZALT Sp. z o.o.– Grupa Kruszywa Polskie z siedzibą w Gminie Leśna.

Teren górniczy w Gminie Platerówka obejmują złoża „Bukowa Góra” o powierzchni ok. 228 ha i złoża „Liściasta Góra” o powierzchni ok. 63 ha. Rejonami perspektywnymi występowania bazaltów są wzniesienia: Baran, Ostra (Czubatka) i Srebrnik.

Na terenie gminy występują również rejony z surowcami ilastymi i okrucowymi.

Tab. 21) Złoża kopalin i ich charakterystyka gospodarcza oraz klasyfikacja

Lp.	Nazwa złoża	Rodzaj kopalin	Wiek kompleksu litologiczno-surowcowego	Zasoby geologiczne bilansowe (tys. ton/tys. m ^{3*})	Zasoby przemysłowe (tys. ton/tys. m ^{3*})	Stan zagospodarowania złoża	Wydobycie (tys. ton)	Zastosowanie kopaliny	Klasyfikacja złoża		Przyczyny konfliktowości złoża
				Wg stanu na rok 2023					Klasa 1-4	Klasa A-C	
1	Bukowa Góra	bazalty	trzeciorzęd	91 816,13	91 816,13	Złoże eksploatowane	740,20	Skb, Sb, Sd	2	B	ochrona lasów
2	Liściasta Góra	bazalty	trzeciorzęd	18 768,91	15 884,05	Złoże eksploatowane	9,28	Skb, Sd	2	B	ochrona lasów

Rubryka 9: Sb – surowce budowlane, Sd – surowce drogowe, Skb – surowce kruszyw budowlanych;

Rubryka 10: złoża: 2 – rzadkie w skali całego kraju lub skoncentrowane w określonym regionie;

Rubryka 11: złoża: B – konfliktowe;

Źródło: Objasnienia do mapy georodowiskowej Polski 1:50 000, Arkusz RĘCZYN (755) i ZGORZELEC (756). Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 grudnia 2023 r.

4.5 Warunki wodne

Wody powierzchniowe

Charakterystyka systemu wodnego

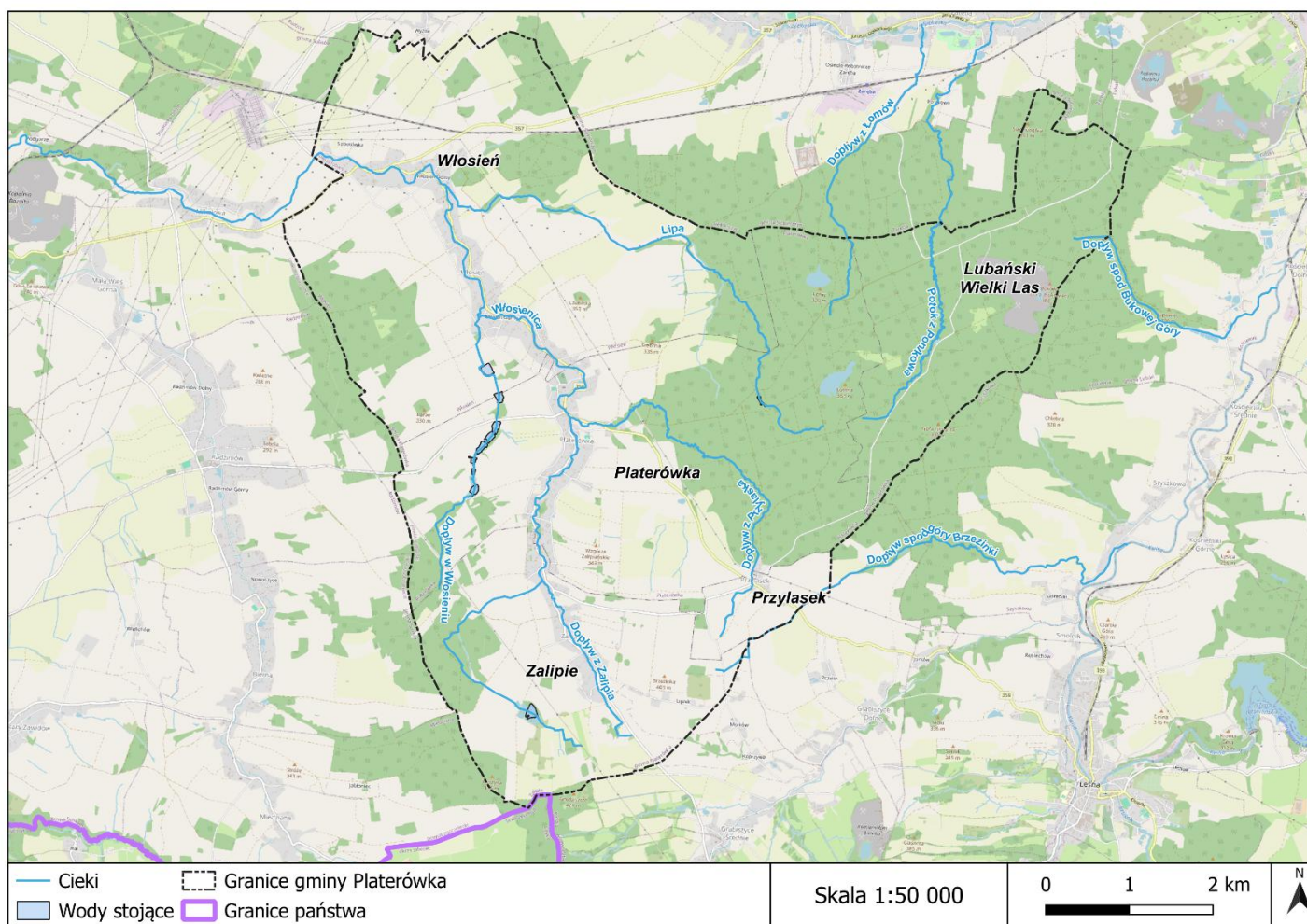
Gmina Platerówka leży w całości na obszarze dorzecza Odry w regionie wodnym Środkowej Odry, a dokładniej w dorzeczu Nisy Łużyckiej, która jest jej lewobrzeżnym dopływem.

Wody powierzchniowe na terenie Gminy Platerówka nie są objęte monitoringiem stanu czystości cieków wodnych. Pośrednio o jakości rzek na terenie gminy może świadczyć jakość wód rzeki Czerwona Woda (prawobrzeżny dopływ Nisy Łużyckiej), do której uchodzą cieki z gminy, przepływająca przez południowo-zachodnią część gminy. Przez Gminę Platerówka przepływa potok Włosienica, od której odchodzą przynajmniej 3 prawostronne jej dopływy – Lipa, Dopływ z Przylasku i Dopływ z Żalipia oraz 1 lewostronny jej dopływ – Dopływ z Łomów.

Tab. 22) Cieki wodne zidentyfikowane na terenie Gminy Platerówka

Lp.	Nazwa cieku	Długość cieku [km]
1	Dopływ w Włosieniu	3 936,48
2	Lipa	7 214,17
3	Włosienica	20 652,32
4	Dopływ z Przylasku	5 806,07
5	Dopływ z Łomów	4 383,84
6	Dopływ z Żalipia	2 485,09
7	Dopływ spod góry Brzezinki	6 760,28
8	Dopływ spod Bukowskiej Góry	3 448,05
9	Potok z Ponikowa	7 355,02

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Platerówka na lata 2024 – 2027 w perspektywie do 2030 roku

Rys. 11) Ciek wodne na terenie Gminy Platerówka

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja

Ocena stanu czystości rzeki Czerwona Woda

Czerwona Woda jest prawobrzeżnym dopływem Nysy Łużyckiej, do której uchodzi w 154,8 km. Ocena wyników badań w 2007 r. oraz 2008 r. w przekroju ujścia Nysy Łużyckiej, (poza Gminę Platerówka – na terenie miasta Zgorzelec), wykazała zadowalającą jakość, o czym zdecydowały wskaźniki takie jak: BZT₅, azotany, azotyny i azot ogólny na poziomie III klasy. Badania z 2015 roku wykazały poprawę do poziomu II klasy, co świadczy o pozytywnych zmianach zachodzących w środowisku wodnym tego regionu.

Ujęcia wód powierzchniowych

Na terenie Gminy Platerówka znajdują się 3 ujęcia wód powierzchniowych przedstawione na poniższym rysunku. Są to wszystkie ujęcia w gminie zebrane na podstawie pozwoleń wodnoprawnych wydanych przez Wody Polskie zgodnie z Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Platerówka na lata 2024-2027 w perspektywie do 2030 roku.

Tab. 23) Wykaz ujęć wód powierzchniowych na terenie Gminy Platerówka

Nazwa ujęcia	Cel poboru	Data wystawienia	Data ważności	Nr decyzji	Organ wydający
-	-	26.11.2007	29.03.2031	RŚ.6223-22/07	Starostwo Lubañ
-	-	09.05.2014	30.04.2034	RŚ.6341.13.2014	Starostwo Lubañ
-	-	29.12.2014	30.06.2035	RŚ.6341.47.2014	Starostwo Lubañ

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Platerówka na lata 2024 – 2027 w perspektywie do 2030 roku

Jednolite Części Wód Powierzchniowych

Gmina Platerówka położona jest w granicach 4 JCWP takich jak: RW600011166999, RW6000031667299, RW600003166569, RW60000317449. Szczegółową charakterystykę przedstawiono w tabeli poniżej.

Tab. 24) Jednolite części wód powierzchniowych na terenie Gminy Platerówka

Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP)		Lokalizacja				Status	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
Europejski kod JCWP	Nazwa JCWP	Region wodny	Obszar dorzecza		Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej (RZGW)			
			Kod	Nazwa				
RW600011166999	Kwisa od zb. Leśna do ujścia	region wodny Środkowej Odry	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW we Wrocławiu	naturalna część wód	umiarkowany	zagrożona
RW6000031667299	Siekierka	region wodny Środkowej Odry	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW we Wrocławiu	naturalna część wód	umiarkowany	zagrożona
RW600003166569	Grabiszówka	region wodny Środkowej Odry	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW we Wrocławiu	naturalna część wód	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	zagrożona
RW60000317449	Czerwona Woda	region wodny Środkowej Odry	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW we Wrocławiu	naturalna część wód	słaby	zagrożona

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja (na podstawie Wód Polskich RZGW w Zgorzelcu)

Ocena jakości wód powierzchniowych

Na terenie Gminy Platerówka brak jest punktów monitoringowych jakości wód powierzchniowych. Wody powierzchniowe na terenie gminy nie są objęte monitoringiem WIOS. Najbliższe punkty pomiarowe położone są:

- w Gminie Sulików, na rzece Czerwona Woda od Studzianki do Nysy Łużyckiej, wykonywane są pomiary w celu rozpoznania rzeczywistego stanu ekologicznego wód. W tym punkcie rzeki ogólny stan ekologiczny oceniany jest jako słaby (stan na 2023 r.).
- Na rzece Kwisie powyżej Kliczkówki (Osieczów) (od zbiornika Leśna do Kliczkówki). W tym punkcie rzeki ogólny stan ekologiczny oceniany jest jako słaby (stan na 2023 r.).

Identyfikacja źródeł zagrożenia wód powierzchniowych

Poważnym zagrożeniem dla wód płynących są zanieczyszczenia bytowo-gospodarcze i rolnicze odprowadzane do nich przez przyległe gospodarstwa (np. poprzez nieszczelne zbiorniki bezodpływowe - szamba) oraz nawozy i środki ochrony roślin spływające systemem rowów melioracyjnych z pól uprawnych. W istotny sposób przyczyniają się one do pogorszenia jakości wody, ograniczając występowanie wrażliwych gatunków ryb.

Zagrożenie powodziowe

Zgodnie z art. 16 pkt 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tekst jednolity. Dz. U. z 2024 r., poz. 1087 z późn. zm.) obszarami szczególnego zagrożenia powodzią są: obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%, obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%, obszary, między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224 ww. ustawy, stanowiące działki ewidencyjne, pas techniczny.

Gmina Platerówka zlokalizowana jest poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią. Wylewy rzek i potoków wystąpiły tylko lokalnie, głównie w północnej części gminy, w górnym biegu cieku Lipa (prawostronny dopływ rzeki Włosienica).

Wody podziemne

Na obszarze Gminy Platerówka występują dwa rodzaje wód podziemnych:

- wody typu warstwowego występujące w obrębie holocenijskiego i plejstocenijskiego piętra wodonośnego,
- wody szczelinowe występujące w gruntach skalistych pochodzenia magmowego, metamorficznego i osadowego, pod glinami.

Poziom wód podziemnych w osadach holocenijskich występuje do głębokości 2 m. Wody te powierzchniowo przejawiają swoją obecność w postaci mokradeł i bagien. Napotyka się je pomiędzy Platerówką w kierunku Miedziany (Gmina Sulików) oraz na południe od Włosienicy. Wody te zasilane są opadami atmosferycznymi, stanowią podstawowe źródło wody pitnej dla ludności.

Poziom wód podziemnych w osadach plejstocénskich pod glinami występuje na ró¿nej głąbokości od 2 m do 8 m ppt. Wody te gromadzą się w piaszczysto – żwirowych osadach rzecznych i wodnolodowcowych.

Wody szczelinowe występujące w gruntach skalistych przepływają przez liczne szczeliny, natomiast ich ilość, głąbokość występowania i kierunek przepływu nie są znane. W rejonie Platerówki prawdopodobne jest występowanie wód o charakterze artezyjskim, o zwierciadle statycznym stabilizującym się do około 5 metrów nad poziomem terenu.

Na terenie Gminy Platerówka nie występują Główne Zbiorniki Wód Podziemnych. W związku z tym nie ma tu również wyznaczonych obszarów ochrony dla takich zbiorników. Najbliższy zbiornik GZWP 317 (niecka zewnętrzna Bolesławiec) zlokalizowany jest na północny wschód od gminy. Jest to zbiornik kredowy o głąbokości 100 – 200 m, którego południowa granica styka się z Gminą Lubań.

Ocena jakości wód podziemnych

Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych związanych z osiągnięciem dobrego stanu ekologicznego, określonego przez Ramową Dyrektywę Wodną (RDW).

Oceny stanu chemicznego w jednolitych częściach wód (JCWPd) i w poszczególnych punktach badawczych dokonano w oparciu o rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2019 r., poz.2148), które wyróżnia pięć klas jakości wód:

- klasa I - wody bardzo dobrej jakości,
- klasa II - wody dobrej jakości,
- klasa III - wody zadowalającej jakości,
- klasa IV - wody niezadowalającej jakości,
- klasa V - wody złej jakości

oraz dwa stany chemiczne wód ocenione na podstawie średniej wartości poszczególnych wskaźników ze wszystkich punktów zlokalizowanych w analizowanej JCWPd:

- stan dobry (klasy I, II i III),
- stan słaby (klasy IV i V).

W ostatnich latach nie przeprowadzono badań monitoringu wód podziemnych na terenie Gminy Platerówka. W związku z powyższym w opracowaniu przedstawiono badania wody ze stanowisk zlokalizowanych na terenach przyległych do Gminy Platerówka w latach 2017-2019, znajdujących się na terenie powiatu lubańskiego. W obrębie powiatu punkty pomiarowe zlokalizowane były w JCWPd 93.

Tab. 25) Zestawienie punktów badawczych wód podziemnych w sieci krajowej PIG w latach 2017-2019

Nr punktu pomiarowego	Gmina	Miejscowość	Stratygrafia	JCWPD	Klasa wód w 2017 r.	Klasa wód w 2019 r.
50	Leśna	Leśna	Q	93	III	III
79	Lubań (Gmina wiejska)	Pisarzowice	Q	93	II	II

Źródło: Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Lubańskiego na lata 2021-2024 z uwzględnieniem lat 2025-2028

Jakość wód podziemnych w monitorowanych punktach znajdujących się w terenach przyległych do Gminy Platerówka, w powiecie lubańskim prowadzone przez Państwowy Instytut Geologiczny wykazały, że jakość wód podziemnych w punkcie pomiarowym nr 50 zaliczana jest do klasy II - dobry stan wód, a w punkcie pomiarowym nr 79 zaliczana jest do klasy III-umiarkowany stan jakości.

Jednolite Części Wód Podziemnych

Gmina Platerówka położona jest w granicach 2 jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) takich jak: PLGW600093 oraz PLGW6000105. Szczegółową charakterystykę przedstawiono w tabeli poniżej.

Tab. 26) Jednolite części wód podziemnych na terenie Gminy Platerówka

Jednolita część wód podziemnych (JCWPd)		Lokalizacja			Ocena stanu		Ocena	
Europejski kod JCWPd	Nazwa JCWPd	Region wodny	Obszar dorzecza		Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej (RZGW)	Ilościowego	Chemicznego	Ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
			Kod	Nazwa				
PLGW600093	93	region wodny Środkowej Odry	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW we Wrocławiu	Dobry	dobry	niezagrożona
PLGW6000105	105	region wodny Środkowej Odry	6000	obszar dorzecza Odry	RZGW we Wrocławiu	słaby	dobry	Zagrożona ilościowo

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja (na podstawie Systemu Informacji Przestrzennej Urzędu Gminy Platerówka, danych uzyskanych od Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz Urzędu Gminy w Platerówce.)

Identyfikacja źródeł zagrożenia wód podziemnych

Zagrożenia wód podziemnych wynikają z ich kontaktu z powierzchnią ziemi, wodami glebowymi, wodami powierzchniowymi, atmosferą oraz opadami atmosferycznymi. W miejscach, gdzie brak jest izolacji poziomu wodonośnego lub izolacja jest niepełna następuje szybka wymiana wody, a tym samym przemieszczanie się zanieczyszczeń. Najbardziej zagrożony jest północno-zachodni fragment gminy objęty głównym użytkowym piętrzem wodonośnym, zwłaszcza na terenie jednostki hydrogeologicznej nr 5, gdzie brak jest izolacji.

Źródłem zagrożenia wód podziemnych, podobnie jak powierzchniowych, są nieszczelne szamba i odprowadzanie zanieczyszczeń komunalnych bezpośrednio do wód powierzchniowych mających kontakt z wodami podziemnymi lub do gruntu, na skutek infiltracji zanieczyszczeń.

Niewłaściwe stosowanie nawozów i środków ochrony roślin, zła gospodarka odpadami z hodowli zwierząt (gnojowica) oraz „dzikie” wysypiska odpadów także mogą wpływać na pogorszenie jakości wód podziemnych.

Zagrożeniem jest także prowadzona eksploatacja bazaltu na terenie kopalni „Bukowa Góra” oraz „Liściasta Góra”. Wskutek odkrywania kolejnych warstw skalnych możliwa jest infiltracja zanieczyszczeń do warstwy wodonośnej oraz powstanie głębokiego i rozległego leja depresyjnego.

Dotychczasowe zmiany w jakości wód powierzchniowych i podziemnych

Obecnie brak jest wystarczających danych umożliwiających wiarygodne porównanie jakości wód powierzchniowych i podziemnych na terenie Gminy Platerówka.

Na jakość wód cieków - Czerwona Woda, mają wpływ wody dopływających cieków (w tym ciek Włosienica płynący przez Gminę Platerówka, będący prawym dopływem Czerwonej Wody), których jakość nie została dotychczas przebadana. Całkowite skanalizowanie gminy pozwoli wyeliminować (lub przynajmniej znacznie ograniczyć) wprowadzanie do wód powierzchniowych i podziemnych zanieczyszczeń bytowych i poprawić jakość wód. W ciekach występujących na terenie gminy występują cenne gatunki ryb chronionych: śliz (*Orthrias barbatulus*) oraz strzelby potokowej (*Phoxinus phoxinus*). oraz cennych gospodarczo np. pstrąga potokowego (*Salmo trutta m. fario*), który jest bioindykatorem stanu czystości wody. Spotykane są również inne gatunki, takie jak okoń (*Perca fluviatilis*), karaś srebrzysty (*Carassius auratus gibelin*), kielb (*Gobio gobio*). Ich obecność uwarunkowana jest przede wszystkim występowaniem niezanieczyszczonych rzek i potoków o naturalnym charakterze. Stała kontrola odprowadzanych zanieczyszczeń oraz ewentualna poprawa jakości i ilości ichtiofauny gminy oraz odtworzenie naturalnego charakteru cieków w miejscach, gdzie został on utracony pozwoli na poprawę stanu, bądź jego utrzymanie.

Powiązanie przyrodnicze sieci hydrograficznej z jego szerszym otoczeniem oraz procesami zachodzącymi w środowisku

W granicach Gminy Platerówka znajdują się obszary źródłiskowe cieków Włosienica i jej dopływu Lipa, które uchodzą do Czerwonej Wody oraz niewielkich cieków uchodzących do Kwisy. Przepływające przez gminę potoki nie mają zatem charakteru tranzytowego. Dział wodny drugiego rzędu dzieli gminę na część powiązaną z Czerwoną Wodą oraz część należącą do zlewni Kwisy. Wzdłuż cieków Włosienica i jej dopływu Lipa rozwinęło się osadnictwo. Nie wyróżniono powiązań sieci hydrograficznej z ciekami na terenie Republiki Czeskiej. Ze względu na brak punktów pomiarowych na omawianym terenie trudno opisywać powiązania hydrologiczne.

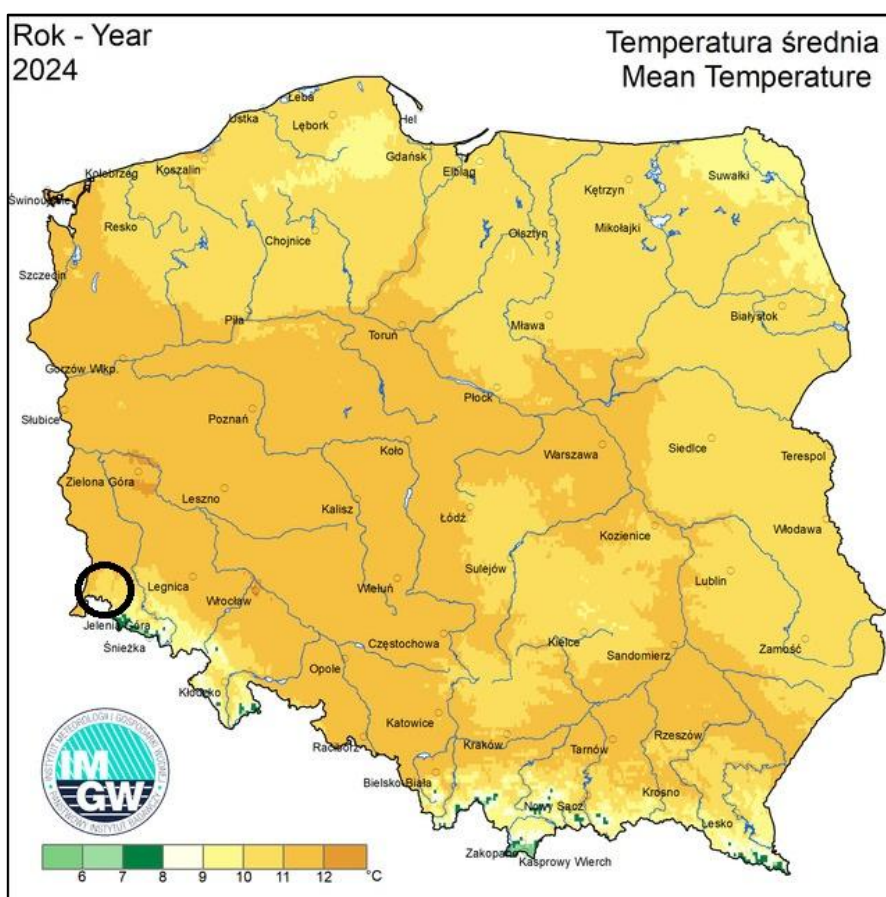
4.6 Warunki klimatyczne

Warunki klimatyczne Gminy Platerówka determinowane są w ogólnym zarysie przez dwa czynniki: geograficzny wynikający z lokalizacji obszaru opracowania w środkowej Europie oraz czynnik cyrkulacyjny związany z ruchami morskimi, arktycznymi i kontynentalnymi mas powietrza. Zachodnia część Pogórza Izerskiego, w tym Gmina Platerówka, charakteryzuje się najłagodniejszym klimatem w polskich Sudetach. Współczesne zmiany klimatu występujące na obszarze województwa dolnośląskiego, w tym również na terenie Gminy Platerówka, przejawiają się m.in. generalną tendencją wzrostową temperatury powietrza.

W 2024 roku w Gminie Platerówka średnioroczna temperatura powietrza wynosiła +10-11 °C, maksymalna temperatura wynosiła między +28- 29°C, natomiast temperatura minimalna między -4°C-(-3)°C. Suma opadów średniorocznych w 2024 roku w Gminie Platerówka mieściła się w przedziale od 700-900 mm.

Usłonecznienie to liczba godzin w danym okresie (np. rok), w których do powierzchni Ziemi dociera bezpośrednie promieniowanie słoneczne. W Gminie Platerówka w 2024 roku średnie usłonecznienie wynosi 1800-1900 godzin.

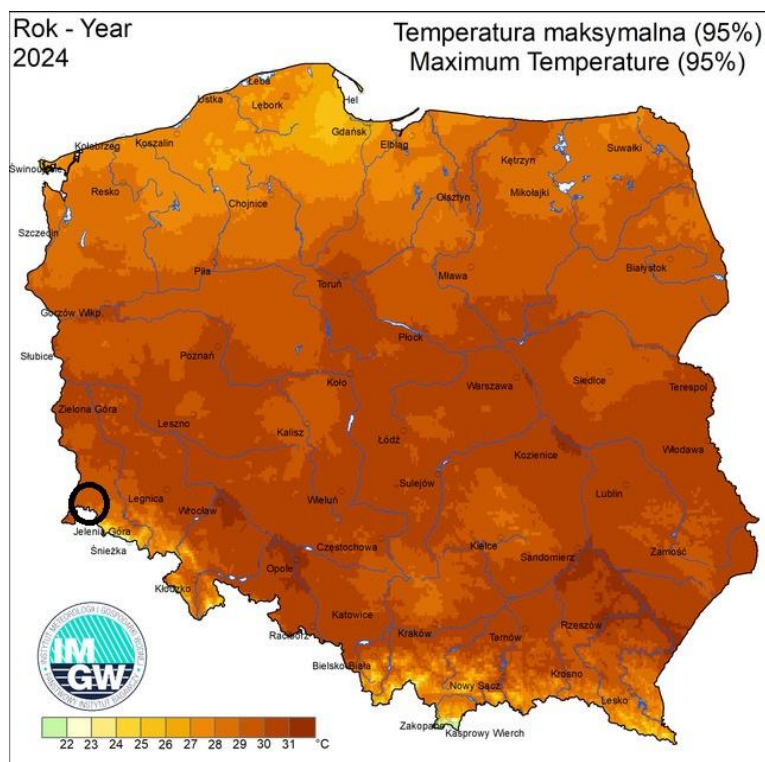
Na poniższych rycinach przedstawiono mapy klimatyczne Polski w roku 2024 na tle gminy Platerówka.

Rys. 12) Rozkład temperatur średnich w 2024 roku

Wyjaśnienie: czarny kolor – lokalizacja Gminy Platerówka

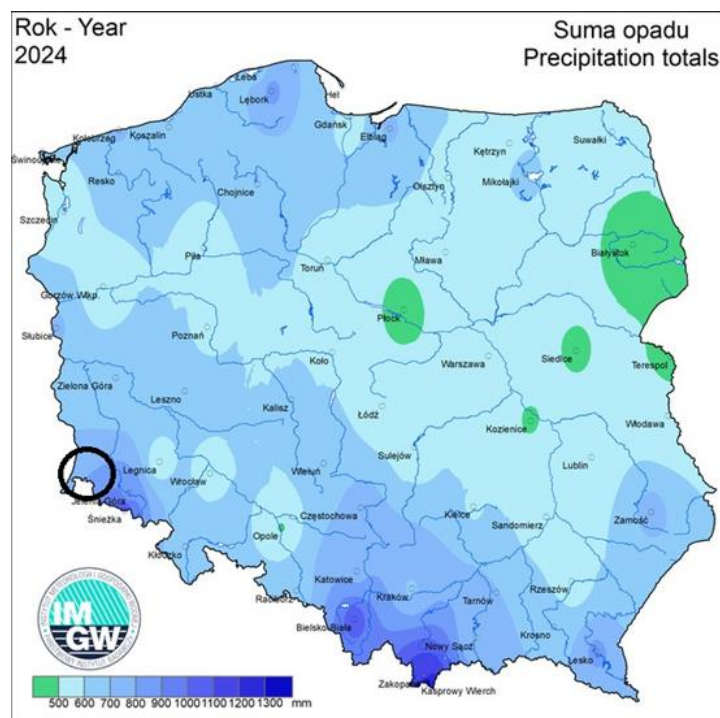
Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja (na podstawie <https://klimat.imgw.pl/>)

Rys. 13) Rozkład temperatur maksymalnych w 2024 roku

Wyjaśnienie: czarny kolor – lokalizacja Gminy Platerówka

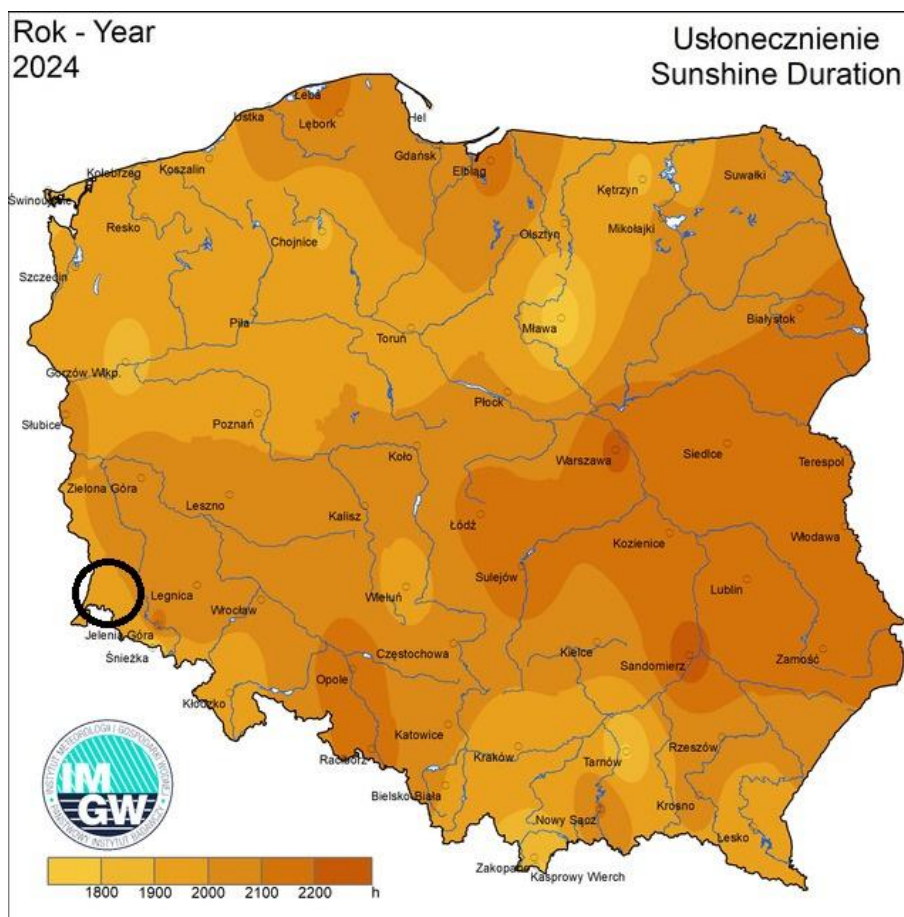
Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja (na podstawie <https://klimat.imgw.pl/>)

Rys. 14) Rozkład rocznej sumy opadów w 2024 roku

Wyjaśnienie: czarny kolor – lokalizacja Gminy Platerówka

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja (na podstawie <https://klimat.imgw.pl/>)

Rys. 15) Rozkład usłonecznienia w 2024 roku

Wyjaśnienie: czarny kolor – lokalizacja Gminy Platerówka

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja (na podstawie <https://klimat.imgw.pl/>)

Wiatr w województwie dolnośląskim uwarunkowany jest charakterem ogólnej cyrkulacji atmosferycznej nad Europą Środkową oraz jej lokalną modyfikacją przez rzeźbę terenu, a także pokryciem podłoża o różnym współczynniku szorstkości. W dolnych strefach hipsometrycznych regionu sudeckiego, rozkład kierunków wiatru nawiązuje bardzo często do ukształtowania terenu i niekiedy znacząco odbiega od ogólnych warunków przepływu mas powietrznych.

Na terenie Gminy Platerówka przeważają wiatry zachodnie i południowo-zachodnie.

4.7 Susza

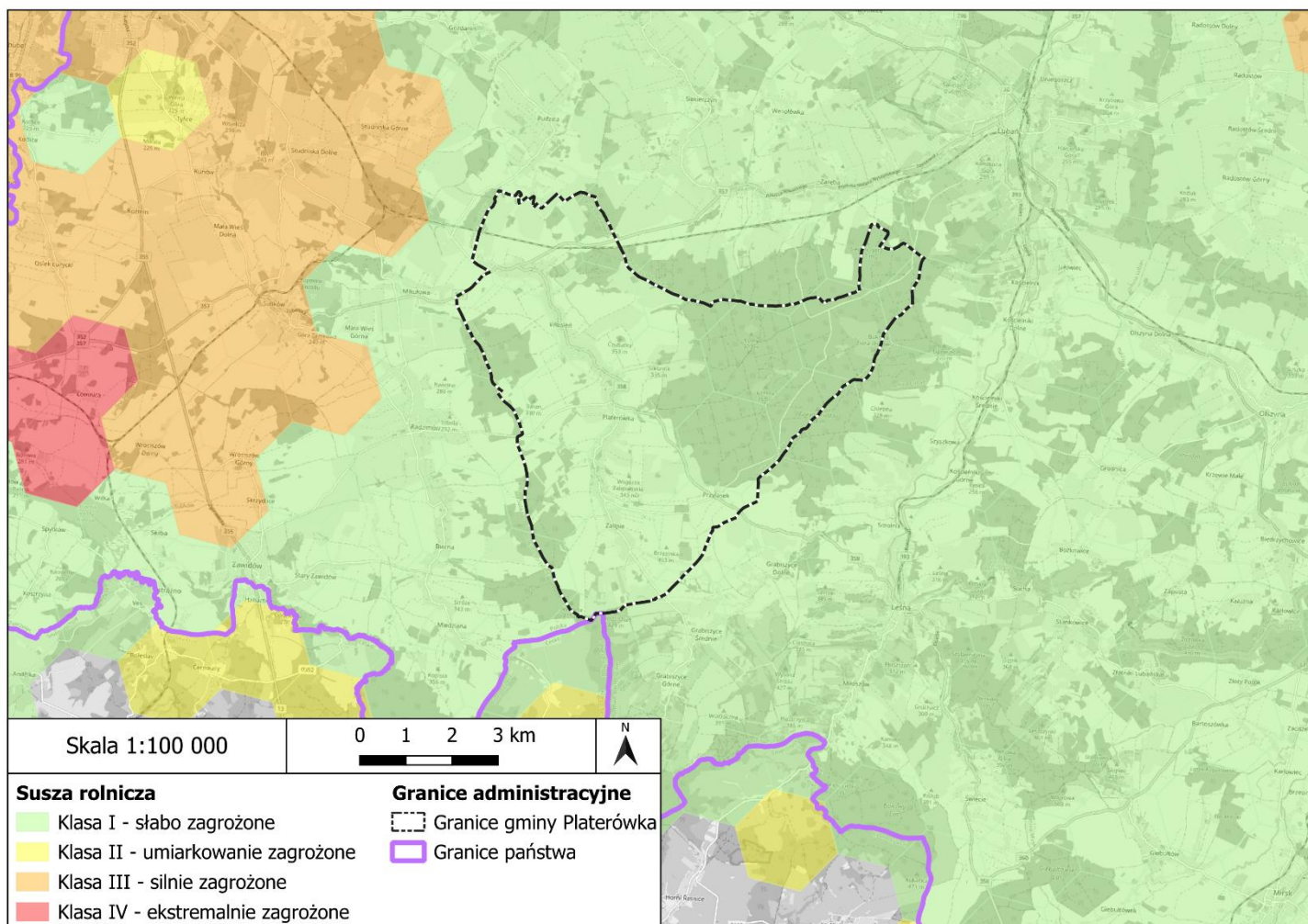
Susza to zjawisko ekstremalne związane z długotrwałym brakiem występowania dostępności wody na terenie danego regionu. Zjawisko to podzielono na 4 zjawiska (źródło: Program Ochrony Środowiska):

- 1) **susza atmosferyczna** – występuje, kiedy mamy do czynienia z deficytem opadów. Zwana również suszą meteorologiczną. Jest to pierwszy etap rozwoju zjawiska suszy. Pojawia się wówczas, gdy opady występują poniżej średniej wieloletniej lub jest ich całkowicie brak.
- 2) **susza rolnicza** - pojawia się, gdy wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie. Zwana również suszą glebową. Jest bezpośrednią konsekwencją wydłużającej się suszy atmosferycznej.
- 3) **susza hydrologiczna** - przejawia się długotrwałym obniżeniem ilości wody w rzekach i jeziorach, zjawisko zwane również „niżówką hydrologiczną”. Dotyczy wód powierzchniowych. Występuje wtedy, kiedy przepływ w rzekach spada poniżej przepływu średniej wartości wieloletniej.
- 4) **susza hydrogeologiczna** - susza definiowana, jako długotrwałe obniżenie zasobów wód podziemnych. Zjawisko tego rodzaju suszy jest zwykle poprzedzone powyższymi rodzajami suszy. Wstępna faza objawia się m.in. wysychaniem studni.

Gmina Platerówka jest słabo zagrożona suszą rolniczą, niemniej jednak jak wskazują dane z ISOK jest gminą ekstremalnie zagrożoną suszą atmosferyczną i hydrogeologiczną oraz silnie zagrożoną suszą hydrologiczną (patrz mapy poniżej). W dniu 15 lipca 2021 r. na mocy rozporządzenia Ministra Infrastruktury (Dz.U. 2021 poz. 1615) przyjęto dokument pn. „Planu przeciwdziałania skutkom suszy”. Jest to główny dokument planistyczny z perspektywą 50-letnią, zgodnie z którym prowadzi się przeciwdziałanie skutkom suszy. Dokument ten zawiera:

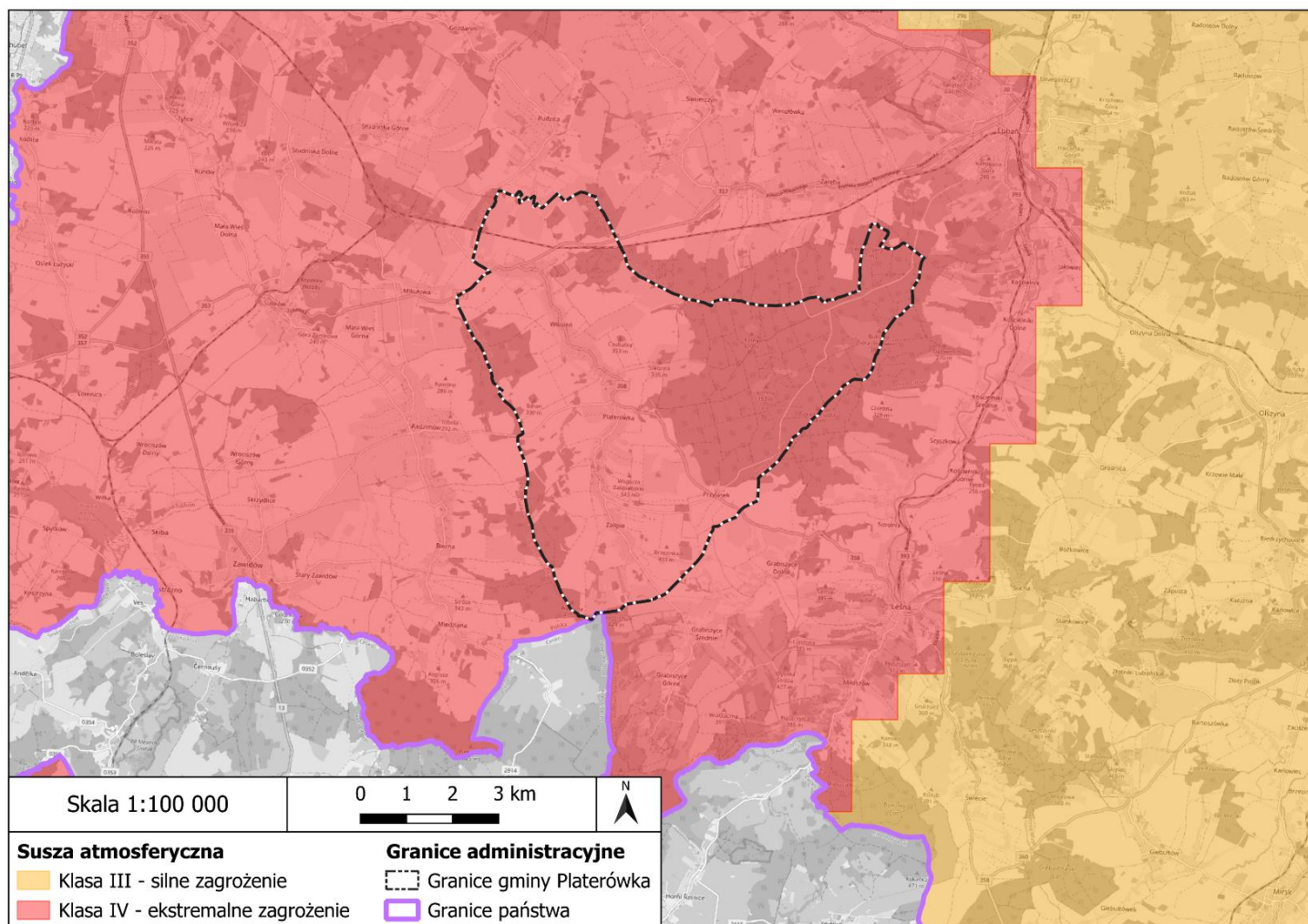
- analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych,
- propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji,
- propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych,
- katalog działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Realizacja zadań wynikających z Planu przeciwdziałania skutkom suszy (m.in. tworzenie mechanizmów realizacji i finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy, skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dostępnych zasobów wodnych, koordynacja działań powiązanych z suszą) polegających np. na zwiększeniu retencji wody, pozwolą w przyszłości zminimalizować skutki suszy.

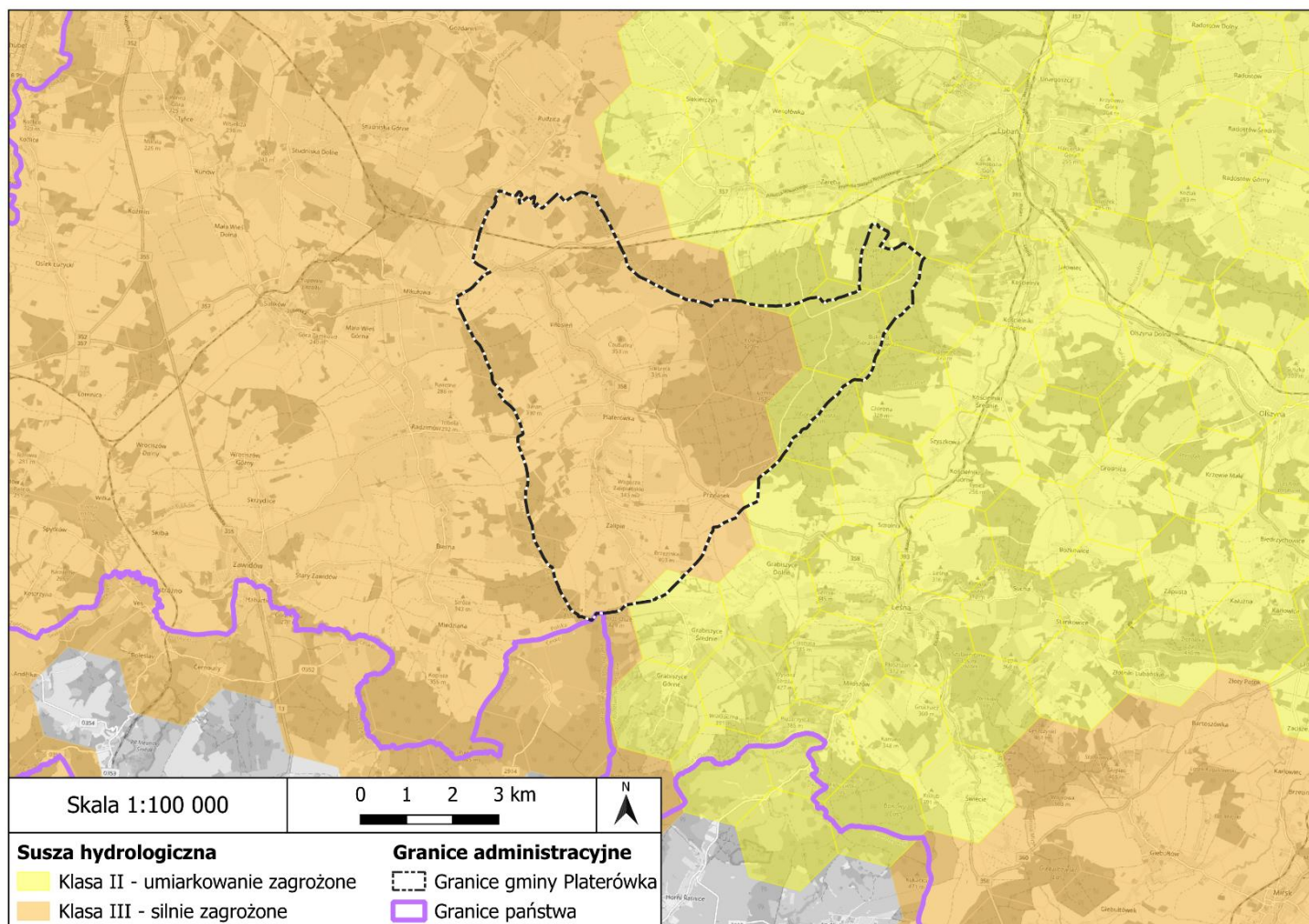
Rys. 16) Zagrożenie suszą rolniczą na terenie Gminy Platerówka

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja (na podstawie Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS))

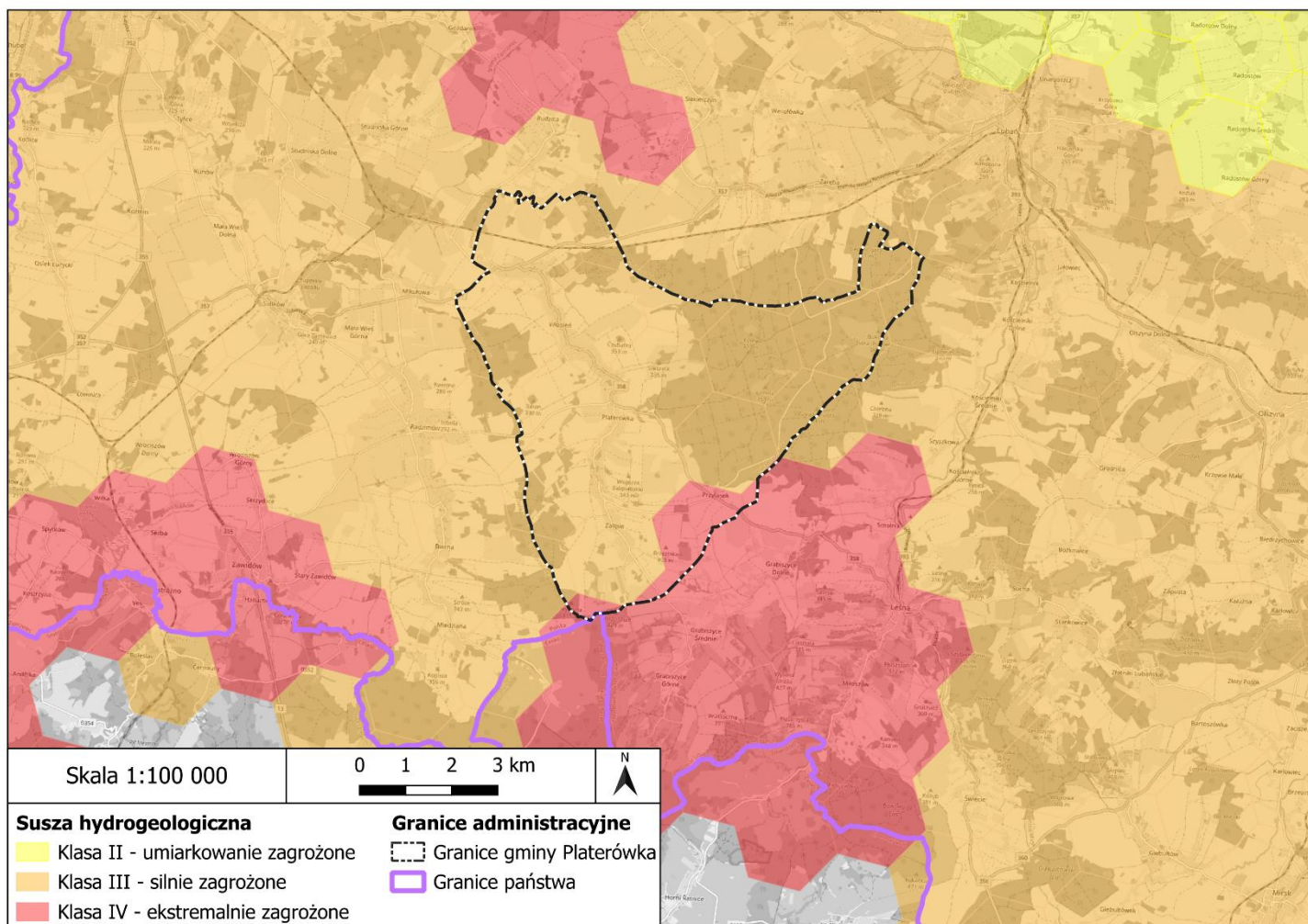
Rys. 17) Zagrożenie suszą atmosferyczną na terenie Gminy Platerówka

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja (na podstawie Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS))

Rys. 18) Zagrożenie suszą hydrologiczną na terenie Gminy Platerówka

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja (na podstawie Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS))

Rys. 19) Zagrożenie suszą hydrogeologiczną na terenie Gminy Platerówka

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja (na podstawie Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS))

4.8 Powietrze atmosferyczne

Stan aktualny powietrza atmosferycznego

Województwo dolnośląskie pod względem wielkości emisji zanieczyszczeń do powietrza znajduje się w grupie województw najwięcej emitujących zanieczyszczeń do powietrza. Jednak powiat lubański, jak i sama Gmina Platerówka, charakteryzują się znikomą ilością źródeł emitujących.

Na warunki sanitarne w Gminie Platerówka oddziałują zanieczyszczenia transgraniczne, zanieczyszczenia pochodzące z procesów spalania w lokalnych kotłowniach i paleniskach domowych, ze środków komunikacyjnych oraz ze źródeł naturalnych.

Na terenie Gminy Platerówka nie ma zlokalizowanej żadnej stacji pomiarowej monitoringu powietrza WIOŚ, pozwalającej na bezpośredni pomiar stężeń zanieczyszczeń w układzie lokalnym. Najbliżej położonymi stanowiskami pomiarowymi są od zachodu: punkt w Zgorzelcu, przy ul. Bohaterów Getta oraz w Lubaniu, przy ulicy Ludowej.

W związku z brakiem bezpośrednich pomiarów jakości powietrza prowadzonych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska na terenie Gminy Platerówka w 2024 roku, zgodnie z obowiązującymi przepisami zastosowano metodę uzupełniającą – matematyczne modelowanie procesów rozprzestrzeniania się i przemian substancji w atmosferze. Dzięki tej metodzie możliwa jest ocena stanu jakości powietrza również w gminach, w których nie prowadzi się stałych pomiarów, a także identyfikacja potencjalnych obszarów przekroczeń norm jakości powietrza. Na podstawie wyników modelowania matematycznego, przeprowadzonego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, dokonano oceny jakości powietrza na obszarze Gminy Platerówka za rok 2024. W odniesieniu do norm ustanowionych dla ochrony zdrowia ludzi, stwierdzono:

- brak przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych dla: dwutlenku siarki (SO_2), dwutlenku azotu (NO_2), pyłu zawieszonego PM_{10} i $\text{PM}_{2,5}$, tlenku węgla (CO), benzenu (C_6H_6), ozonu (O_3), a także metali ciężkich oznaczanych w pyłe PM_{10} : ołowiu (Pb), kadmu (Cd), niklu (Ni) i arsenu (As),
- brak przekroczeń średniorocznego poziomu docelowego benzo(a)pirenu (B[a]P) w pyłe PM_{10} ,
- przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu – wskaźnik S8_{max} przekroczył wartość $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Średnioroczne wartości stężeń wybranych zanieczyszczeń kształtowały się na następującym poziomie:

- SO_2 (dwutlenek siarki): $3 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (brak normy rocznej),
- NO_2 (dwutlenek azotu): $8\text{--}9 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (norma: $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$),
- PM_{10} : $17\text{--}18 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (norma: $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$),
- $\text{PM}_{2,5}$: $10\text{--}12 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (norma: $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$),
- Benzen: $0,5\text{--}0,6 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (norma: $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$),
- CO (tlenek węgla): $196\text{--}392 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (brak normy rocznej),
- Benzo(a)piren: $0,4\text{--}0,7 \text{ng}/\text{m}^3$ (poziom docelowy: $1 \text{ng}/\text{m}^3$),
- Ołów: $0,006\text{--}0,008 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (norma: $0,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$),

- Nikiel: 0,5–1,0 ng/m³ (poziom docelowy: 20 ng/m³),
- Kadm: 0,1–0,2 ng/m³ (poziom docelowy: 5 ng/m³),
- Arsen: 0,5 ng/m³ (poziom docelowy: 6 ng/m³).

Podsumowując, jakość powietrza na terenie Gminy Platerówka w 2024 roku została oceniona jako dobra – z wyjątkiem ozonu, dla którego stwierdzono przekroczenie poziomu celu długoterminowego. Przekroczenia poziomu ozonu odnotowane w Gminie Platerówka stanowią część szerszego zjawiska, występującego również na obszarze całego województwa dolnośląskiego. Zgodnie z rocznymi ocenami jakości powietrza prowadzonymi przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, w 2024 r. stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego ozonu określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi w aglomeracji wrocławskiej i strefie dolnośląskiej oraz ze względu na ochronę roślin w strefie dolnośląskiej. Podobnie jak w latach wcześniejszych we wszystkich strefach i w obu kryteriach przekroczony został poziom celu długoterminowego ozonu. Wzrost stężeń ozonu wynika głównie z emisji– tlenków azotu (NO_x) i lotnych związków organicznych (LZO) – pochodzących z ruchu drogowego, lokalnych źródeł grzewczych oraz napływu zanieczyszczeń z sąsiednich obszarów. Pod wpływem intensywnego promieniowania słonecznego i wysokich temperatur dochodzi do reakcji fotochemicznych, które sprzyjają tworzeniu się ozonu troposferycznego. W takich warunkach – szczególnie w sezonie letnim – obserwuje się przekroczenia norm, które mogą negatywnie wpływać na zdrowie ludzi i stan środowiska.

Dotychczasowe zmiany w jakości powietrza atmosferycznego

Gmina Platerówka realizuje Program „Czyste Powietrze”, który stanowi źródło finansowania dla działań mających na celu termomodernizację budynków, wymianę nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe na nowe efektywne i ekologiczne źródła ciepła (wymiana starych pieców, tzw. kopciuchów), modernizację instalacji grzewczych, wymianę okien i drzwi, wymianę systemu wentylacji z odzyskiem ciepła, instalacje fotowoltaiczne, którego celem jest poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, w szczególności tych pochodzących z tzw. niskiej emisji.

Program „Czyste Powietrze” uruchomiono w dniu 21 maja 2021 r. W okresie sprawozdawczym w ramach działalności punktu konsultacyjno-informacyjnego Programu „Czyste powietrze” w Gminie Platerówka udzielono łącznie 356 konsultacji, z czego 195 odbyło się stacjonarnie w punkcie, a 221 przeprowadzono telefonicznie. Konsultacje obejmowały m.in. wsparcie przy kompletowaniu dokumentacji, pomoc w wypełnianiu wniosków oraz wyjaśnienia dotyczące aktualnych zasad programu. Pomimo funkcjonowania punktu konsultacyjnego oraz prowadzonych działań informacyjnych, znaczna część mieszkańców Gminy Platerówka nadal nie decyduje się na składanie wniosków o dofinansowanie. Do najczęściej zgłaszanych problemów należą:

- Niska atrakcyjność finansowa – część mieszkańców rezygnuje z udziału w Programie ze względu na niewystarczającą wysokość oferowanego dofinansowania względem kosztów inwestycji.
- niespójność w zakresie wymaganej dokumentacji – Beneficjenci informują o przypadkach, w których są proszeni o dostarczenie dodatkowych załączników, niewymienionych w oficjalnym wykazie dokumentów niezbędnych do wniosku o płatność.

- Brak informacji zwrotnej i długi czas oczekiwania – wnioskodawcy skarżą się na brak bieżącej informacji o statusie złożonych wniosków oraz na nieokreślony czas oczekiwania na ich weryfikację i wypłatę środków.
- Wątpliwości dotyczące kwalifikowalności źródeł ciepła – mieszkańcy wyrażają zainteresowanie wymianą pieców na ekogroszek klasy 5 oraz modernizacją istniejących źródeł ciepła klasy 5 na pompy ciepła, jednak napotykają trudności w ustaleniu, czy tego typu inwestycje kwalifikują się do wsparcia w ramach Programu.

W powiecie lubańskim jakość powietrza wciąż pozostaje problematyczna, mimo podejmowanych działań na rzecz poprawy, takich jak: monitoring jakości powietrza, program „Czyste powietrze”, konsultacje z WFOŚiGW czy edukacja i informowanie mieszkańców o jakości powietrza i przekroczonych normach. Pomimo podejmowanych działań, jakość powietrza w powiecie lubańskim wskazuje na konieczność intensyfikacji działań mających na celu poprawę jakości powietrza w tym regionie.

Identyfikacja źródeł zagrożenia powietrza atmosferycznego

Na terenie Gminy Platerówka występują zorganizowane i niezorganizowane źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza. Do pierwszej grupy źródeł emisji zaliczane są głównie lokalne kotłownie, niewymagające pozwoleń na emisję zanieczyszczeń do środowiska, przyczyną emisji niezorganizowanej są przeważnie procesy technologiczne wydobywania i przeróbki bazaltu (emisja pyłu) oraz komunikacja.

W Gminie poza kopalnią bazaltu nie ma dużych, uciążliwych zakładów przemysłowych, które wpływałyby m.in. na zanieczyszczenie powietrza. Pozostałe istniejące podmioty gospodarcze są zakładami nieuciążliwymi i nie mają większego wpływu na stan powietrza atmosferycznego w gminie. W przeszłości duże znaczenie na jakość powietrza na terenie gminy miały oddziaływania emisji zanieczyszczeń z Elektrowni Turów. Jednak obecnie, ze względu na poczynione w elektrowni zabezpieczenia przed nadmierną emisją, jakość powietrza na terenie Gminy Platerówka uzależniona jest przede wszystkim od lokalnych źródeł zanieczyszczeń.

W kamieniołomie na „Bukowej Górze” i „Liściastej Górze” występuje głównie emisja pyłu, spowodowana wierceniem otworów, odstrzałem skały i załadunkiem urobku na samochody oraz w czasie transportu i na placu składowym produktów gotowych.

Niska emisja stanowi znaczący czynnik zanieczyszczenia powietrza, a jej udział w odniesieniu do dwutlenku siarki może sięgać powyżej 50%. Przyczyną występowania zanieczyszczeń są stosowane indywidualne, przestarzałe paleniska urządzeń grzewczych opalane niskowartościowym węglem o dużej zawartości siarki i popiołu, stosowanie przez niektóre gospodarstwa domowe kotłów na paliwa stałe, których klasa jest niższa niż 3. Spadek temperatury powietrza wymusza intensyfikację procesów ogrzewania, co równoznaczne jest ze zwiększeniem ilości spalanych paliw, a tym samym – ze wzrostem emisji produktów spalania do atmosfery. Wynikiem tego jest nawet kilkukrotny wzrost poziomu zanieczyszczenia powietrza (głównie SO₂, pyły, CO) w sezonie grzewczym, rejestrowany nie tylko w Gminie Platerówka, ale także na całym obszarze województwa. W miesiącach letnich stężenia zanieczyszczeń, zwłaszcza dwutlenku siarki, są znacznie niższe od wartości normatywnych. Ostatnie lata wpłynęły na poprawę tej sytuacji w wyniku realizacji Programu „Czyste Powietrze”. W związku z dofinansowaniem do wymiany źródeł ciepła i termomodernizacji budynków w wyniku programu „Czyste Powietrze” w Gminie Platerówka na dzień 31 marca 2025 r. roku w Gminie Platerówka odnotowano:

- 68 złożonych wniosków o dofinansowanie,
- 53 zawartych umów o dofinansowanie,
- 35 zrealizowanych i zakończonych przedsięwzięć,

Kwota wypłaconych dotacji dla przedsięwzięć w zakresie ochrony powietrza z terenu Gminy Platerówka wynosiła 472 875,66 zł.

Niska emisja wynika także z dużej liczby źródeł zanieczyszczeń, które wprowadzają je do atmosfery przez niskie kominy, co utrudnia ich rozproszenie. Gmina Platerówka, ze względu na rozproszoną jednorodziną zabudowę nie korzysta z sieci ciepłowniczych ani z gazu sieciowego. Na terenie gminy nie ma możliwości przyłączenia do sieci gazowej.

Zanieczyszczenia gromadzą się wokół miejsca ich powstawania. Zjawisko to może być uciążliwe dla mieszkańców, w konsekwencji obniżając standard ich życia oraz zdrowia. Głównie sytuacja ta dotyczy terenów zwartej zabudowy oraz regionów górskich. Wprowadzanie zanieczyszczeń przez osoby fizyczne nie podlega praktycznie żadnym ograniczeniom.

Na terenie powiatu lubańskiego udział emisji zanieczyszczeń gazowych w całkowitej emisji zanieczyszczeń województwa dolnośląskiego wynosi 0,11% w 2024 r. Jest ona stosunkowo niska w porównaniu z pozostałymi powiatami województwa.

Kolejnym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza jest komunikacja. Szybki rozwój motoryzacji i zwiększająca się liczba pojazdów, prowadzi do wzrostu emisji dwutlenku azotu. Ponadto transport samochodowy jest również źródłem emisji do powietrza tlenku węgla, węglowodorów i ołowiu. Na terenie Gminy Platerówka nie ma jednak dróg o dużym natężeniu ruchu, przy których mogłyby występować znaczące zanieczyszczenia ze źródeł komunikacyjnych.

Ocena stanu czystości powietrza w Gminie Platerówka

Ocena jakości powietrza zależy głównie od emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz lokalnych warunków rozprzestrzeniania się tych zanieczyszczeń.

W województwie dolnośląskim w ostatnim dziesięcioleciu można zauważyć stopniową poprawę jakości powietrza pod względem poziomu zanieczyszczenia pyłem zawieszonym PM₁₀. Stężenia średnie roczne nie są przekraczane od 2022 roku. Problemem pozostają epizody wysokich stężeń dobowych pyłu zawieszonego PM₁₀ w sezonie grzewczym. W Gminie Platerówka w 2024 otrzymana wartość nie przekraczała dopuszczalnego poziomu.

W województwie dolnośląskim ocena jakości powietrza za rok 2024, podobnie jak w roku 2023, nie wykazała przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} dla fazy I (25 µg/m³) oraz fazy II (20 µg/m³). W Gminie Platerówka w 2024 otrzymana wartość nie przekraczała dopuszczalnego poziomu. W latach wcześniejszych takie przekroczenia występowały. Oznacza to poprawę jakości powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM_{2,5} w porównaniu do lat wcześniejszych.

W województwie dolnośląskim, w sezonie letnim rejestrowany jest wzrost stężeń ozonu, spowodowany obecnością w atmosferze jego prekursorów oraz w dużej mierze warunkami meteorologicznymi. W 2024 r. stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego ozonu. Stwierdzono też, podobnie jak w latach poprzednich, przekroczenie poziomu celu długoterminowego we wszystkich stacjach pomiarowych w województwie. W Gminie Platerówka w 2024 roku również otrzymana wartość przekraczała dopuszczalny poziom.

Działania w zakresie poprawy jakości powietrza są realizowane w ramach programów ochrony powietrza (POP) dla województwa dolnośląskiego od roku 2010. Obecnie na terenie województwa obowiązuje, uchwalony przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego: - „Program ochrony powietrza dla stref w województwie dolnośląskim”, w których w 2018 r. zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu wraz z planem działań krótkoterminowych” (zaktualizowany w dniu 13 lipca 2023 r. oraz 29 lutego 2024 r.), - „Program ochrony powietrza dla strefy aglomeracja wrocławska, w której w 2020 r. został przekroczony poziom docelowy ozonu w powietrzu wraz z planem działań krótkoterminowych” (uchwalony w dniu 14 lipca 2022 r.). Program ochrony powietrza jest dokumentem, który wskazuje istotne przyczyny wystąpienia przekroczeń norm jakości powietrza oraz określa działania, których wdrożenie spowoduje poprawę jakości powietrza w województwie.

Powiązanie przyrodnicze jakości powietrza atmosferycznego z jego szerszym otoczeniem oraz procesami zachodzącymi w środowisku

Emisje zanieczyszczeń z terenu gminy kształtują się na bardzo niskim poziomie. Jakość powietrza na terenie Gminy Platerówka jest bardzo dobra. Stężenia średnioroczne zanieczyszczeń nie wykazują przekroczeń wartości dopuszczalnych (z wyjątkiem ozonu). Gmina charakteryzuje się właściwie brakiem zakładów przemysłowych emitujących zanieczyszczenia. Jedynymi źródłami emisji są procesy grzewcze (indywidualne ogrzewanie domów) i procesy technologiczne kopalni bazaltu. Źródła komunikacyjne, ze względu na brak dróg o znacznym obciążeniu komunikacyjnym nie stanowią zasadniczego źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza na terenie gminy.

Na terenie Gminy Platerówka jednym z głównych punktowych źródeł zanieczyszczenia powietrza była lokalizacja „Bukowa Góra” i „Liściasta Góra”. Względy gospodarcze przeważały nad potrzebą ochrony przyrody, choć nadal w Wielkim Lesie Lubańskim miejscami występują jeszcze niewielkie płaty buczyn.

4.9 Warunki glebowe

Rolnicza przestrzeń produkcyjna

W Gminie Platerówka największą powierzchnię gruntów stanowią użytki rolne, zajmujące 54,4% ogólnej powierzchni gminy (4 790 ha). Z tego znaczna ich część położona jest we wsi Włosień (1 176,13 ha), w Platerówce i Zalipiu obejmują powierzchnię 600-700 ha, natomiast w Wielkim Lubańskim Lesie 0,16 ha (pastwisko).

Poniższe dane o gruntach wykazano według form użytkowania w Gminie Platerówka. Przez użytkowanie rozumie się faktyczne gospodarowanie na gruntach. Ze względu na brak nowszych danych, informacje dotyczące struktury gruntów ornych w gminie Platerówka oparto na danych Głównego Urzędu Statystycznego z lat 2005–2021:

- powierzchnia użytków rolnych ogółem - 2 606 ha,
- grunty orne - 1 775 ha,
- sady - 8 ha,
- łąki - 456 ha,
- pastwiska - 367 ha,
- lasy i grunty leśne - 1 791 ha,
- pozostałe grunty i nieużytki - 397 ha.

Na terenie Gminy Platerówka wyodrębniono następujące typy użytkowania ziemi: rolniczy, rolniczo-leśny i leśny. Rolniczy typ użytkowania ziemi dominuje w trzech wsiach: Przylasek, Włosień i Zalipie. Gmina Platerówka ogólnie posiada rolniczo-leśny typ użytkowania ziemi.

Aktualny stan gleb

Na terenie gminy występują następujące typy gleb: gleby pseudobielicowe, gleby brunatne, mady oraz niewielkiej ilości gleby glejowe oraz mady. Największą powierzchnię zajmują gleby pseudobielicowe, które położone są na terenach płaskich. Ich udział kształtuje się w granicach 34% powierzchni użytków rolnych w drugiej kolejności występują gleby brunatne, położone są na wyniesieniach terenu i stokach podgórskich, zajmujące 33% powierzchni użytków rolnych. Mady natomiast zalegają w dolinach potoków (stanowią 17% powierzchni użytków rolnych). Gleby glejowe i gleby aluwialne występują na zachód od Platerówki, w okolicy stawów rybnych (stanowią 16% użytków rolnych).

Pod względem rolniczej przydatności gleb na terenie gminy przeważa kompleks pszenny dobry zajmujący ok. 55% powierzchni gruntów ornych. Gleby tego kompleksu występują na terenie płaskim tworząc zwarte zasięgi we wszystkich obrębach. Największą powierzchnię tego kompleksu stanowią gleby pseudobielicowe, natomiast pozostałe to gleby brunatne. Gleby te wykazują dużą zdolność magazynowania wilgoci, są skłonne do zlewania i zaskorupiania się, dlatego należy przestrzegać odpowiednich terminów uprawy. Gleby tego kompleksu są średnio ciężkie do uprawy i pozwalają uzyskać wysokie plony wszystkich roślin uprawnych.

Przeprowadzone badania terenowe w odkrywkach pozwalają na dokonanie klasyfikacji bonitacyjnej mającej na celu ustalenie wartości produkcyjnej gleb. Na terenie Gminy Platerówka przeważają gleby średniej jakości. Są to gleby klasy III - 1338,42 ha (ok. 54% powierzchni gruntów ornych) i

klasy IV – 227,50 ha (ok. 9,3% powierzchni gruntów ornych). Gleby mieszczące się w klasach bonitacyjnych III i IV – 703,97 ha (stanowią ok 28,7% powierzchni gruntów ornych).

Gmina Platerówka jest obszarem typowo rolniczym. W Gminie Platerówka spotyka się gleby o odmiennych możliwościach użytkowych, obejmujące zarówno gleby żyzne, takie jak mady czy gleby brunatne o dobrej klasie bonitacyjnej, jak i słabsze gleby pseudobielicowe oraz gleby związane z terenami podmokłymi, takie jak gleby glejowe, które ze względu na ograniczoną urodzajność mają mniejsze znaczenie rolnicze.

Gleby mady to stosunkowo żyzne i wartościowe gleby powstałe na terenach zalewowych wskutek działania wód. Ze względu na swoją strukturę i skład, zwykle zaliczane są do III lub IV klasy bonitacyjnej, co oznacza dobry lub umiarkowany potencjał rolniczy.

Gleby brunatne i ich odmiany, zwane brunatnoziemnymi, tworzą się w wyniku stopniowego mieszania się skały macierzystej z materią organiczną. Zazwyczaj plasują się w klasach bonitacyjnych III i IV, a próchnicze odmiany mogą osiągać nawet klasę II, co czyni je glebami o dobrych właściwościach rolniczych i dużym potencjale użytkowym.

Z kolei gleby pseudobielicowe, podobnie jak bielicowe, powstają na podłożu piaskowym o słabych zdolnościach retencji wody. Charakteryzują się cienką warstwą próchnicy oraz kwaśnym odczynem, co ogranicza ich wartość rolniczą. Są to gleby raczej słabe i pospolite na terenie Polski, typowe dla obszarów leśnych i górskich, gdzie nie pełnią większej roli rolniczej.

Dodatkowo na obszarze gminy występują także gleby glejowe oraz oglejone mady, które ze względu na podmokły charakter mają ograniczone możliwości użytkowe, a także gleby murszaste i słabe rędziny wapienne, które są glebami słabej jakości i często wymagają specjalistycznej gospodarki rolnej.

Podsumowując, Gmina Platerówka posiada głównie gleby o umiarkowanym potencjale rolniczym – od gleb żyznych, jak mady i brunatne, po gleby słabsze, typowe dla terenów leśnych i podmokłych. Takie zróżnicowanie wymaga dostosowania metod użytkowania rolniczego do specyfiki poszczególnych typów gleb.

Dotychczasowe zmiany w jakości gleb

Dotychczas nie udokumentowano na terenie Gminy Platerówka przekroczeń wartości dopuszczalnych metali ciężkich i innych wskaźników. Brak jest także historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz szkód w środowisku. Ma miejsce natomiast dość znaczne zakwaszenie gleb, które kwalifikuje gleby jako bardzo kwaśne (odczyn pH poniżej 4,5). Wymaga to przeprowadzania zabiegu wapnowania. Nie można jednak stwierdzić czy i od kiedy wartość pH uległa zmianie.

Identyfikacja źródeł zagrożenia środowiska glebowego

Zagrożenie gleb erozją zależy m. in. od: nachylenia i długości stoków, składu gatunkowego gleb, opadów, pokrycia terenu i użytkowania ziemi. Najbardziej podatne na erozję są gleby występujące na stokach o znacznym nachyleniu (powyżej 6°), a także gleby o pylastym składzie granulometrycznym.

Denudacja dotyczy powierzchni o dużym nachyleniu powierzchni i może mieć charakter naturalny (denudacja naturogeniczna) lub uprawowy. Obszary podatne na denudację naturogeniczną i uprawową obejmują 932,56 ha użytków rolnych (35,8%) i ok. 589 ha lasów. Największe obszary

narażone na erozję występują we Włosieniu (470,60 ha), głównie w południowej części wsi, i w Zalipiu (309,24 ha), na całej wschodniej i południowej stronie. Najmniejsze zaś w Platerówce 141,16 ha, w pobliżu zabudowy i w Przylasku 11,40 ha od strony Zalipia.

W stosunku do powierzchni użytków rolnych wg obrębów, najczęściej gruntów podatnych na erozję jest w Zalipiu 49,9% i we Włosieniu 40%, w pozostałych obrębach erozja obejmuje powierzchnię rzędu 10-20%. W większości są to grunty położone na obszarach otwartych, lekko wzniesionych, uprawianych rolniczo oraz odznaczających się większym skupiskiem wód stojących (północno-zachodnia część Platerówki). W obrębach o najmniejszym wskaźniku procentowego udziału zadrzewień w ogólnej powierzchni użytków rolnych, erozja zajmuje największe powierzchnie. Taką sytuację mamy we Włosieniu oraz w Zalipiu.

Zmieniający się klimat ma bezpośredni wpływ na stabilność gleb. Długotrwałe okresy suszy osłabiają strukturę gleby, natomiast nagłe, intensywne opady sprzyjają wypłukiwaniu warstw próchnicznych i prowadzą do erozji, co w dłuższej perspektywie obniża jakość i żyzność gruntów.

Ocena stanu jakości gleb

Na terenie Gminy Platerówka nie prowadzono badań gleb w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w 2023 roku na terenie województwa dolnośląskiego przeprowadzono badania gleb wokół 9 obiektów na terenach bezpośrednio zagrożonych zanieczyszczeniami w 64 punktach pomiarowych. Interpretacji wyników badań dokonano w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz.U. z 2016 r., poz. 1395). Przekroczenie dopuszczalnych zawartości substancji powodujących ryzyko dla ochrony powierzchni ziemi odnotowano wokół 6 badanych obiektów. Dotyczyły one arsenu, a także węglowodorów aromatycznych i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych. Wokół obiektów objętych badaniami gleb w 2023 roku nie stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnych cynku, ołowiu, kadmu, miedzi, chromu, niklu i rtęci.

Powiązanie przyrodnicze jakości środowiska glebowego z jego szerszym otoczeniem oraz procesami zachodzącymi w środowisku

Gmina Platerówka wykazuje powiązania rolniczej przestrzeni produkcyjnej z sąsiednimi terenami. Najważniejszy kierunek tych powiązań zmierza w kierunku północno-zachodnim i zachodnim. Ciągłość rolniczej przestrzeni produkcyjnej ma, oprócz znaczenia gospodarczego, znaczenie przyrodnicze, zapewniając otwarty, polno-łąkowy krajobraz cenny dla lokalnej fauny (sarny, lisy, dziki, jelenie).

4.10 Przyroda ożywiona

Dynamika struktury roślinności Gminy Platerówka uwarunkowana jest przez wiele współzależnych od siebie czynników biotycznych i abiotycznych, w tym również działalność człowieka. Na przyrodę gminy składają się tereny leśne (ok. 1786 ha), zajmujące ok. 37,2% powierzchni gminy, nieleśne w postaci łąk i pastwisk, stawy hodowlane, liczne zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, zbiorowiska okrajkowe, grunty orne, etc. Wiele zbiorowisk zachowało swój półnaturalny charakter.

Gmina Platerówka nie posiada wyników inwentaryzacji przyrodniczej ani żadnych innych opracowań charakteryzujących roślinność występującą na jej terenie.

Dane na temat gatunków roślin, siedlisk i zwierząt zidentyfikowanych w granicach gminy wskazano na podstawie materiałów otrzymanych od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz z Nadleśnictwa Pieńsk i Nadleśnictwa Świeradów.

4.10.1 Flora

Roślinność można podzielić na:

- **Potencjalną naturalną** – wyrażającą hipotetyczny stan końcowego, granicznego stadium sukcesji roślinności na danym terenie, możliwy do osiągnięcia w momencie, gdyby naturalne tendencje rozwojowe roślinności mogłyby się w pełni zrealizować w wyniku ustania antropopresji oraz naturalnych czynników destrukcyjnych.
- **Rzeczywistą naturalną** - roślinność aktualnie istniejąca na badanym obszarze, obejmująca wszystkie zbiorowiska naturalne i antropogeniczne.
-

Roślinność potencjalna

Całe Pogórze Izerskie położone jest w roślinnym piętrze pogórza, w którym naturalnymi zbiorowiskami były – w zależności od warunków siedliskowych – lasy liściaste i podgórskie bory z udziałem sosny i świerka. Ponadto w dolinach nad ciekami występowały zbiorowiska łąkowe o charakterze górskim, tj. olszyny (górska i bagienna) oraz podgórski łąg jesionowy, wymagające przynajmniej raz w roku zalewania.

Na terenie Gminy Platerówka wszystkie te zbiorowiska zanikły w wyniku trzebieenia lub gospodarczego wykorzystania lasów oraz uregulowania w początkach wieku wszystkich potoków. Miejsce łągów zajęły zbiorowiska zarośli nadrzecznych lub łąki. Mimo, że na terenie gminy znajduje się rozległy kompleks lasów (tzw. Lubański Wielki Las), praktycznie w ogóle nie zachowały się naturalne zbiorowiska leśne charakterystyczne dla piętra pogórza. Pozostały jedynie niewielkie fragmenty buczyny, która charakterem przypominają kwaśną buczynę górską oraz siedliska wtórnie zdegradowane. Można je spotkać na wschodnim skraju gminy, na południowych stokach Bukowej Góry. W zbiorowisku tym gdzieś tam domieszkowo występuje świerk, natomiast całkowicie zanikła jodła. Podszyt prawie nie występuje.

Na podstawie mapy Potencjalnej roślinności naturalnej Polski (wersja wektorowa) IGiPZ PAN, Warszawa, 2023 opracowanej przez Jana Marka Matuszkiewicza, Jacka Wolskiego określono potencjalną szatę roślinną na terenie Gminy Platerówka. Dominującym zbiorowiskiem w tej części są grądy środkowoeuropejskie *Galio silvatici-Carpinetum* odmiana śląsko-wielkopolska, forma niżowa, seria uboga. Zajmuje ona powierzchnię ok. 4 358 ha co stanowi ok. 91% powierzchni gminy.

W dwóch obszarach (w centralnej części oraz bezpośrednio przy zachodniej granicy administracyjnej gminy) roślinność ma sprzyjające warunki do wytworzenia się grądów środkowoeuropejskich w formie podgórskiej serii żyznej *Galio-Carpinetum*. Wspomniane fragmenty zajmują łącznie powierzchnię ok. 251 ha co stanowi ok. 5% powierzchni gminy.

Na wschodnim fragmencie gminy występują cztery obszary potencjalnej żyznej buczyny sudeckiej *Dentario enneaphylli – Fagetum*, o łącznej powierzchni 177 ha, co stanowi ok. 4% powierzchni gminy.

Roślinność rzeczywista - siedliska przyrodnicze

Na terenie Gminy Platerówka siedliska przyrodnicze można podzielić na: leśne (w szczególności Lubański Wielki Las) oraz nieleśne (łąki, użytki zielone, pastwiska).

Leśne siedliska przyrodnicze

Lasy i grunty leśne na terenie gminy zajmują powierzchnię ok. 1 786 ha, co decyduje o wysokim wskaźniku zalesienia wynoszącym ok. 37,2%. Największym obszarem kompleksu leśnym jest fragment tzw. „Lubańskiego Wielkiego Lasu”. Las ten usytuowany jest we wschodniej części gminy. Mniejsze kompleksy leśne to obszary położone bezpośrednio przy granicy administracyjnej gminy w jej północnej, zachodniej i południowo-zachodniej części.

Na terenie Gminy Platerówka działalność w sferze gospodarki leśnej prowadzi Nadleśnictwo Świeradów, które zajmuje znaczną część gminy (ponad 80% ogólnej powierzchni lasów) oraz Nadleśnictwo Pieńsk, które zajmuje pozostałą część terenów leśnych położonych w zachodniej części gminy.

Wśród typów siedliskowych (w obrębie Świeradów) dominują:

- las mieszany górski (LMg) - 35,7%,
- las mieszany wyżynny (LMwyż) – 15%,
- bór górski (Bg) 21,9%
- bór mieszany górski (BMg) – 20,6%,

Gatunkiem dominującym w lasach gminy jest świerk. We wschodniej części gminy na południowych stokach Bukowej i Liściastej Góry występują niewielkie fragmenty buczyn. Zdecydowana większość lasów na terenie gminy to sztucznie wprowadzone monokultury świerkowe. Obszary pozbawione lasów, skupione w zachodniej części gminy, wykorzystywane są rolniczo. W południowej części gminy część z nich od kilku lat wyłączona jest spod uprawy, w wyniku czego następuje wtórna sukcesja doprowadzająca do powstania zbiorowisk okrajkowych i zaroślowych, na których coraz liczniej pojawiają się samosiejki brzoź, topól i świerków.

Zgodnie z wykazem chronionych typów siedlisk przyrodniczych ujętych w Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Świeradów na okres od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2027 r. Program Ochrony Przyrody odnotowanych na gruntach będących w zarządzie Nadleśnictwa Świeradów na terenie gminy zidentyfikowano 5 leśnych siedlisk przyrodniczych. Są to:

- **9170 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum***

Grąd środkowoeuropejski *Galio sylvatici-Carpinetum* jest zespołem typowo nizinnym. Na obszarze gminy stwierdzono 41 płatów. Na badanym terenie dominuje głównie w obrębie Lubań, na najniższych położonych obszarach. Drzewostan grądu tworzą dąb szypułkowy *Quercus robur* i lipa drobnolistna *Tilia cordata*, a o podgórskim charakterze świadczy domieszka jawora *Acer pseudoplatanus* i buka *Fagus sylvatica*. W drzewostanie często rośnie też czereśnia ptasia *Prunus avium*, natomiast rzadziej występują także świerk *Picea abies*, jesion wyniosły *Fraxinus excelsior* i klon zwyczajny *Acer platanoides*. Dobrze rozwinięty podszyt pokrywa zazwyczaj 20-50% powierzchni i obok gatunków budujących drzewostan tworzą go leszczyna pospolita *Corylus avellana*, dziki bez czarny *Sambucus nigra*, jarzab pospolity *Sorbus aucuparia*, czeremcha zwyczajna *Prunus padus* i kruszyna pospolita *Frangula alnus*. Bujne runo pokrywa najczęściej 60-80% powierzchni. Gatunki roślin zielnych o najwyższej stałości w tutejszych lasach grądowych to kokoryczka okółkowa *Polygonatum verticillatum* i wiechlina gajowa *Poa nemoralis*. Oprócz nich rosną tu m.in. kuklik pospolity *Geum urbanum*, konwalijka dwulistna *Maianthemum bifolium*, gajowiec żółty *Lamium galeobdolon*, konwalia majowa *Convallaria majalis*, poziomka pospolita *Fragaria vesca*, fiołek leśny *Viola reichenbachiana*, zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, poziwnik szorstki *Galeopsis tetrahit*, szczawik zajęczy *Oxalis acetosella*, starzec jajowaty *Senecio ovatus*, wietlica samcza *Athyrium filix-femina* i gwiazdnica pospolita *Stellaria media*. Przeciętnie w płacie występuje 25 gatunków roślin naczyniowych. Lasy grądowe na obszarze nadleśnictwa rzadko tworzą zwarte i rozległe kompleksy. W większości są to niewielkie wyspy leśne rozproszone w rolniczym krajobrazie. Znaczna część pierwotnego arealu grądów została w przeszłości zajęta przez gospodarce monokultury świerkowe. Częstym zbiorowiskiem zastępczym są też spontanicznie powstałe lasy brzoźowe, będące jednym z etapów sukcesji grądów.

- **9110 – kwaśne buczyny *Luzulo-Fagenion***

Kwaśne buczyny występują w Wielkim Lesie Lubańskim (6 płatów siedliska) głównie na obszarach pod wpływem wilgotnego klimatu subatlantyckiego w Europie Środkowej. Zajmują przeważnie mezotroficzne siedliska na glebach kwaśnych wytworzonych na podłożu zbudowanym z lekkich glin dyluwialnych lub piasków gliniastych. Drzewostan tworzy tu przede wszystkim buk zwyczajny *Fagus sylvatica*, a stałym gatunkiem domieszkowym jest świerk pospolity *Picea abies*. Jednogatunkowe drzewostany, podobnie jak dominacja świerka, są objawem zniekształceń powodowanych przez zabiegi gospodarcze. Dużą rzadkością jest udział jodły *Abies alba* w drzewostanie. Jej obecność obserwowano w nielicznych płatach buczyn oraz ich zbiorowisk zastępczych. Warstwa krzewów jest zwykle słabo rozwinięta i jej zwarcie w dojrzałych, słabo zniekształconych płatach rzadko przekracza 10%. Dominuje tu zwykle buk, a nieco rzadziej także świerk i jarzab pospolity *Sorbus aucuparia*. Warstwa runa jest również słabo rozwinięta i bardzo rzadko przekracza 50% pokrycia. Rosną tu głównie gatunki acidofilne, tj. borówka czernica *Vaccinium myrtillus*, śmiełek pogięty *Deschampsia flexuosa*, a częstymi składnikami runa są także kosmatka gajowa *Luzula luzuloides*, turzyca pigułkowata *Carex pilulifera*, nerecznica krótkoostna *Dryopteris carthusiana*, n. szerokolistna *D. dilatata*, szczawik zajęczy *Oxalis acetosella*, wietlica samcza *Athyrium filix femina*, trzcinnik leśny *Calamagrostis arundinacea*, t. owłosiony *C. villosa* i przenęt purpurowy *Prenanthes purpurea*. W suchych miejscach wykształca się pokrywa mszysto-porostowa, która jednak nie zajmuje dużych powierzchni. Występują w niej płonnik strojny *Polytrichum formosum*, widłoząb miotłasty *Dicranum scoparium*, rókiet cyprysowaty *Hypnum cupressiforme* oraz gatunki z rodzaju *Cladonia*. Na świeżym podłożu w runie dominują trawy i mchy, a na żyzniejszych i wilgotniejszych podłożach rośnie udział paproci. Kwaśna buczyna górska jest zbiorowiskiem stosunkowo ubogim florystycznie, przeciętnie w płacie rośnie tu 11 gatunków roślin naczyniowych.

- **9190 - kwaśne dąbrowy *Quercetea robori*-*Petraeae***

W granicach gminy w stwierdzono 3 płaty siedliska 9190 kwaśne dąbrowy *Quercetea robori*-*Petraeae* (jedno w obrębie Platerówka, drugie w Wielkim Lesie Lubańskim, trzecie największe na północnym fragmencie gminy w obrębie Włosień). Dominującym gatunkiem w drzewostanie dąbrów jest dąb bezszypułkowy *Quercus petraea*, w domieszce może również występować dąb szypułkowy *Quercus robur* oraz gatunki grądowe np. grab pospolity *Carpinus betulus*, klon pospolity *Acer platanoides* i lipa drobnolistna *Tilia cordata*. W miejscach bardziej skalistych naturalnie może występować sosna *Pinus sylvestris*. Warstwa krzewów zwykle jest słabo rozwinięta, reprezentowana przez leszczynę pospolitą *Corylus avellana*, kruszynę pospolitą *Frangula alnus* i trzmielinę pospolitą *Euonymus europaeus*. Runo jest zwykle ubogie w gatunki, występują tutaj gatunki acidofilne – borówka czernica *Vaccinium myrtillus*, śmiałek pogięty *Deschampsia flexuosa*, kosmatka gajowa *Luzula luzuloides*, często również rośliny światło- i ciepłolubne, jak gatunki z rodzaju jastrzębiec *Hieracium*: leśny *H. murorum*, sabaudzki *H. sabaudum*, baldaszkowaty *H. umbellatum*, janowiec barwierski *Genista tinctoria* i kolczasty *G. germanica*, pszeniec gajowy *Melampyrum nemorosum* i dzwonek brzoskwiniolistny *Campanula persicifolia*. Często spotykane są również perlówka zwisła *Melica nutans* i wiechlina gajowa *Poa nemoralis*. Na gruntach w zarządzie nadleśnictwa ten typ siedliska przyrodniczego występuje tylko w obrębie Lubań, gdzie zajmuje niewielkie powierzchnie w większych kompleksach leśnych na terenie leśnictw Lubań, Platerówka, Przylesie. W drzewostanie, oprócz dębu bezszypułkowego *Quercus petraea* znaczny udział mają również inne gatunki drzew liściastych, co przy bujniejszym podroście drzew i bogatszym runie na żyzniejszym podłożu mocno upodabnia je do grądów.

- **91E0* - łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe - siedlisko priorytetowe**

Na terenie Gminy Platerówka stwierdzono w jej centralnej części dwa płaty siedliska 91E0*. Ten typ siedliska przyrodniczego obejmuje nadrzeczne lasy, drzewostany olszowe, jesionowe z domieszką czeremchy zwyczajnej *Padus avium*. Wykształca się on na glebach zalewanych wodami rzecznyymi, o wysokim poziomie wód gruntowych, głównie klasyfikowanych jako pobagienne lub napływowe aluwialne. Runo łęgów jest bardzo bogate. Występują tu m.in.: niecierpek pospolity *Impatiens noli-tangere*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*, gwiazdnica gajowa *Stellaria nemorum*, śledziennica skrętolistna *Chrysosplenium alternifolium*, czartawa pospolita *Circaea lutetiana* i wietlica samcza *Athyrium filix-femina*. Siedlisko spotykane jest w całej Polsce, przy czym miejscami jest reprezentowane przez rozmaite podtypy: od jesionowo-olszowych na obszarach źródlisk i związanych z nimi cieków, przez olszowe w dolinach szybko płynących rzek, olszyny nad wolno płynącymi strumieniami, górskie olszynki olszy szarej, po nadbrzeżne lasy wierzbowe i topolowe nad dużymi rzekami. Najcenniejsze fragmenty łęgów jesionowo-olszowych znajdują się na terenie m. in. leśnictwa Platerówka.

- **9130 - żyzne buczyny (*Dentario glandulosae*-*Fagenion*, *Galio odorati*-*Fagenion*)**

Na obszarze Lubańskiego Wielkiego Lasu stwierdzono 8 płatów żyznych buczyny. Drzewostan buczyn jest zwykle zdominowany przez buka zwyczajnego *Fagus sylvatica*, w roli domieszki występuje głównie świerk pospolity *Picea abies* oraz klon jawor *Acer pseudoplatanus*. W przeciwieństwie do kwaśnych buczyn, siedliska te charakteryzują się różnowiekową strukturą i wielogatunkowym runem. Ten typ siedliska przyrodniczego występuje tylko w obrębie Lubań, żyzne buczyny mają tu charakter zbiorowisk podgórskich. Wykształcają się na łagodnych stokach i wyraźnie odróżniają się od kwaśnych buczyn bogatszym podszytem, wielogatunkowym runem i masowym występowaniem przytulii wonnej *Galium odoratum*. Licznie występują tu również paprocie, jak np. nerecznica samcza *Dryopteris filix-mas* czy wietlica samcza *Athyrium filix-femina*, w niektórych wydzieleniach odnotowano również występowanie żywca dziewięciolistnego *Dentaria*

enneaphyllos. Większe kompleksy żyznych lasów bukowych występują w leśnictwach Lubań i Przylesie. Podobnie jak kwaśne buczyny, również buczyny żyzne są zbiorowiskami dobrze odnawiającymi się i utrzymywanymi w gospodarce leśnej. Ze względu na wysoką produktywność, większość ich powierzchni ma charakter lasów gospodarczych i charakteryzuje się ujednoliconą strukturą wiekową i słabym zróżnicowaniem podszytu i runa leśnego. Płaty wykazujące cechy naturalności są skrajną rzadkością. Zaleca się uprawę drzewostanów bukowych z niewielką domieszką innych drzew liściastych, tolerowanie podszytu drzew i krzewów oraz niewprowadzanie gatunków obcych geograficznie i ekologicznie. W miejscach, gdzie jest to możliwe, zaleca się stopniowe odtwarzanie żyznych buczyn w miejscach, gdzie zostały one zdegenerowane przez wprowadzenie monokultur świerkowych.

Funkcja lasów

Na terenie Gminy Platerówka wyszczególniono następujące kategorie lasów:

- Lasy gospodarcze o powierzchni ok. 363 ha,
- Lasy ochronne o powierzchni ok. 1 696 ha.

Zdecydowana większość pełni funkcje ochronne (ok. 82% całej powierzchni lasów w gminie), w tym głównie wodochronne (położone na siedliskach wilgotnych, w dolinach rzek i potoków, stanowiących ochronę retencji zlewni oraz ochronę ujęć i źródeł wody).

Wśród kategorii ochronności lasów na terenie gminy wyróżniono:

- Stałe powierzchnie badawcze i doświadczalne (pow. ok. 245 ha),
- W miastach i wokół miast (pow. ok. 182 ha),
- Cenne fragmenty przyrody (pow. ok. 4 ha),
- Trwale uszkodzone na skutek działalności przemysłowej (pow. ok. 193 ha),
- Wodochronne (pow. ok. 1068 ha).

Gospodarka leśna funkcjonalnie i obszarowo jest powiązana z gospodarką rolną, dla której często stanowi alternatywną lub uzupełniającą formę aktywności ekonomicznej. Dlatego też, zalesienie gruntów rolnych niskiej jakości, nieprzydatnych do ich rolniczego użytkowania, jest głównym sposobem zagospodarowania tych gruntów. Zalesienia korzystnie wpływają na strukturę użytkowania ziemi i warunki produkcji biologicznej i powinny być połączone z wprowadzaniem rolnictwa ekologicznego.

Klasy uszkodzeń lasu

Można wyróżnić trzy klasy uszkodzeń lasów: mała (1), średni (2) oraz duża (3). Lubański Wielki Las cechuje się niskim stopniem uszkodzeń, które mają charakter zarówno biotyczny jak i antropogeniczny. Natomiast mniejsze kompleksy leśne znajdujące się na zachód od Zalipia i Platerówki oraz na północ od Włosienia wskazują na średnią klasę uszkodzeń lasu spowodowaną przez czynniki biotyczne (np. gradację) oraz antropogeniczne (np. wycinki, zabiegi chemiczne pielęgnacyjno-ochronne, etc.).

Zgodnie z Krajowym Programem Zwiększenia Lesistości należy dążyć do zwiększenia lesistości kraju do 30% w roku 2020 i 33% po roku 2050. Istniejące zalesienie na terenie Gminy Platerówka

zapewnia spełnienie wymogów dla 2020 r., a nawet dla 2050 r. w zakresie zwiększania lesistości kraju. Nie oznacza to jednak, zaprzestania dalszych zalesień, szczególnie przy występowaniu terenów zdegradowanych lub nienadających się do rolniczego wykorzystania.

Granica rolno-leśna została ustalona dla 3 obrębów: Platerówka, Włosień oraz Zalipie. Powierzchnia przeznaczona pod zalesienie dla następujących obrębów wynosi:

- obręb Platerówka – ok. 30,56 ha;
- obręb Włosień – ok. 34,03 ha;
- obręb Zalipie – ok. 34,30 ha.

Największą powierzchnię pod projektowane kompleksy leśne zajmą grunty orne klasy IVa oraz użytki zielone klasy IV. W większości stanowią one własność PGL (ok. 45 ha) oraz Parafii Rzymsko-katolickiej (ok. 25 ha). Przewiduje się pod zalesienie tereny wskazane jako tereny gospodarki leśnej (Ls).

Po zrealizowaniu planów związanych z zalesieniem gruntów porolnych wskaźnik lesistości gminy wzrośnie z 37,9% na 40%.

Ocena stanu lasów

Stan zdrowotny i sanitarny lasu jest zadowalający we wsiach Platerówka i Zalipie, we Włosieniu stan jest dobry.

Siedliska nieleśne – łąki i pastwiska

Jednym ze sposobów zagospodarowania gruntów na terenie Gminy Platerówki są trwałe użytki zielone, do których należy zaliczyć głównie łąki i pastwiska. Stanowią one ok. 824,20 ha, co daje 31,6% powierzchni gminy. Wśród trwałych użytków zielonych ok. 7,02 ha stanowią tereny odłogowane, które na skutek zaniechania działalności rolniczej (koszenie, ekstensywny wypas), wykształciła się roślinność przejściowa z dominacją roślinności wysokiej i krzewiastej. Na skutek wtórnej sukcesji wykształciły się zbiorowiska okrajkowe i zaroślowe opanowane głównie przez samosiejki brzozy i topól oraz niskich zakrzewień w pobliżu lasów. Natomiast w skład runi wchodzi głównie: nawłóć pospolita, pokrzywy zwyczajne, trzcinnik piaskowy – wskaźniki zbiorowisk segetalnych, a także licznie ostrożeń: błotne, warzywny, żywokost lekarski, etc. Szczególnie widoczne jest to w okolicach góry Srebrnik i Czubatki.

Na południowej ekspozycji góry Srebrnik wyróżnić można siedlisko muraw ciepłolubnych z takimi gatunkami charakterystycznymi dla tego zbiorowiska: goździk kartuzek, dziurawiec zwyczajny, jastrzębiec kosmaczek, zawciąg.

Ponadto, wśród terenów nieleśnych oprócz gruntów ornych pojawiają się półnaturalne siedliska takie jak łąki świeże o kodzie 6510 (niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie), należące do rzędu *Arrhenatheretalia*. Według danych udostępnionych przez RDOŚ we Wrocławiu na terenie gminy stwierdzono 7 płątów półnaturalnych łąk świeżych (w obrębie Przylasek, w południowej części obrębu Platerówka oraz w północno zachodniej części obrębu Zalipie). Wśród nich znajdują się niewielkie śródpolne zagajniki, w których można spotkać m. in. kaliną koralową, konwalie majową i kokoryczkę wielokwiatową.

W dolinach rzek oraz na terenach podmokłych istnieją korzystne warunki do wykształcenia się zmiennowilgotnych półnaturalnych zbiorowisk roślinnych, zbiorowisk szuwarowych zarastających zbiorniki wodne, turzycowiska. W obrębie Przylasek oraz w południowej części obrębu Platerówka stwierdzono 5 płatów półnaturalnych łąk wilgotnych tzw. łąk „kaczyńcowych” ze związku *Calthion*. Łąki te grupują zespoły roślinne pochodzenia antropogenicznego, rozwijające się na wilgotnych lub mokrych, ale zmeliorowanych siedliskach. Wykształcają się one pod wpływem nawożenia oraz użytkowania kośnego (dwa lub więcej pokosów rocznie) i stanowią duży walor krajobrazowy i przyrodniczy.

Zbiorowiska roślin naskalnych, charakterystycznych dla zachodniej części Pogórza Izerskiego, w okolicach Platerówki, spotyka się sporadycznie i są one stosunkowo ubogie.

Roślinność rzeczywista – rośliny naczyniowe. Według danych na otrzymanych od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz z Nadleśnictwa Pieńsk i Nadleśnictwa Świeradów oraz na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409) na terenie Gminy Platerówka, ochronie podlega 11 gatunków roślin, występujących łącznie na 89 stanowiskach. Wszystkie niżej wymienione znajdują się pod ochroną częściową:

- cis pospolity *Taxus baccata* – 1 stanowisko
- dziewięciśł bezłodygowy *Carlina acaulis* – 1 stanowisko
- kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine* – 6 stanowisk
- listera jajowata *Listera ovata* – 2 stanowiska
- naparstnica zwyczajna *Digitalis grandiflora* – 4 stanowiska
- pierwiosnek wyniosły *Primula elatior* - 1 stanowisko,
- podrzeń żebrowiec *Blechnum spicant* – 17 stanowisk
- śnieżyca wiosenna *Leucoium vernum* – 16 stanowisk
- śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis* – 26 stanowisk
- wawrzynek wilczełyko *Daphne mezereum* – 9 stanowisk
- żywiec dziewięciolistny *Cardamine enneaphyllos* – 5 stanowisk.

Na potrzeby opracowania ekofizjograficznego przyjęto również, że na terenie Gminy Platerówka istnieje możliwość potencjalnego występowania gatunków roślin takich jak:

- Arcydzięgiel litwor (*Angelica archangelica* L.)
- Barwinek pospolity (*Vinca minor* L.)
- Bluszcz pospolity (*Hedera helix* L.)
- Kalina koralowa (*Viburnum opulus* L.)
- Konwalia majowa (*Convallaria majalis* L.)

- Kopytnik pospolity (*Asarum europaeum* L.)
- Kruszyna pospolita (*Frangula alnus* Mill.)
- Marzanka wonna (*Galium odoratum* (L.) Scop. (*Asperula odorata*))
- Paprotka zwyczajna (*Polypodium vulgare* L.)

Prawdopodobieństwo takie wynika z analizy uwarunkowań siedliskowych analizowanego terenu i wyników inwentaryzacji przyrodniczej wykonanej w 1996 r.

4.10.2 Grzyby

Jak wspomniano wcześniej Gmina Platerówka nie posiada aktualnych wyników inwentaryzacji przyrodniczej ani żadnych innych opracowań charakteryzujących przyrodę występującą na jej terenie. Dane jakie udało się pozyskać nie obejmują królestwa grzybów. Mając powyższe na względzie, wspomnieć należy, że gmina posiada inwentaryzację przyrodniczą jedynie z 1996 roku, która uwzględniała opis mykologiczny. Na jego podstawie oprócz kilku stanowisk pospolitych gatunków grzybów takich jak: włośnianki *Trametes Sp.* czy hubiak pospolity *Fomes fomentarius* (Fr.), tęgoskór pospolity *Scleroderma citrinum* Pers., jedynym cenniejszym gatunkiem jest buławniczka nitkowata *Macrotiophula filiformis* (Fr.) Paechnatz. Znaleziono ją na południowych stokach Bukowej. Ponadto w lasach częste są purchawki *Lycoperdon Sp.*, podgrzybki *Xerocomus Sp.* i gąbki *Russula Sp.*

Grzyby wymagają wilgotnych i zacienionych siedlisk. Korzystne warunki do ich powstawania znajdują się w kompleksach leśnych, tak więc Gmina Platerówka dysponuje dużym potencjałem do ich wykształcenia.

4.10.3 Fauna

Obecność licznych zagajników i zwartych kompleksów leśnych na terenie gminy stwarza dobre warunki do życia dla dzikich zwierząt. Najcenniejszym obszarem dla bytowania dziko żyjących zwierząt jest kompleks Lubańskiego Wielkiego Lasu.

Według danych na otrzymanych od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz z Nadleśnictwa Pieńsk i Nadleśnictwa Świeradów oraz na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (na terenie Gminy Platerówka, ochronie podlega 11 gatunków roślin, występujących łącznie na 89 stanowiskach. Wszystkie niżej wymienione znajdują się pod ochroną częściową:

W poniższych rozdziałach omówiono poszczególne gromady zwierząt na terenie Gminy Platerówki.

Ryby

Jak wspomniano wcześniej Gmina Platerówka nie posiada aktualnych wyników inwentaryzacji przyrodniczej ani żadnych innych opracowań charakteryzujących przyrodę występującą na jej terenie. Dane jakie udało się pozyskać nie obejmują ichtiofauny. Mając powyższe na względzie wspomnieć należy gmina posiada inwentaryzację przyrodniczą jedynie z 1996 roku. Na jej podstawie na terenie gminy udokumentowano dwa gatunki chronione, tj. śliza (*Barbatula barbatula*) i strzeblę potokową (*Phoxinus phoxinus*) we Włosienicy i niektórych ciekach bez nazwy. Ślíz charakteryzuje się dużą amplitudą zmienności, co oznacza, że posiada dużą odporność na

zanieczyszczenia. Według powyższej inwentaryzacji do pozostałych gatunków ryb występujących w gminie należą: okoń, karaś srebrzysty, kielb i pstrąg potokowy.

Na podstawie analiz uwarunkowań przyrodniczych i gospodarczych wskazano najistotniejsze zagrożenia dla ichtiofauny w gminie, a mianowicie:

- Regulację rzek i potoków – Gmina Platerówka jest częściowo uregulowana poprzez umocnienia brzegów,
- budowa urządzeń wodnych typu progi wodne, które utrudniają migrację ryb
- Zanieczyszczenia bytowe oraz rolnicze odprowadzane bezpośrednio do cieków wodnych przez przyległe gospodarstwa,
- Spływ nawozów z pól uprawnych.

Płazy i gady

Według aktualnych i dostępnych danych dotyczących występowania gatunków herpetofauny jedyne stwierdzenia płazów pochodzą z obszaru Lubańskiego Wielkiego Lasu i dotyczą występowania 6 stanowisk ropuchy szarej (*Bufo bufo*). W przypadku gadów stwierdzono 1 stanowisko przy rzece Włosienica żmii zygzakowatej (*Vipera berus*) oraz 1 stanowisko padalca zwyczajnego (*Anguis fragilis*).

Ze względu na brak aktualnych danych inwentaryzacyjnych dla obszaru gminy (brak aktualizacji inwentaryzacji przyrodniczej) wskazane powyżej informacje są niepełne. Mając na względzie powyższe oraz uwarunkowania przyrodnicze gminy należy założyć, że na omawianym obszarze istnieje możliwość potencjalnego występowania herpetofauny w postaci dodatkowych 10 gatunków płazów i 3 gatunków gadów (dane na podstawie inwentaryzacji przyrodniczej z 1996 r.), a mianowicie:

Płazy:

- traszki grzebieniastej (*Triturus cristatus*),
- traszki zwyczajnej (*Triturus vulgaris*),
- traszki górskiej (*Triturus alpestris*) – na podmokłych terenach przy brzegach rzeki Włosienica,
- kumaka nizinnego (*Bombina bombina*) – w rejonie stawów na zachód od Platerówki,
- rzekotki drzewnej (*Hyla arborea*) – stwierdzone stanowisko w Wielkim Lesie Lubańskim i w rejonie stawów na zachód od Platerówki, nieliczny,
- grzebiuszki ziemnej (*Pelobates fuscus*) – pojedyncze osobniki w rozlewiskach rzeki Włosienica i jej dopływów (w tym cieku Lipa) we Włosieniu Dolnym i na terenach podmokłych na zachód od Platerówki,
- żaby wodnej (*Rana esculenta complex*) – nad rzeka Włosienica i przy jej dopływach,
- żaby jeziorowej (*Rana lessonae*) – licznie spotykany w rejonie stawów na zachód od Platerówki, w wyrobiskach na terenie Lubańskiego Wielkiego Lasu,

- żaby trawnej (*Rana temporaria*) – obserwowana na terenie Lubańskiego Wielkiego Lasu,
- żaby moczarowej (*Rana arvalis*) – najliczniej występuje na terenach podmokłych koło rzeki Włosienica i jej dopływów, w szczególności prawostronnego dopływu ciek Lipa.

Gady:

- jaszczurki zwinki (*Lacerta agilis*) – obserwowana na nasłonecznionych suchych brzegach Lubańskiego Wielkiego Lasu;
- jaszczurki żyworodnej (*Lacerta vivipara*) – na podmokłych terenach przy cieku Lipa (prawostronny dopływ rzeki Włosienica) we Włosieniu Dolnym, koło stawów na zachód od Platerówki oraz przy bardziej wilgotnych obrzeżach Lubańskiego Wielkiego Lasu, a także na śródleśnych polanach,
- zaskrońca zwyczajnego (*Natrix natrix*) – obserwowany w rejonie ciek Włosienica i jej dopływów, w Lubańskim Wielkim Lesie.

Ptaki

Z zebranych informacji na temat zróżnicowania awifauny wynika, że w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Świeradów stwierdzono występowanie następujących gatunków ptaków: turkawka (*Streptopelia turtur*), lerka (*Lullula arborea*), kruk (*Corvus corax*), krogulec (*Accipiter nisus*), jastrząb (*Accipiter gentilis*), gil (*Pyrrhuloxia pyrrhula*), czyż (*Carduelis spinus*), krętogłów (*Jynx torquilla*).

Awifauna gminy składa się przede wszystkim z gatunków leśnych, pozostałe to gatunki łąkowe, terenów krzewiastych i leśnych, natomiast prawie zupełnie nie występują gatunki związane ze środowiskiem wodno-błotnym.

Ssaki

Dla ssaków Lubański Wielki Las stanowi bogatą ostoję. Dzięki jego zróżnicowanej strukturze jak również bliskości terenów rolniczych, las oferuje odpowiednie warunki do życia i żerowania.

Ze względu na brak aktualizacji inwentaryzacji przyrodniczej w przedmiotowym opracowaniu skorzystano z wiedzy pozyskanej z nadleśnictw oraz z ogólnodostępnych danych. W związku z powyższym na terenie gminy na podstawie Programu ochrony przyrody Nadleśnictwa Świeradów wskazano 6 stanowisk wydry. Tak jak wspomniano powyżej, tereny gminne będące w 37,2% obszarem leśnym, są doskonałym siedliskiem dla ssaków. Na terenie Lubańskiego Wielkiego Lasu mają swoją ostoję łosie.

Analizując uwarunkowania przyrodniczo-gospodarcze gminy oraz wyniki inwentaryzacji przyrodniczej z 1996 r. można założyć potencjalne występowanie gatunków ssaków takich jak: jeż zachodni (ochrona częściowa), kret (ochrona częściowa), ryjówka aksamitna (ochrona częściowa), ryjówka malutka (ochrona częściowa), rzęsorek rzeczek (ochrona częściowa), zając szarak, wiewiórka pospolita (ochrona częściowa), piżmak, nornica ruda, karczownik, nornik bury, mysz domowa, szczur wędrowny, mysz leśna, popielica (ochrona częściowa), lis, jenot, borsuk, wydra (ochrona częściowa), kuna leśna, kuna domowa, tchórz zwyczajny, gronostaj (ochrona częściowa), łasica łaska (ochrona częściowa), dzik, łoś, jelen, sarna.

4.10.4 Identyfikacja miejsc szczególnie cennych przyrodniczo

Istniejące formy ochrony przyrody

Do ustawowych form ochrony przyrody (ustawa o ochronie przyrody tj. Dz.U. 2024 poz. 1478) należą: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Wyszczególnione powyżej obiekty i obszary tworzą krajowy system obszarów chronionych, który stanowi układ przestrzenny wzajemnie uzupełniających się form ochrony przyrody, łączonych korytarzami ekologicznymi.

Na terenie Gminy Platerówka nie ma usytuowanych obszarowych form ochrony przyrody. Powołane Zarządzeniem nr 6/90 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 21 lutego 1990 r. w są jedynie 2 pomniki przyrody.

Tab. 27) Pomniki przyrody na terenie Gminy Platerówka

Lp.	Nr rej.	Nazwa	Charakterystyka	Podstawa prawna
1	PL.ZIPOP.1 393.PP.021 0062.1316	Buk pospolity - <i>Fagus sylvatica</i>	Pomnik rośnie przed budynkiem szkoły. Korona okazała, równomiernie rozwinęta. Wysokość [m]:24 Pierśnica [cm]:131 Obwód [cm]:412	Zarządzenie nr 6/90 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 21 lutego 1990 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Jeleniogórskiego Nr 1 poz. 17).
2	PL.ZIPOP.1 393.PP.021 0062.1317	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	Pomnik znajduje się za budynkiem szkoły, w zachodnim narożniku budynku nr 104A. Ślady po cięciach pielęgnacyjnych, połamane gałęzie, uszkodzenia pnia Wysokość [m]:24 Pierśnica [cm]:144 Obwód [cm]:452	Zarządzenie nr 6/90 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 21 lutego 1990 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Jeleniogórskiego Nr 1 poz. 17).

Źródło: <https://geoserwis.gdos.gov.pl>

Fot. 7) Widok na pomnik przyrody – buk pospolity *Fagus sylvatica*

Fot. 8) Widok na pomnik przyrody - Lipa drobnolistna *Tilia cordata* – brak tabliczki

Na granicy obrębów Platerówka i Zalipie, pomiędzy ciekami Dopływem w Włosieniu a potokiem Włosienicą, przy zachodniej granicy gminy, ustalone zostały strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania, o których mowa w art. 46 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody – strefa całoroczna i okresowa dla wybranego gatunku ptaka (strefa ochrony gniazda kani rudej *Milvus milvus*). Z uwagi na fakt, że powyższe informacje są danymi wrażliwymi opisującymi stanowisko chronionego gatunku, o których mowa w załączniku nr 4 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, przybliżona lokalizacja ww. stref zostaje przedstawiona w siatce kwadratów 1x1km.

Obiekty planowane do objęcia ochroną prawną

- **Proponowane pomniki przyrody ożywionej:** pojedyncze drzewa oraz aleje przydrożne

Zgodnie z Programem Ochrony Przyrody nadleśnictwa Świeradów na terenie Gminy Platerówka wskazano 1 drzewo cis pospolity *Taxus baccata* do objęcia pomnikiem przyrody z uwagi na wymiary pomnikowe, który rośnie w oddziale 163c obr. Lubań leśnictwo Platerówka.

- **Proponowane stanowiska dokumentacyjne**

Zgodnie z Programem Ochrony Przyrody nadleśnictwa Świeradów na terenie Gminy Platerówka wskazano 1 miejsca jako proponowane stanowiska dokumentacyjne na terenie gminy. Jest to **wierchołek Wzgórza Czubatka ze słupami bazaltowymi.**

Fot. 9) Widok na Wzgórze Czubatka i okolice Gminy Platerówka – proponowane stanowisko dokumentacyjne

Fot. 10) Widok ze Wzgórza Czubatka na okolice Gminy Platerówka

Fot. 11) Widok ze Wzgórza Czubatka na okolice Gminy Platerówka

- **Proponowane użytki ekologiczne** – stanowiska rozrodcze płazów i gadów, gatunków ptaków zagrożonych w skali kraju, biotopy ichtiofauny

Zgodnie ze Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Platerówka (2014/2015) wskazano na terenie gminy 5 miejsc jako proponowane użytki ekologiczne. Są to:

- 1) Lubański Wielki Las wokół "Nowego Kamieniołomu",
- 2) Zachodnią część Lubańskiego Wielkiego Lasu z zalanyymi wyrobiskami
- 3) Podmokłe łąki przy północno-zachodniej granicy gminy k. Włosienia Dolnego na prawym brzegu ciek Lipa (prawostronny dopływ rzeki Włosienica)
- 4) Ciek Lipa – prawostronny dopływ Włosienicy
- 5) Potok Włosienica.

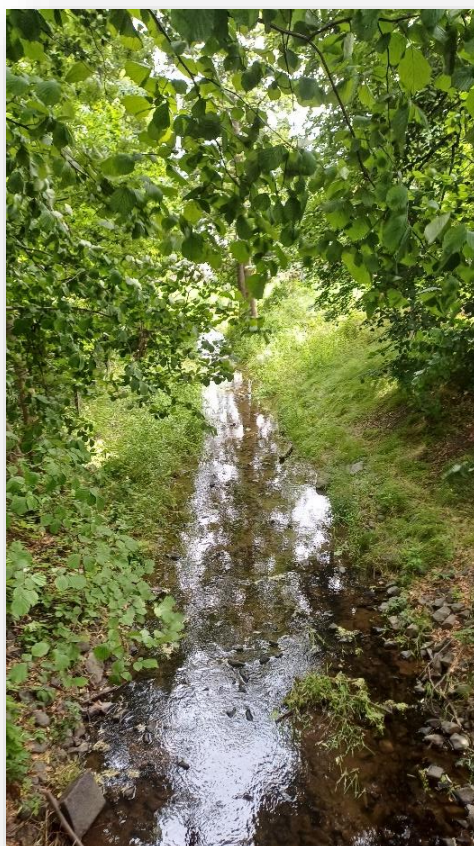
Fot. 12) Widok na zrehabilitowany „Nowy kamieniołom” w Lubańskim Wielkim Lesie po eksploatacji bazaltu – proponowany użytek ekologiczny

Fot. 13) Widok na zachodnią część Lubańskiego Wielkiego Lasu z zalanym wyrobiskiem w Wielkim Lesie Lubańskim po eksploatacji bazaltu - proponowany użytek ekologiczny

Fot. 14) Widok na potok Włosienica - proponowany użytek ekologiczny

4.10.5 Identyfikacja źródeł zagrożenia przyrody ożywionej: flory, fauny i siedlisk przyrodniczych

Zagrożenia dla środowiska przyrodniczego wynikają głównie z produkcji rolniczej prowadzonej na terenie Gminy Platerówka. Są to:

- zanikanie łąk (terenów seminaturalnych) na skutek zarastania i zakrzewienia oraz zaniechania działalności rolniczej (sukcesja wtórna, klimaks);
- wypalanie łąk
- osuszanie terenu poprzez melioracje rowów;
- zjawisko erozji wietrznej obejmuje 35,8% powierzchni użytków rolnych. Najbardziej zagrożone są grunty orne położone na otwartych przestrzeniach, na których prowadzona jest działalność rolnicza, w obrębach o stosunkowo niskim udziale zadrzewień. W celu ograniczenia występowania zjawiska, należałoby zwiększyć powierzchnię zadrzewień przydrożnych, szczególnie w Zalipiu i Platerówce;
- nieuporządkowana gospodarka wodno-ściekowa powoduje zanieczyszczenie gleb i wód, które są bezpośrednio związane z przyrodą ożywioną: florą i fauną;
- problem z „dzikimi” składowiskami w lasach;
- monokultura powoduje zubożenie siedlisk leśnych i nieleśnych;
- niszczenie drobnych elementów krajobrazu takich jak: oczka wodne, zadrzewienia śródpolne i śródleśne stanowiące ostoje dla dzikiej fauny;
- słabo rozpoznane walory przyrodnicze gminy;
- powstawanie barier ekologicznych na skutek działalności człowieka (np. przerwanie szlaków migracyjnych, urządzenia wodne na rzekach, etc.);
- wypieranie rodzimej roślinności gatunkami inwazyjnymi m.in. sadzic konopiasty, rdestowce, czeremcha amerykańska, dąb czerwony, itp.

4.10.6 Powiązania przyrodnicze z jego szerszym otoczeniem

Na system powiązań przyrodniczych w skali szerszej niż lokalna (Gmina Platerówka) składają się następujące elementy:

- Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000;
- Sieć ECONET składa się z:

Obszary węzłowe (biocentrum)

Obszar węzłowy to jednostka ponadekosystemalna, wyróżniająca się z otoczenia bogactwem ekosystemów o charakterze zbliżonym do naturalnego, seminaturalnych i antropogenicznych, ekstensywnie użytkowanych, bogatych w gatunki specyficzne dla tradycyjnych agrocenoz. Na terenie gminy brak obszarów węzłowych o znaczeniu krajowymi międzynarodowym.

Korytarze ekologiczne

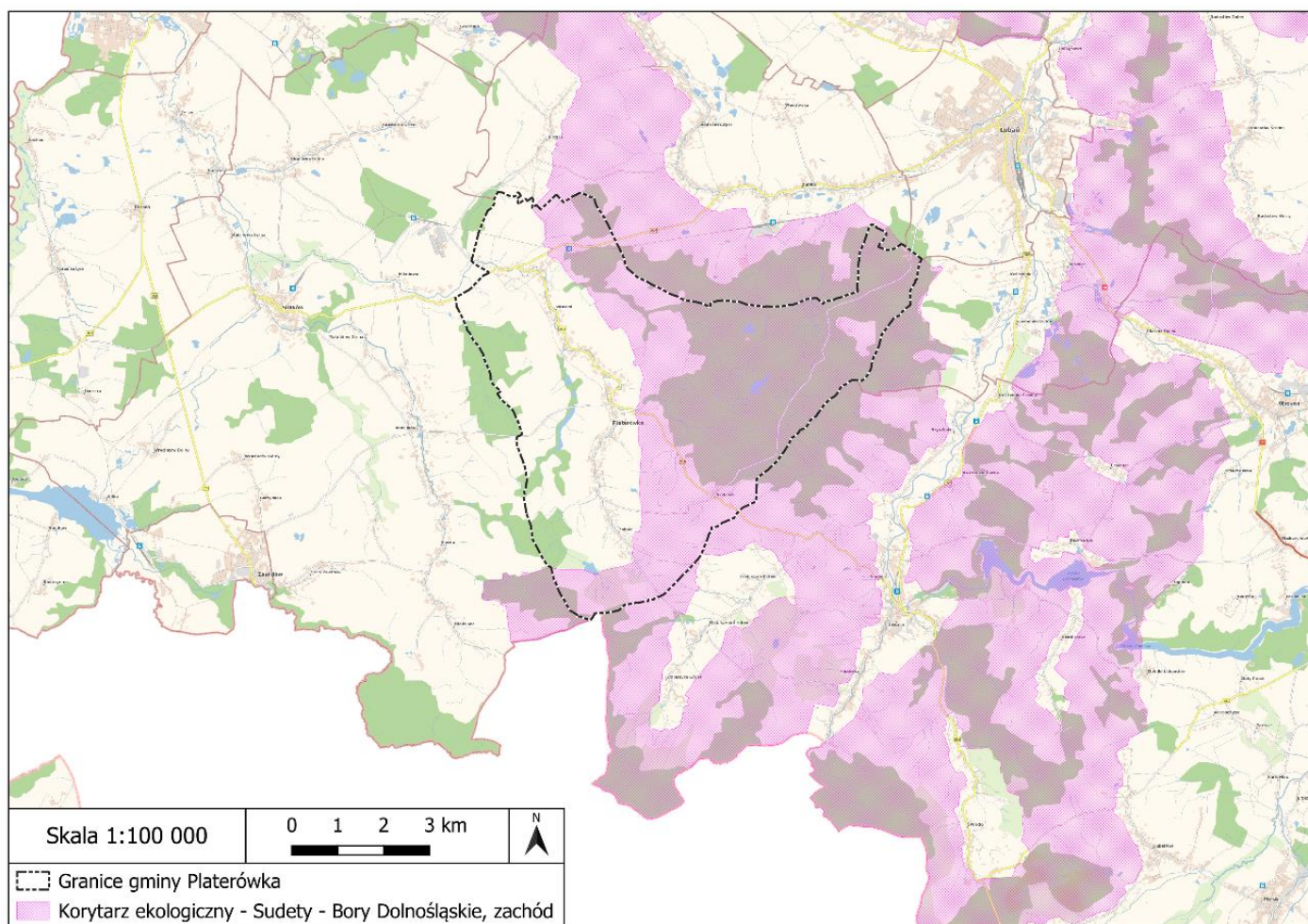
Korytarze ekologiczne są to struktury przestrzenne, które umożliwiają rozprzestrzenianie się gatunków pomiędzy obszarami węzłowymi oraz terenami do nich przylegającymi. Wschodnia część gminy znajduje się w obszarze korytarza ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym Sudety – Bory Dolnośląskie – zachód (GKZ-5A).

Szlaki migracji ptaków

Wędrowki większości gatunków z terenu Europy odbywają się w kierunku północ-południe, przy czym w kierunku południowym jest to południowy wschód lub południowy zachód. Trasa migracji i jej kierunek uzależnione są od uwarunkowań biologicznych danego gatunku. Przykładowo ptaki wodne zwykle lecą nisko, równoległe do dolin rzecznych czy wybrzeży, zaś ptaki lądowe szerokim frontem nad lądami, przecinając rzeki czy zbiorniki wodne, średnio na wysokości 300 m n.p.m., ale wyjątkowo może to być 3000, a nawet do 7500 m n.p.m. w momencie przelotu nad łańcuchami góorskimi. Szybkość lotu jest uzależniona od warunków atmosferycznych i wynosi przeciętnie około 60 km/h.

Prowadzone badania migracji ptaków wskazują, iż zarówno czas, jaki kierunek lotu są dla każdego gatunku uwarunkowane genetycznie.

Ponadto, Gmina Platerówka nie posiada żadnych obszarów prawnie chronionych. W odległości ok. 4 km w kierunku północno-wschodnim od gminy znajduje się Specjalny Obszar Ochrony Siedliskowej Natura 2000 Sztolnie w Leśnej (PLH020013). Obszar stanowi cenne zimowisko nietoperzy. Zimuje tu łącznie ok. 130 osobników nietoperzy, przy czym gatunkami dominującymi są: nocek rudy, gacek brunatny i nocek duży.

Rys. 20) Korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym przebiegający przez Gminę Platerówka o nazwie Sudety – Bory Dolnośląskie, zachód (GKZ-5A)

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja

4.11 Klimat akustyczny

Standardy klimatu akustycznego

Prawo Ochrony Środowiska definiuje hałas jako dźwięk o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/49/WJΕ dotycząca oceny i zarządzania hałasem środowiskowym traktuje hałas jako zanieczyszczenie, wobec którego należy przyjmować takie same ogólne zasady, obowiązki i formy postępowania, jak dla pozostałych zanieczyszczeń i związanych z nimi dziedzin ochrony środowiska.

Zgodnie z art. 117 Prawo Ochrony Środowiska oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska w ramach państwowego monitoringu środowiska dla terenów wymienionych w art. 118 ust. 2:

- 1) Miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tys. – nie dotyczy Gminy Platerówka;
- 2) Głównych dróg – w przypadku Gminy Platerówka są to:
 - a. 2 drogi wojewódzkie: nr 357: Sulików - Włosień - Zaręba - Lubań - Żagań, nr 358: Włosień - Platerówka - Leśna - Pobiedna,
 - b. 3 drogi powiatowe: nr 2422D: Lubań – Przylasek – Zalipie, nr 2477D: Platerówka - Zalipie - Grabiszycę Górne, nr 2486D Platerówka-Zawidów
- 3) głównych linii kolejowych – w przypadku Gminy Platerówka znajduje się linia kolejowa nr 274 o znaczeniu państwowym relacji Lubań – Zgorzelec.
- 4) Głównych lotnisk - nie dotyczy Gminy Platerówka.

Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, jak również poprzez zmniejszenie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany. W celu ustalenia skali oddziaływania hałasu niezbędne jest określenie wskaźników hałasu wyrażonych w decybelach (dB). Można wyróżnić następujące wskaźniki hałasu:

1. Stosowane do sporządzania strategicznych map hałasu oraz programów ochrony środowiska przed hałasem – są to:
 - L_{DWN} - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach, który pozwala na określenie dokuczliwości hałasu;
 - L_N - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach, który służy do określenia zaburzeń snu
- 2) Stosowane do ustalenia i warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do 1 dobry:
 - L_{AeqD} równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia;
 - L_{AeqN} równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy;
- 3) Stosowane do ustalenia hałasu drogowego: droga, po której rocznie przejeżdża więcej niż 3 mln pojazdów;
- 4) Stosowane do ustalenia hałasu kolejowego: linia kolejowa, po której przejeżdża rocznie więcej niż 30 tys. pociągów;

- 5) Stosowane do ustalenia hałasu lotniczego: lotnisko cywilne, na którym odbywa się rocznie więcej niż 50 tys. operacji (startów lub lądowań), z wyjątkiem operacji do celów szkoleniowych.

Państwowy Zakład Higieny opracował na podstawie badań ankietowych skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych hałasów komunikacyjnych. Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwości tego rodzaju hałasów w następujący sposób zależy od wartości poziomu równoważnego LA

- mała uciążliwość LAeg < 52 dB.
- średnia uciążliwość 52 dB < LAeg < 62 dB.
- duża uciążliwość 63 dB < LAeg < 70 dB.
- bardzo duża uciążliwość LAeg > 70 dB.

Zgodnie z zaleceniami Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) z 1993 r. wskazane jest dla zabudowy mieszkaniowej dążenie do ograniczenia równoważnego poziomu dźwięku LAeq na zewnątrz budynku do wartości 55dB w dzień i 45dB w nocy, co umożliwia utrzymanie właściwych warunków akustycznych w pomieszczeniach przy uchylonych lub okresowo otwieranych oknach. Z drugiej strony, zgodnie ze wspomnianymi zaleceniami WHO, dotyczącymi dokuczliwości, zakłóceń snu i zakłóceń rozmów, należy uznać, że przekroczenie granicy poziomów hałasu na zewnątrz budynku równej 70dB w porze dziennej i 60dB w porze nocnej stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia.

Klimat akustyczny na terenie gminy w największym stopniu kształtują źródła komunikacyjne, głównie trasy ruchu samochodowego. Mając na uwadze wyżej przedstawione kryteria oceny hałasu, dogodnie jest wydzielić następujące strefy oddziaływania hałasu na terenach zabudowy mieszkaniowej wzdłuż tras komunikacji drogowej:

- strefa zagrożenia hałasem, w której równoważny poziom hałasu przekracza wartość progową,
- strefa dużych uciążliwości akustycznych, w której poziom hałasu jest większy niż 70dB w dzień i 60dB w porze nocnej, ale niższy od wartości progowej,
- strefa uciążliwości, w której poziom hałasu przekracza obowiązujące normy, ale jest mniejszy niż 70dB w dzień i 60dB w nocy,
- strefa komfortu akustycznego, w której zachowane są standardy akustyczne.

Państwowy Monitoring Środowiska (PMŚ)

Celem Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) jest uzyskanie danych i ich ocena oraz obserwacja zmian stanu środowiska, w tym stanu akustycznego. Uzyskane informacje służą zapewnieniu ochrony przed hałasem, realizowanej przez poprawne planowanie przestrzenne oraz instrumenty ochrony środowiska, takie jak mapy akustyczne, programy ochrony przed hałasem oraz rozwiązania techniczne zmierzające do zminimalizowania oddziaływania źródła hałasu (np. budowa ekranów akustycznych, wałów ziemnych, zakładanie pasów zieleni). Na terenie Województwa Dolnośląskiego niezmiennie od kilkunastu lat decydujące znaczenie dla odczuwania uciążliwości hałasowej ma hałas komunikacyjny, tj. dźwięki powstające w związku z komunikacją samochodową.

Podstawę prawną prowadzenia monitoringu hałasu stanowią:

- Rozporządzenia Ministra Środowiska z 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. 2014 poz. 112). Rozporządzenie to ustala dopuszczalne wartości poziomu hałasu w zależności od przeznaczenia terenu i rodzaju źródeł hałasu.
- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 30 maja 2020 r. w sprawie sposobu ustalania wartości wskaźnika hałasu LDWN (Dz.U.2020, poz. 1018).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2011 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem (Dz. U. 2011 nr 288 poz. 1697);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia stycznia 2003 r. w sprawie rodzajów wyników prowadzonych w związku z eksploatacją dróg, linii kolejowych, linii tramwajowych, lotnisk oraz portów, które powinny być przekazywane właściwym organom ochrony środowiska, oraz terminów i sposobów ich prezentacji (Dz.U.2003 nr 18 poz. 164).

Na podstawie art. 117 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U.2024 poz.54), oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska w ramach państwowego monitoringu środowiska dla terenów:

- których mowa w art. 118 ust. 2 – na podstawie strategicznych map hałasu lub wyników pomiarów poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikami hałasu LAeq D, LAeq N, LDWN i LN, z uwzględnieniem w szczególności danych demograficznych oraz dotyczących sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu;
- innych niż tereny, o których mowa w art. 118 ust. 2 – na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikami hałasu LAeq D, LAeq N, LDWN i LN lub innych metod oceny poziomu hałasu.

Strategiczne mapy hałasu sporządza się co 5 lat. Stanowią podstawę oceny klimatu akustycznego, ich celem jest graficzne przedstawienie rozkładu pola akustycznego na danym obszarze. Opracowanie strategicznych map hałasu stanowi podstawę do sporządzenia programów ochrony środowiska przed hałasem. Programy te mają na celu wskazanie odpowiednich działań naprawczych minimalizujących zagrożenie hałasem.

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w latach 2024-2025 nie były prowadzone badania w zakresie monitoringu hałasu drogowego na terenie Gminy Platerówka.

Identyfikacja źródeł zagrożenia związanego z hałasem

W Gminie najbardziej uciążliwy jest hałas drogowy, który wzrasta wraz z rozwojem motoryzacji. Natomiast zagrożenia związane z oddziaływaniem hałasu emitowanego przez zakłady produkcyjne praktycznie nie występują ze względu na brak dużych zakładów przemysłowych na terenie Gminy.

Na terenie Gminy nie były prowadzone badania przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu ani przez zarządzających drogami. Brak badań są istotne z punktu widzenia planowania przestrzennego, gdyż pozwalają określić strefy oddziaływania hałasu, a w zależności od kategorii strefy – ustalić warunki ich zagospodarowania. Do obliczeń zasięgów

hałasu można zastosować model propagacji fal akustyczny na terenach otwartych [Kucharski Metody prognozowania hałasu komunikacyjnego, Biblioteka Monitoringu Środowiska, PIOŚ, Warszawa, 1996].

Hałas drogowy

Czynnikami wpływającymi na poziom hałasu komunikacyjnego są natężenie i płynność ruchu, procentowy udział pojazdów ciężarowych w strumieniu pojazdów, prędkość strumienia pojazdów, położenie drogi oraz rodzaj nawierzchni, ukształtowanie terenu, przez który przebiega trasa komunikacyjna, charakter obudowy trasy i rodzaj sąsiadującej z trasą zabudowy. Na stopień zagrożenia hałasem wpływa również typ zabudowy zlokalizowanej wokół dróg oraz sposób jej zagospodarowania i użytkowania.

Przez teren wsi przebiegają 2 drogi wojewódzkie, droga wojewódzka nr 357 Żagań – Lubań - Zawidów i droga wojewódzka nr 358, stanowiąca rozgałęzienie drogi nr dw357 i łącząca gminę z sąsiednią Gminą Leśna oraz 3 drogi powiatowe nr 2422D Zalipie - Przylasek - Lubań, nr 2477D Platerówka - Zalipie – Grabiszyc Górne i nr 2486D Zawidów – Platerówka.

Drogi wewnętrzne, dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych, jak również do posesji charakteryzują się również dobrym stanem technicznym. Są one systematycznie naprawiane.

Tab. 28) Stan techniczny dróg wojewódzkich przebiegających przez teren Gminy Platerówka

Droga wojewódzka	Długość drogi [km]	Typ nawierzchni	Stan techniczny
357	3,885	Bitumiczna	Dostateczny
358	8,358	Bitumiczna	Bardzo dobry

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Platerówka na lata 2024-2027 w perspektywie do 2030 roku na podstawie danych z Dolnośląska Służba Dróg i Kolei we Wrocławiu, (według przeglądu rocznego 2022), UG Platerówka

Tab. 29) Stan techniczny dróg powiatowych przebiegających przez teren Gminy Platerówka

Droga powiatowa	Długość drogi [km]	Typ nawierzchni	Stan techniczny
2486D	2,159	Bitumiczna	Dobry
2477D	4,948	Bitumiczna	Dobry
2422D	10,575	Bitumiczna	Dobry

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Platerówka na lata 2024-2027 w perspektywie do 2030 roku na podstawie danych z Powiatowy Zarząd Drogowy w Lubaniu, UG Platerówka

Największe zagrożenie akustyczne stwarza droga nr 357. Pomiary hałasu generowanego ruchem drogowym były wykonane w roku 2006 w miejscowości Sulików. Na granicy terenu chronionego zarejestrowano LAeq 61,8 dB (przy ruchu 138 samochodów osobowych i 12 ciężarowych na godzinę). Zatem jest to strefa średniej uciążliwości hałasu komunikacyjnego. Podobnie należy scharakteryzować odcinek drogi nr 358 na terenie Gminy Platerówka.

Hałas kolejowy

Niewielka ilość połączeń kolejowych prowadzi m.in. również do ograniczenia uciążliwości hałasu kolejowego. W tym przypadku wielkość i zasięg oddziaływania w zasadniczy sposób zależy od częstotliwości kursowania pociągów (zarówno osobowych, jak i towarowych), prędkości trakcyjnej, składu taboru kolejowego, technicznego przygotowania torowiska oraz topografii terenu wraz z lokalną strukturą zabudowy. W północno-zachodniej części Gminy Platerówka przebiega linia kolejowa nr 274 o znaczeniu państwowym relacji Lubań – Zgorzelec. Na trasie tej odbywa się ruch pociągów pasażerskich i towarowych. Jest to teren mało zurbanizowany i ma charakter lokalny i nie stanowi znaczącego źródła hałasu.

Hałas lotniczy:

Na terenie Gminy Platerówka brak portów lotniczych stanowiących źródło hałasu lotniczego.

Hałas przemysłowy

Uciążliwość hałasu emitowanego z zakładów produkcyjnych jest zależna od wielkości i ilości źródeł, czasu ich pracy, a także od zabezpieczeń akustycznych urządzeń i hal produkcyjnych. Ponadto o uciążliwości będą decydowały odległości od obszarów i obiektów chronionych oraz wartości normowe dla danego typu terenu występującego w bezpośrednim sąsiedztwie źródeł hałasu.

Do głównych zakładów na terenie Gminy Platerówka odznaczających się emisją hałasu należy zaliczyć Łużycką Kopalnię Bazaltu „Księginki” S.A. w Lubaniu (obecnie EUROVIA S.A) eksploatującą złożę „Bukowa Góra” i „Liściasta Góra” w Wielkim Lesie Lubańskim. Kopalnie te położone są z dala od zabudowy mieszkaniowej gminy, co powoduje, że poziom hałasu od tego obiektu na terenach zabudowanych Gminy Platerówka nie przekracza wartości dopuszczalnych.

Strefy największego oddziaływania hałasem

Znaczny i ciągły wzrost liczby pojazdów poruszających się po niemodernizowanych nawierzchniach dróg jest problemem dla mieszkańców budynków znajdujących się w pobliżu tras komunikacyjnych. Przez gminę nie przebiegają także drogi o znaczeniu krajowym. Droga o większym natężeniu ruchu to droga nr dw357 Lubań – Sulików. Pozostałe drogi (wojewódzka, powiatowe, gminne) nie stwarzają istotnego zagrożenia pod względem hałasu. Podobnie jest z taborami kolejowymi, który ze względu na lokalizację i częstotliwość przejazdu nie stanowi znaczącego zagrożenia na terenie gminy.

Trendy zmian jakości klimatu akustycznego w Gminie Platerówka

Brak jakichkolwiek pomiarów z terenu gminy skutkuje brakiem możliwości przeprowadzania badań nad dynamiką zmian kwalifikowanej cechy. Jednak zgodnie z obserwowaną tendencją wzrostu natężenia ruchu na drogach należy się spodziewać, iż wzrasta zagrożenie hałasem komunikacyjnym na terenie gminy.

Do tendencji korzystnych należy wskazać rozwój infrastruktury drogowej wraz z poprawą jakości pojazdów (więcej pojazdów elektrycznych lub cichszym napędzie) i infrastruktury kolejowej wraz z wyższej jakości taborami kolejowymi.

Do tendencji niekorzystnych należy zaliczyć dynamiczny przyrost pojazdów i wzrost natężenia ruchu, co przyszlósć może wiązać się z rozbudową sieci dróg.

Powiązanie przyrodnicze jakości klimatu akustycznego z jego szerszym otoczeniem oraz procesami zachodzącymi w środowisku

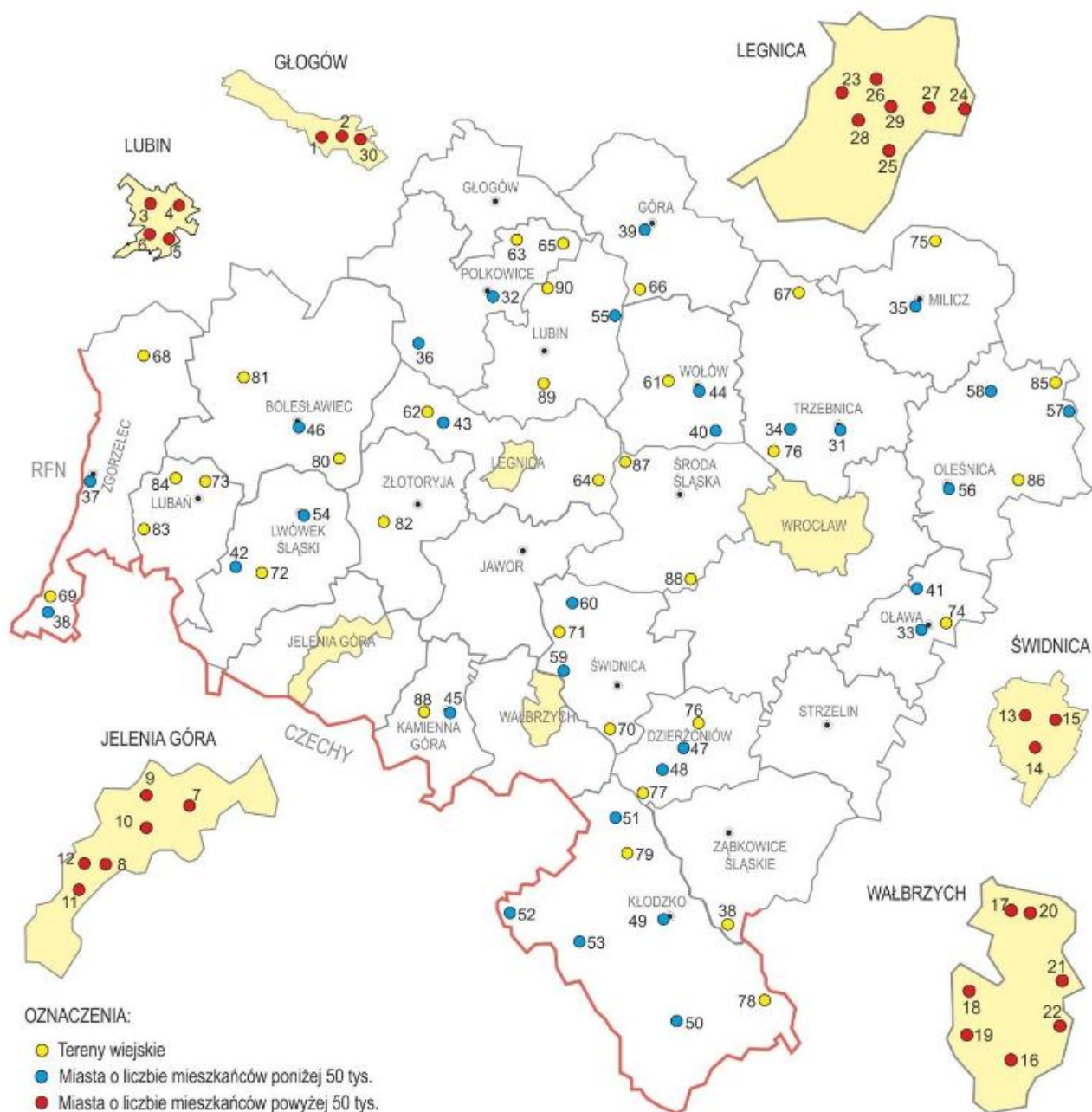
Gmina wykazuje powiązania rolniczej przestrzeni produkcyjnej z sąsiednimi terenami. Najważniejszy kierunek tych powiązań zmierza w kierunku północno-zachodnim i zachodnim. Ciągłość rolniczej przestrzeni produkcyjnej ma, oprócz znaczenia gospodarczego, znaczenie przyrodnicze, zapewniając otwarty, polno-łkowy korytarz ekologiczny.

4.12 Pola elektromagnetyczne

Na podstawie Raportu o stanie środowiska województwa dolnośląskiego za rok 2020 w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzono w latach 2017-2018 okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2007, Nr 221, poz. 1645). Punkt pomiarowy znajdował się również na terenie Gminy Platerówka (nr 83).

Badania wykazały, że w żadnym z przebadanych punktów pomiarowych zlokalizowanych w miejscach dostępnych dla ludzi nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych. W Gminie Platerówka średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego dla zakresu 3 MHz – 3000 MHz [V/m] w latach 2017-2018 wynosiła 0,17 i była mniejsza niż w poprzednich latach 2014-2015. Dla częstotliwości 3 MHz, w terenach wiejskich, dopuszczalny poziom pola elektromagnetycznego wynosi 7 V/m dla składowej elektrycznej.

Głównym emitorem pól elektro magnetycznych są stacje bazowe telefonii komórkowej. Na terenie gminy takich stacji jest przynajmniej 9. Wykaz instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne na terenie Gminy Platerówka przedstawiono w tabeli poniżej.

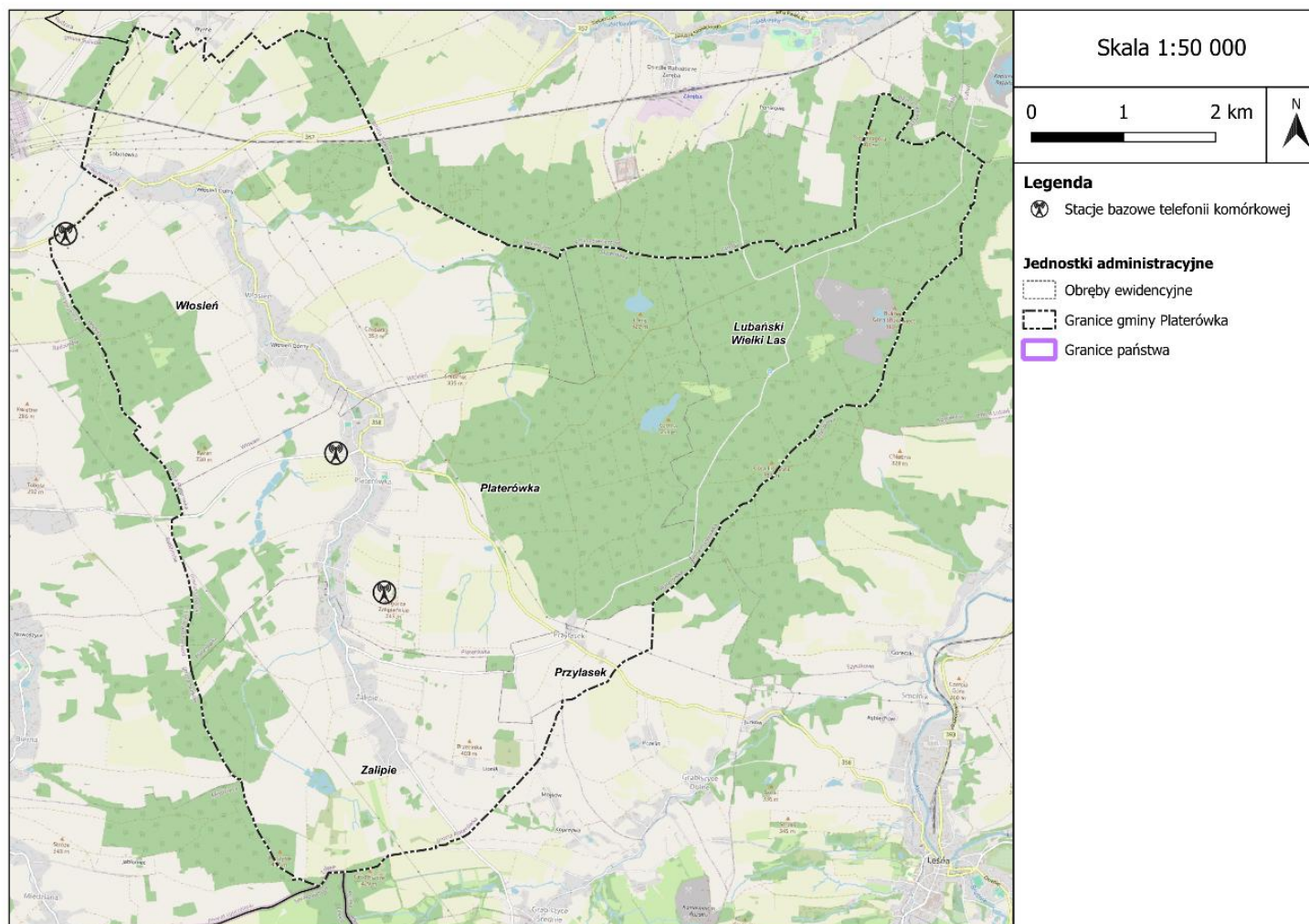
Rys. 21) Lokalizacja punktów pomiarowych PEM na terenie woj. dolnośląskiego w 2017 i 2018 r., w tym na terenie Gminy Platerówka (nr 83)

Źródło: Raport o stanie środowiska dla województwa dolnośląskiego za rok 2020, WIOŚ

Tab. 30) Wykaz instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne na terenie Gminy Platerówka

Lp.	Stacja bazowa	Lokalizacja	Operator
1	LBA3091	Platerówka, dz. 29	P4 Sp. z o.o.
2	69580N!	Włosień, dz. 666/1	Orange Polska S.A.
3	3878/4203	Włosień, dz. 666/1	Polska Telefonía Komórkowa Centertel Sp. z o.o.
4	3878	Włosień, dz. 666/1	Polska Telefonía Komórkowa Centertel Sp. z o.o.
5	BT 34574 Platerówka	Platerówka, dz. 545/6	Polkomtel S.A.
6	BT 34574 Platerówka Era	Platerówka, dz. 545/6	Polkomtel Infrastruktura Sp. z o.o.
7	LBA3051	Platerówka, dz. 545/6	P4 Sp. z o.o.
8	49074 (69074N!) Platerówka	Platerówka, dz. 545/6	T-Mobile Polska S.A.
9	Platerówka 49-74 PJE_PATEROWK_PLATEROW KA	Platerówka, dz. 545/6	T-Mobile Polska S.A.

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Platerówka na lata 2024-2027 w perspektywie do 2030 roku na podstawie danych RZGW we Wrocławiu na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Lubaniu

Rys. 22) Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej na terenie Gminy Platerówka

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja

4.13 Ryzyko wystąpienia poważnej awarii

Zagadnienie związane z poważnymi awariami obejmujące również przeciwdziałanie poważnym awariom przemysłowym regulowane następującymi przepisami:

- ustawą z dnia 21 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. 2025 poz. 647, tytuł IV, dział I);
- ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (tekst jednolity Dz.U. 2024 poz. 425);
- ustawą z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity Dz.U. 2025 oz. 188);
- ustawą z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (tekst jednolity Dz.U. 2024 poz. 1443).

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. 2025, poz. 647) wprowadziła pojęcie poważnej awarii. Zgodnie z art. 3 pkt 23 za poważną awarią uważa się zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi, środowiska albo powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Zgodnie z art. 248.1 ustawy Prawo ochrony środowiska można wyróżnić dwie grupy obiektów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej:

- zakłady o zwiększonym ryzyku,
- zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii.

Kwalifikacja zakładu do jednej z powyższych grup związana jest z rodzajem, kategorią i ilością substancji niebezpiecznych znajdujących się w obiekcie. Zasady zaliczania zakładów do grupy zakładów o zwiększonym ryzyku albo zakładów o dużym ryzyku określone zostały w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz.U. 2016 poz. 138).

Inwentaryzacją i kontrolą w zakresie możliwości wystąpienia poważnych awarii zajmuje się Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, we współpracy z Państwową Strażą Pożarną.

Na terenie Gminy Platerówka nie ma rozwiniętej gałęzi przemysłowej, w której występowałyby zakłady wytwarzające substancje niebezpieczne w ilościach pozwalających zakwalifikować je do obiektów o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej lub obiektów o dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej. Jedyną działalność przemysłową występującą na większą skalę na terenie Gminy Platerówka związana jest z wydobywaniem bazaltu. Eksploatacja dokonywana jest przez Łużycką Kopalnię Bazaltu „Księginki” S.A. w Lubaniu (obecnie EUROVIA S.A) w rejonie „Bukowa Góra” i „Liściasta Góra” w Wielkim Lesie Lubańskim. Tak, więc nie istnieje ze strony istniejących zakładów zwiększone bądź duże ryzyko zagrożenia awarią przemysłową.

Ponadto na terenie gminy mogą wystąpić klęski żywiołowe, do których zaliczyć należy powodzie i pożary oraz inne zdarzenia losowe trudne do przewidzenia.

4.14 Walory krajobrazowe

Walory krajobrazowe Gminy Platerówka określone zostały w Audycie krajobrazowym województwa dolnośląskiego. Charakterystyka krajobrazów opiera się na nadaniu poszczególnym krajobrazom cech analitycznych oraz syntetycznych. Określa się również wskaźniki charakterystyczne typologicznie lub unikatowe właściwe dla wyżej wymienionych cech. Cechami charakterystycznymi uznawane są te, które występują w co najmniej 75% krajobrazów o tym samym podtypie, natomiast cechami unikatowymi – występującymi w maksymalnie 5% krajobrazów tego samego podtypu.

Porównanie poszczególnych cech charakterystycznych typologicznie z innymi krajobrazami zaklasyfikowanymi do tego samego podtypu, stanowi podstawę do oceny zidentyfikowanych krajobrazów. Za wskaźniki analityczne uznawane są przyrodnicze i kulturowe – obligatoryjne oraz fakultatywne, zgodnie z katalogiem zamieszczonym w tabelach 1 i 2 załącznika nr 3 do Rozporządzenia. Za wskaźniki syntetyczne uznawane są tradycja, tożsamość, swojskość, funkcje podstawowe i uzupełniające krajobrazu, zgodnie z tabelą 3 załącznika nr 3 do Rozporządzenia.

Krajobraz Gminy Platerówka cechuje się spójnym charakterem, a jej teren można podzielić na następujące typy:

- **Typ wiejski** stanowi ok. 63% powierzchni gminy i obejmuje obszar wzdłuż zabudowy i mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe i średnie pola. Stanowi przykład krajobrazów przyrodniczo-kulturowych ukształtowanych w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzennej przez człowieka;
- **Typ leśny** stanowi ok. 36% powierzchni gminy i skupia się na terenie Lubańskiego Wielkiego Lasu oraz innych obszarów leśnych z przewagą siedlisk lasowych. Stanowi przykład krajobrazów przyrodniczych, kulturowo (zazwyczaj ekstensywnie) użytkowany, funkcjonujący głównie w wyniku działania procesów naturalnych, jedynie w różnym stopniu modyfikowanych przez działalność człowieka;
- **Typ górniczy** stanowi 1% powierzchni gminy na obszarze kamieniołomu Bukowej Góry i Liściastej Góry z terenami czynnej wielkopowierzchniowej eksploatacji odkrywkowej. Stanowi krajobraz kulturowy, w którym struktura i funkcja są w pełni ukształtowane przez człowieka.

Tab. 31) Zestawienie typów zidentyfikowanych krajobrazów w obrębie Gminy Platerówka

Kod	Typ krajobrazu	Podtyp krajobrazu	Kod podtypu krajobrazu	Rzeźba	Powierzchnia [ha]	Udział procentowy [%]
02-332.26-32	Leśne	Z przewagą siedlisk lasowych	3B	Krajobrazy wzgórzowe	172,77	3,6
02-332.26-35*	Wiejskie	Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości	6D	Krajobrazy wzgórzowe	2745,574	57,3
02-332.26-36	Górnice	Tereny czynnej wielkopowierzchniowej eksploatacji odkrywkowej	13A	Krajobrazy wzgórzowe	47,315	1,0
02-332.26-38	Leśne	Z przewagą siedlisk lasowych	3B	Krajobrazy wzgórzowe	1560,343	32,6
02-332.26-118	Wiejskie	Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola	6C	Krajobrazy wzgórzowe	265,851	5,5

*oznaczenie krajobrazu priorytetowego

Źródło: Audyt krajobrazowy województwa dolnośląskiego

Na obszarze Gminy Platerówka wyodrębniono krajobraz priorytetowy (02-332.26-35), który jednocześnie zajmuje największą powierzchnię analizowanego obszaru (ok. 57%), został wydzielony na podstawie unikatowości występowania. Zgodnie z Audytem krajobrazowym województwa dolnośląskiego, unikatowością występowania cechują się krajobrazy o niepowtarzalnych cechach analitycznych świadczących o jego indywidualności, odrębności i wyjątkowości lub krajobrazy bardzo rzadko spotykane. To krajobrazy o wyrazistym i doskonale zachowanym stylu lub wyrazie krajobrazowym (w tym fizjonomicznym i funkcjonalnym).

Krajobraz ten ma charakter wiejskim i rolniczym, z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola o średniej wielkości, został wyodrębniony wzdłuż zabudowy oraz głównych dróg wojewódzkich i powiatowych w gminie. Spełnia przede wszystkim funkcje osadnicze (1A) i produkcji rolnej (4A), ale również funkcję ekologiczną (2). Jako unikatowa cecha analityczna zostały wskazane obiekty użyteczności publicznej. Poniżej przedstawiono tabelę zestawiającą cechy syntetyczne i analityczne wśród zidentyfikowanych krajobrazów w obrębie Gminy Platerówka.

Położony w obrębie Pogórza Izerskiego jest obszarem o urozmaiconej rzeźbie terenu. Wśród przeważających użytków rolnych w postaci pól, łąk i pastwisk widoczne są również zadrzewienia śródpolne, liczne wzniesienia oraz terenu leśne. Główna zabudowa obszaru kształtuje się w obrębie niewielkich, malowniczych dolin stanowiących osie hydrologiczne. Nagromadzenie budynków w formie zabudowy zagrodowej ciągnie się wzdłuż dróg powiatowych i wojewódzkich.

Tab. 32) Zestawienie cech syntetycznych i cech analitycznych zidentyfikowanych krajobrazów w obrębie Gminy Platerówka

Kod	Cechy syntetyczne			Cechy analityczne	
	Tradycja	Funkcje podstawowe krajobrazu	Funkcje uzupełniające krajobrazu	Charakterystyczne typologicznie	Unikatowe
02-332.26-32	2 – krajobraz, w którym nie ujawniają się bezpośrednio ślady tradycji lokalnych lub regionalnych	2 – ekologiczna	-	-	-
02-332.26-35*	1 – krajobraz tradycyjny	1A – osadnicza; 4A – produkcji rolnej	2 – ekologiczna	A1e – udział procentowy całkowitej powierzchni lasów ochronnych (niewchodzących do wskaźnika A1a i A1b) w powierzchni krajobrazu	B9c – obiekty użyteczności publicznej
02-332.26-36	2 – krajobraz, w którym nie ujawniają się bezpośrednio ślady tradycji lokalnych lub regionalnych	4D – górnicza	-	-	-
02-332.26-38	2 – krajobraz, w którym nie ujawniają się bezpośrednio ślady tradycji lokalnych lub regionalnych	2 – ekologiczna	4B – produkcji leśnej	A3a – siedliska lasowe występujące w danym krajobrazie	-
02-332.26-118	2 – krajobraz, w którym nie ujawniają się bezpośrednio ślady tradycji lokalnych lub regionalnych	1A – osadnicza; 4A – produkcji rolnej	-	-	-

*oznaczenie krajobrazu priorytetowego

Źródło: Audyt krajobrazowy województwa dolnośląskiego

5. Walory kulturowe i ich ochrona prawna⁴

W ustawie z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz.U.2024, poz. 1292) zdefiniowano pojęcie krajobrazu kulturowego jako historycznie ukształtowaną przez człowieka przestrzeń, zawierającą wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze (Art. 3 pkt 14). W myśl powołanej ustawy, ochronie podlega między innymi zabytkowy krajobraz kulturowy, czyli wnętrza urbanistyczne posiadające wartości historyczne, edukacyjne i turystyczne.

Gmina Platerówka jest to malownicza gmina wiejska o zabudowie łańcuchowej (liniowa) położona na Pogórzu Izerskim. Gmina ta wyróżnia się szczególnymi walorami historycznymi i artystycznymi, które wciąż można znaleźć w zachowanym układzie przestrzennym i architekturze.

Analizując zasoby dziedzictwa kulturowego w obszarze gminy uwzględnia się zarówno aspekty historyczne jak i architektoniczne.

Zabytki sakralne stanowią jeden z kluczowych elementów architektury nadając jej unikalny charakter. Dominującą rolę w strukturze przestrzennej wsi pełniły kościoły. Wyznaczały one osie widokowe, wskazywały centrum wsi. W niewielkiej Gminie Platerówka zlokalizowany jest jeden kościół (Kościół parafialny pw. Niepokalanego Serca NMP) oraz cmentarz przykościelny i parafialny (Cmentarz przykościelny wokół kościoła pw. Niepokalanego Serca NMP).

Oprócz obiektów sakralnych, istotny wpływ na historyczny układ ruralistyczny gminy miały dawne siedziby rycerskie oraz zespoły dworsko/pałacowo-folwarczne z przylegającymi parkami. Na terenie Gminy Platerówka zlokalizowany jest jeden dwór, którego architektoniczna kompozycja nawiązuje do formy średniowiecznej wieży rycerskiej.

Istotnym elementem kształtującym przestrzeń wsi były także dwory i pałace, stanowiące rezydencje właścicieli dużych majątków ziemskich. Kompleksy folwarczne, skupiające budynki takie jak stodoły, chlewnie, obory czy spichlerze, były ściśle powiązane przestrzennie z główną siedzibą.

Charakterystyczną cechą architektury Gminy Platerówka jest zachowane tradycyjne budownictwo drewniane, oparte na konstrukcji szkieletowej (ramowej i ryglowej). Do najczęściej spotykanych budynków wykonanych w tej konstrukcji na terenie Gminy Platerówka należą budynki, których piętro wykonane jest w konstrukcji ryglowej.

Pomimo cennego dziedzictwa kulturowego w Gminie Platerówka, wiele zabytków znajduje się w złym stanie technicznym, dotyczy to głównie budynków gospodarczych będących częścią zespołów folwarcznych. Stopniowej degradacji w wyniku długoletniego zaniedbania i braku odpowiedniego zagospodarowania ulega także Pałac we Włosieniu Dolnym oraz Dwór w Platerówce.

Prace remontowo-modernizacyjne konieczne są także w przypadku obiektów sakralnych oraz budynków gospodarczych będących częścią dawnych folwarków. Szczególnym problemem pozostaje destrukcja architektury drewnianej oraz brak wystarczających środków finansowych na ratowanie i renowację zarówno obiektów wpisanych do rejestru zabytków, jak i tych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków (GEZ). Dodatkowo zauważa się brak systematycznych działań w zakresie ochrony i konserwacji zabytków, co wpływa na pogłębianie się ich złego stanu technicznego.

⁴ Tekst pochodzi z „Opracowania ekofizjograficznego dla Gminy Platerówka. Aktualizacja”

5.1 Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Jedną z kluczowych i podstawowych form ochrony dziedzictwa kulturowego jest wpisanie zabytku do wojewódzkiego rejestru zabytków, co wiąże się z określonymi obowiązkami wynikającymi z przepisów prawa. Wpisu zabytku nieruchomego dokonuje Wojewódzki Konserwator Zabytków – na podstawie decyzji wydanej z urzędu lub na wniosek właściciela bądź użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się dany zabytek. Rejestrem mogą zostać objęte otoczenie zabytku oraz jego tradycyjne, historyczne bądź geograficzne nazwy. Na terenie Gminy Platerówka ochroną w formie wpisu do wojewódzkiego rejestru zabytków objęto łącznie 6 obiektów nieruchomych oraz 1 obiekt ruchomy, tj. wyposażenie kościoła pw. Niepokalanego Serca NMP w Platerówce (nr rejestru 62/B/01/1-10 z dnia 09.04.2001 r.). W tabeli poniżej oznaczono obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomych.

Tab. 33) Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków (stan na rok 2025)

Lp.	Numer na mapie *	Miejscowość	Numer	Nazwa	Rodzaj obiektu	Rejestr Zabytków	Data wpisu
1	1	PLATERÓWKA (d. Zalipie Dolne)		kościół parafialny pw. Niepokalanego Serca NMP	kościół	397/946	13.09.1961
2	4	PLATERÓWKA (d. Zalipie Dolne)	213	plebania, ob. szkoła	plebania	395/1504	25.01.1966
3	20	PLATERÓWKA (d. Zalipie Dolne)	52	dwór, ob. spichlerz	dwór	396/792	14.11.1960
4	63-76	WŁOSIEŃ DOLNY	45	zespół pałacowo- parkowy z folwarkiem:	zespół	398/496/J	05.10.1977
			45	pałac (ruina)	pałac		
			45b	oficyna mieszkalna ze stajnią	oficyna		
			45c, 45d	oficyna mieszkalna ze stajnią	oficyna		
			45c, 45d	obora	obora		
			45c, 45d	stodoła	stodoła		

Lp.	Numer na mapie *	Miejscowość	Numer	Nazwa	Rodzaj obiektu	Rejestr Zabytków	Data wpisu
			45	spichlerz	gospodarczy		
			45	wozownia	gospodarczy		
			45	gorzelnia (ruina)	gospodarczy		
			45	obora (ruina)	gospodarczy		
			45	obora (ruina)	gospodarczy		
			45	budynek bramny	inne		
			45	brama	brama		
			45	pozostałości murów zamkowych	inne		
5	77	Włosień Dolny	45	park pałacowy	park	399/497/J	09.10.1977
6	79	Włosień Górny		park pałacowy	park	400/793/J	28.07.1983

*numer na mapie z załącznika nr 8

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja (na podstawie Pisma WUOZ oraz Programu Opieki nad zabytkami dla Gminy Platerówka na lata 2025-2028)

Fot. 15) Widok na pałac i zespół pałacowo-folwarczny we Włosień Dolny – obiekt wpisany do rejestru zabytków

Fot. 16) Widok na pałac i zespół pałacowo-folwarczny we Włosień Dolny – obiekt wpisany do rejestru zabytków

5.2 Zabytki ujęte w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków

Na podstawie art. 22 Ustawy z dnia 17 września 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, wójt/burmistrz/prezydent miasta jest zobowiązany do prowadzenia Gminnej Ewidencji Zabytków (GEZ), obejmującej nieruchome obiekty zabytkowe z terenu Gminy, w formie kart adresowych. W Gminie Platerówka, GEZ została utworzona na podstawie wykazów przekazanych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i obejmuje obiekty znajdujące się na jej obszarze. Ewidencja ta stanowi istotne narzędzie w procesie planowania przestrzennego i zagospodarowania terenu, a także w działaniach związanych z kształtowaniem środowiska kulturowego. W Gminnej Ewidencji Zabytków ujęto zarówno obiekty znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków (WEZ), jak i inne, które posiadają istotną wartość historyczną. GEZ Gminy Platerówka, obejmuje w postaci kart adresowych 220 obiektów, w tym obiekty wpisane do rejestru zabytków - oraz ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków (WEZ).

Tab. 34) Wykaz zabytków ujętych w wojewódzkiej (WEŻ) i gminnej (GEZ) ewidencji zabytków na terenie Gminy Platerówka

L.p. *	Miejscowość	Obiekt	Numer	Rodzaj obiektu	Ewidencja a WEZ GEZ	Uwagi
1	Platerówka	Kościół parafialny pw. Niepokalanego Serca NMP		kościół	WEZ GEZ	Wpisany do rejestru zabytków – nr 397/946 z dn. 13.09.1961
2	Platerówka	cmentarz przykościelny		cmentarz	WEZ GEZ	
3	Platerówka	brama cmentarna		mur	GEZ	
4	Platerówka	plebania, ob. szkoła	213	plebania	WEZ GEZ	Wpisany do rejestru zabytków – nr 395/1504z dn.25.01.1966
5	Platerówka	dom mieszkalny		dom mieszkalny	GEZ	
6	Platerówka	dom mieszkalny	3	dom mieszkalny	GEZ	
7	Platerówka	dom mieszkalny	15	dom mieszkalny	GEZ	

L.p. *	Miejscowość	Obiekt	Numer	Rodzaj obiektu	Ewidencja WEZ GEZ	Uwagi
8	Platerówka	dom mieszkalny	17	dom mieszkalny	GEZ	
9	Platerówka	budynek mieszkalno-gospodarczy	24	dom mieszkalny	WEZ GEZ	
10	Platerówka	dom mieszkalny	28	dom mieszkalny	GEZ	
11	Platerówka	dom mieszkalny	37	dom mieszkalny	GEZ	
12	Platerówka	dom mieszkalny	39	dom mieszkalny	GEZ	
13	Platerówka	dom mieszkalny	44	dom mieszkalny	GEZ	
14	Platerówka	dom mieszkalny	45	dom mieszkalny	GEZ	
15	Platerówka	stodoła	45	gospodarczy	GEZ	
16	Platerówka	dom mieszkalny	47	dom mieszkalny	GEZ	
17	Platerówka	Budynek gospodarczy	47	gospodarczy	GEZ	
18	Platerówka	dom mieszkalny	50	dom mieszkalny	GEZ	
19	Platerówka	dom mieszkalny	51	dom mieszkalny	GEZ	
20	Platerówka	dwór, ob. spichlerz	52	dwór	WEZ GEZ	Wpisany do rejestru zabytków – nr 396/792 z dn.14.11.1960
21	Platerówka	dom mieszkalny	53	dom mieszkalny	GEZ	
22	Platerówka	dom mieszkalny	57	dom mieszkalny	GEZ	

L.p. *	Miejscowość	Obiekt	Numer	Rodzaj obektu	Ewidencja WEZ GEZ	Uwagi
23	Platerówka	dom mieszkalny	60	dom mieszkalny	GEZ	
24	Platerówka	dom mieszkalny	68	dom mieszkalny	GEZ	
25	Platerówka	dom mieszkalny	71	dom mieszkalny	GEZ	
26	Platerówka	dom mieszkalny	81	dom mieszkalny	GEZ	
27	Platerówka	dom mieszkalny	83	dom mieszkalny	GEZ	
28	Platerówka	dom mieszkalny	98	dom mieszkalny	GEZ	
29	Platerówka	dom mieszkalny	101	dom mieszkalny	GEZ	
30	Platerówka	dom mieszkalny	104	dom mieszkalny	GEZ	
31	Platerówka	dom mieszkalny	105	dom mieszkalny	GEZ	
32	Platerówka	dom mieszkalny	107	dom mieszkalny	GEZ	
33	Platerówka	dom mieszkalny	109	dom mieszkalny	GEZ	
34	Platerówka	budynek mieszkalno- gospodarczy	111	dom mieszkalny	GEZ	
35	Platerówka	stodoła	111	gospodarczy	GEZ	
36	Platerówka	dom mieszkalny	114	dom mieszkalny	GEZ	
37	Platerówka	dom mieszkalny	124	dom mieszkalny	GEZ	
38	Platerówka	dom mieszkalny	125	dom mieszkalny	GEZ	

L.p. *	Miejscowość	Obiekt	Numer	Rodzaj obektu	Ewidencja WEZ GEZ	Uwagi
39	Platerówka	dom mieszkalny	126	dom mieszkalny	GEZ	
40	Platerówka	dom mieszkalny	129	dom mieszkalny	GEZ	
41	Platerówka	budynek mieszkalno - usługowy	133	budynek mieszkalno - usługowy	GEZ	
42	Platerówka	dom mieszkalny	146	dom mieszkalny	GEZ	
43	Platerówka	dom mieszkalny	149	dom mieszkalny	GEZ	
44	Platerówka	dom mieszkalny	157	dom mieszkalny	GEZ	
45	Platerówka	transformator		transformator	GEZ	
46	Platerówka	dom mieszkalny	173	dom mieszkalny	GEZ	
47	Platerówka	dom mieszkalny	180	dom mieszkalny	GEZ	
48	Platerówka	dom mieszkalny	182	dom mieszkalny	GEZ	
49	Platerówka	dom mieszkalny	187	dom mieszkalny	GEZ	
50	Platerówka	dom mieszkalny	199	dom mieszkalny	GEZ	
51	Platerówka	dom mieszkalny	205	dom mieszkalny	GEZ	
52	Platerówka	dom mieszkalny	206	dom mieszkalny	GEZ	
53	Platerówka	dom mieszkalny	208	dom mieszkalny	GEZ	
54	Platerówka	budynek mieszkalno- gospodarczy	209	dom mieszkalny	GEZ	

L.p. *	Miejscowość	Obiekt	Numer	Rodzaj obiektu	Ewidencja WEZ GEZ	Uwagi
55	Platerówka	dom mieszkalny	216	dom mieszkalny	GEZ	
56	Platerówka	dom mieszkalny	226	dom mieszkalny	GEZ	
57	Platerówka	dom mieszkalny	228	dom mieszkalny	GEZ	
58	Platerówka	dom mieszkalny	229	dom mieszkalny	GEZ	
59	Przyłasek	dom mieszkalny	4	dom mieszkalny	GEZ	
60	Przyłasek	dom mieszkalny	11	dom mieszkalny	GEZ	
61	Przyłasek	dom mieszkalny	12	dom mieszkalny	GEZ	
62	Przyłasek	budynek mieszkalno-gospodarczy	14	dom mieszkalny	GEZ	
63	Włosień Dolny	zespół pałacowo-parkowy z folwarkiem	45	zespół	WEZ GEZ	Wpisany do rejestru zabytków – nr 398/496/J z dn.05.10.1977
64	Włosień Dolny	pałac (ruina)	45	pałac	WEZ GEZ	
65	Włosień Dolny	Oficyna mieszkalna ze stajnią	45b	oficyna	WEZ GEZ	
66	Włosień Dolny	Oficyna mieszkalna ze stajnią	45c, 45d	oficyna	GEZ	
67	Włosień Dolny	obora	45c, 45d	obora	GEZ	
68	Włosień Dolny	stodoła	45c, 45d	stodoła	GEZ	

L.p. *	Miejscowość	Obiekt	Numer	Rodzaj obiektu	Ewidencja WEZ GEZ	Uwagi
69	Włosień Dolny	spichlerz	45	gospodarczy	WEZ GEZ	
70	Włosień Dolny	wozownia	45	gospodarczy	GEZ	
71	Włosień Dolny	gorzelnia (ruina)	45	gospodarczy	GEZ	
72	Włosień Dolny	obora (ruina)	45	gospodarczy	GEZ	
73	Włosień Dolny	obora (ruina)	45	gospodarczy	GEZ	
74	Włosień Dolny	budynek bramny	45	inne	GEZ	
75	Włosień Dolny	brama	45	brama	GEZ	
76	Włosień Dolny	pozostałości murów zamkowych	45	inne	GEZ	Wpisany do rejestru zabytków – nr 399/497/J z dn.09.10.1977
77	Włosień Dolny	Park	45	park	WEZ GEZ	
78	Włosień Górny	zespół dworski	104	zespół	GEZ	
79	Włosień Górny	Park		park	GEZ	Wpisany do rejestru zabytków – nr 400/793/J z dn.28.07.1983
80	Włosień Górny	Dwór, ob. szkoła	104	dwór	GEZ	

L.p. *	Miejscowość	Obiekt	Numer	Rodzaj obiektu	Ewidencja WEZ GEZ	Uwagi
81	Włosień Górny	Oficyna w dawnym zespole dworskim	104	oficyna	GEZ	
82	Włosień Górny	Budynek gospodarczy w dawnym zespole dworskim	105	gospodarczy	GEZ	
83	Włosień	dom mieszkalny	11	dom mieszkalny	GEZ	
84	Włosień	dom mieszkalny	13	dom mieszkalny	GEZ	
85	Włosień	dom mieszkalny	14	dom mieszkalny	GEZ	
86	Włosień	dom mieszkalny	15	dom mieszkalny	GEZ	
87	Włosień	dom mieszkalny	17	dom mieszkalny	GEZ	
88	Włosień	dom mieszkalny	19	dom mieszkalny	GEZ	
89	Włosień	dom mieszkalny	19	dom mieszkalny	GEZ	
90	Włosień	dom mieszkalny	29	dom mieszkalny	GEZ	
91	Włosień	dom mieszkalny	30	dom mieszkalny	GEZ	
92	Włosień	dom mieszkalny	32	dom mieszkalny	GEZ	
93	Włosień	dom mieszkalny	34	dom mieszkalny	GEZ	
94	Włosień	dom mieszkalny	36	dom mieszkalny	GEZ	

L.p. *	Miejscowość	Obiekt	Numer	Rodzaj obektu	Ewidencja WEZ GEZ	Uwagi
95	Włosień	dom mieszkalny	41	dom mieszkalny	GEZ	
96	Włosień	dom mieszkalny	42	dom mieszkalny	GEZ	
97	Włosień	stodoła	42	gospodarczy	GEZ	
98	Włosień	dom mieszkalny	58	dom mieszkalny	GEZ	
99	Włosień	dom mieszkalny	61	dom mieszkalny	GEZ	
100	Włosień	dom mieszkalny	62	dom mieszkalny	GEZ	
101	Włosień	dom mieszkalny	63	dom mieszkalny	GEZ	
102	Włosień	dom mieszkalny	64	dom mieszkalny	GEZ	
103	Włosień	dom mieszkalny	67	dom mieszkalny	GEZ	
104	Włosień	dom mieszkalny	68	dom mieszkalny	GEZ	
105	Włosień	dom mieszkalny	70	dom mieszkalny	GEZ	
106	Włosień	dom mieszkalny	72	dom mieszkalny	WEZ GEZ	
107	Włosień	dom mieszkalny	73	dom mieszkalny	GEZ	
108	Włosień	dom mieszkalny	74	dom mieszkalny	GEZ	
109	Włosień	dom mieszkalny	75	dom mieszkalny	GEZ	
110	Włosień	dom mieszkalny	80	dom mieszkalny	GEZ	

L.p. *	Miejscowość	Obiekt	Numer	Rodzaj obektu	Ewidencja WEZ GEZ	Uwagi
111	Włosień	dom mieszkalny	81	dom mieszkalny	GEZ	
112	Włosień	stodoła	81	gospodarczy	GEZ	
113	Włosień	dom mieszkalny	82	dom mieszkalny	GEZ	
114	Włosień	dom mieszkalny	83	dom mieszkalny	GEZ	
115	Włosień	dom mieszkalny	86	dom mieszkalny	GEZ	
116	Włosień	dom mieszkalny	87	dom mieszkalny	GEZ	
117	Włosień	dom mieszkalny	91	dom mieszkalny	GEZ	
118	Włosień	dom mieszkalny	92	dom mieszkalny	GEZ	
119	Włosień	dom mieszkalny	93	dom mieszkalny	GEZ	
120	Włosień	dom mieszkalny	95	dom mieszkalny	GEZ	
121	Włosień	dom mieszkalny	97	dom mieszkalny	GEZ	
121	Włosień	dom mieszkalny	97	dom mieszkalny	GEZ	
122	Włosień	dom mieszkalny	109	dom mieszkalny	GEZ	
123	Włosień	dom mieszkalny	111	dom mieszkalny	GEZ	
124	Włosień	budynek mieszkalno- gospodarczy	118 ob.18	dom mieszkalny	GEZ	
125	Włosień	most	119	most	GEZ	
126	Włosień	dom mieszkalny	119	dom mieszkalny	GEZ	

L.p. *	Miejscowość	Obiekt	Numer	Rodzaj obektu	Ewidencja WEZ GEZ	Uwagi
127	Włosień	dom mieszkalny	124	dom mieszkalny	GEZ	
128	Włosień	budynek mieszkalno- gospodarczy	124a	dom mieszkalny	GEZ	
129	Włosień	dom mieszkalny	127	dom mieszkalny	GEZ	
130	Włosień	dom mieszkalny	129	dom mieszkalny	GEZ	
131	Włosień	dom mieszkalny	132	dom mieszkalny	GEZ	
132	Włosień	stodoła	136a	gospodarczy	GEZ	
133	Włosień	dom mieszkalny	136a	dom mieszkalny	GEZ	
134	Włosień	dom mieszkalny	136b	dom mieszkalny	GEZ	
135	Włosień	dom mieszkalny	142	dom mieszkalny	GEZ	
136	Włosień	dom mieszkalny	144	dom mieszkalny	GEZ	
137	Włosień	Budynek gospodarczy	144	gospodarczy	GEZ	
138	Włosień	dom mieszkalny	145	dom mieszkalny	GEZ	
139	Włosień	dom mieszkalny	146	dom mieszkalny	GEZ	
140	Włosień	dom mieszkalny	149	dom mieszkalny	WEZ GEZ	
141	Włosień	dom mieszkalny	150	dom mieszkalny	GEZ	
142	Włosień	Budynek gospodarczy	150	gospodarczy	GEZ	

L.p. *	Miejscowość	Obiekt	Numer	Rodzaj obiektu	Ewidencja WEZ GEZ	Uwagi
143	Włosień	dom mieszkalny	155	dom mieszkalny	GEZ	
144	Włosień	dom mieszkalny	164	dom mieszkalny	GEZ	
145	Włosień	dom mieszkalny	165	dom mieszkalny	GEZ	
146	Włosień	dom mieszkalny	166	dom mieszkalny	GEZ	
147	Włosień	dom mieszkalny	167	dom mieszkalny	GEZ	
148	Włosień	dom mieszkalny	168	dom mieszkalny	GEZ	
149	Włosień	Remiza straży pożarnej	170	inne	GEZ	
150	Włosień	dom mieszkalny	171	dom mieszkalny	GEZ	
151	Włosień	dom mieszkalny	173	dom mieszkalny	GEZ	
152	Włosień	dom mieszkalny	175	dom mieszkalny	GEZ	
153	Włosień	dom mieszkalny	179	dom mieszkalny	GEZ	
154	Włosień	dom mieszkalny	183,	dom mieszkalny	GEZ	
155	Włosień	dom mieszkalny	187	dom mieszkalny	GEZ	
156	Włosień	dom mieszkalny	188	dom mieszkalny	GEZ	
157	Włosień	dom mieszkalny	195	dom mieszkalny	GEZ	
158	Włosień	dom mieszkalny	198	dom mieszkalny	GEZ	

L.p. *	Miejscowość	Obiekt	Numer	Rodzaj obektu	Ewidencja WEZ GEZ	Uwagi
159	Włosień	młyn w zagrodzie młyńskiej	200	młyn	WEZ GEZ	
160	Włosień	dom mieszkalny	201	dom mieszkalny	GEZ	
161	Włosień	dom mieszkalny	208	dom mieszkalny	GEZ	
162	Włosień	dom mieszkalny	207	dom mieszkalny	GEZ	
163	Włosień	dom mieszkalny	220	dom mieszkalny	GEZ	
164	Włosień	dom mieszkalny	221	dom mieszkalny	GEZ	
165	Włosień	dom mieszkalny	222	dom mieszkalny	GEZ	
166	Włosień	dom mieszkalny	223	dom mieszkalny	GEZ	
167	Włosień	dom mieszkalny	226	dom mieszkalny	GEZ	
168	Włosień	dom mieszkalny	227	dom mieszkalny	GEZ	
169	Włosień	dom mieszkalny	229	dom mieszkalny	GEZ	
170	Włosień	transformator	299	transformator	GEZ	
171	Włosień	dom mieszkalny	232	dom mieszkalny	GEZ	
172	Włosień	dom mieszkalny	233	dom mieszkalny	GEZ	
173	Włosień	dom mieszkalny	234	dom mieszkalny	GEZ	
174	Włosień	dom mieszkalny	239	dom mieszkalny	GEZ	

L.p. *	Miejscowość	Obiekt	Numer	Rodzaj obiektu	Ewidencja WEZ GEZ	Uwagi
175	Włosień	dom mieszkalny	240	dom mieszkalny	GEZ	
176	Włosień	dom mieszkalny	241	dom mieszkalny	GEZ	
177	Włosień	dom mieszkalny	242	dom mieszkalny	GEZ	
178	Włosień	Budynek gospodarczy	242	gospodarczy	GEZ	
179	Włosień	dom mieszkalny	252	dom mieszkalny	GEZ	
180	Włosień	dom mieszkalny	255	dom mieszkalny	GEZ	
181	Włosień	dom mieszkalny	262	dom mieszkalny	GEZ	
182	Włosień	most kamienny	dz. 226/1w ciągu drogi wojewódzkiej 357	most	WEZ GEZ	
183	Zalipie	Wiatrak		wiatrak	GEZ	
184	Zalipie	Transformator		transformator	GEZ	
185	Zalipie	Transformator	ob. 25	transformator	GEZ	
186	Zalipie	dom mieszkalny	25	dom mieszkalny	GEZ	
187	Zalipie	dom mieszkalny	31	dom mieszkalny	GEZ	
188	Zalipie	dom mieszkalny	37	dom mieszkalny	GEZ	
189	Zalipie	dom mieszkalny	38	dom mieszkalny	GEZ	
190	Zalipie	dom mieszkalny	41	dom mieszkalny	GEZ	

L.p. *	Miejscowość	Obiekt	Numer	Rodzaj obektu	Ewidencja WEZ GEZ	Uwagi
191	Zalipie	dom mieszkalny	51	dom mieszkalny	GEZ	
192	Zalipie	dom mieszkalny	52	dom mieszkalny	GEZ	
193	Zalipie	dom mieszkalny	56	dom mieszkalny	GEZ	
194	Zalipie	Transformator	ob. 63	Transformator	GEZ	
195	Zalipie	dom mieszkalny	64	dom mieszkalny	GEZ	
196	Zalipie	dom mieszkalny	70	dom mieszkalny	GEZ	
197	Zalipie	Budynek gospodarczy	70	gospodarczy	GEZ	
198	Zalipie	dom mieszkalny	77	dom mieszkalny	GEZ	
199	Zalipie	dom mieszkalny	94	dom mieszkalny	GEZ	
200	Zalipie	dom mieszkalny	96	dom mieszkalny	GEZ	
201	Zalipie	dom mieszkalny	106	dom mieszkalny	GEZ	
202	Zalipie	dom mieszkalny	109	dom mieszkalny	GEZ	
203	Zalipie	dom mieszkalny	111	dom mieszkalny	GEZ	
204	Zalipie	dom mieszkalny	115	dom mieszkalny	GEZ	
205	Zalipie	dom mieszkalny	118	dom mieszkalny	GEZ	
206	Zalipie	dom mieszkalny	119	dom mieszkalny	GEZ	

L.p. *	Miejscowość	Obiekt	Numer	Rodzaj obiektu	Ewidencja WEZ GEZ	Uwagi
207	Zalipie	dom mieszkalny	120	dom mieszkalny	GEZ	
208	Zalipie	dom mieszkalny	124	dom mieszkalny	GEZ	
209	Zalipie	budynek mieszkalno-gospodarczy	125	dom mieszkalny	WEZ GEZ	
210	Zalipie	dom mieszkalny	127	dom mieszkalny	GEZ	
211	Zalipie	dom mieszkalny	129	dom mieszkalny	GEZ	
212	Zalipie	dom mieszkalny	133	dom mieszkalny	GEZ	
213	Zalipie	dom mieszkalny	134	dom mieszkalny	GEZ	
214	Zalipie	dom mieszkalny	137	dom mieszkalny	GEZ	
215	Zalipie	dom mieszkalny	139	dom mieszkalny	GEZ	
216	Zalipie	dom mieszkalny	140	dom mieszkalny	GEZ	
217	Zalipie	dom mieszkalny	141	dom mieszkalny	GEZ	
218	Zalipie	dom mieszkalny	142	dom mieszkalny	GEZ	
219	Zalipie	dom mieszkalny	145	dom mieszkalny	GEZ	
220	Zalipie	obora dworska		obora	WEZ GEZ	

WEZ – Wojewódzka Ewidencja Zabytków

GEZ – Gminna Ewidencja Zabytków

*liczba porządkowa odpowiada numerowi na mapie z załącznika nr 8

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja (na podstawie pisma z WUOZ oraz Programu Opieki nad zabytkami dla Gminy Platerówka na lata 2025-2028)

5.3 Stanowiska archeologiczne

Archeologiczne Zdjęcie Polski (AZP), to ujednolicony system rejestracji stanowisk archeologicznych. System ten polega na odszukiwaniu i rozpoznawaniu metodą badań powierzchniowych i z dokumentów źródłowych - stanowisk archeologicznych na terenie całej Polski, a następnie rejestrowaniu ich i nanoszeniu na specjalne mapy. Przedsięwzięcie jest koordynowane przez poszczególnych wojewódzkich konserwatorów zabytków, a centralna baza danych przechowywana jest w Krajowym Ośrodku Badań i Dokumentacji Zabytków w Warszawie.

Informacje o odkrytych stanowiskach archeologicznych nanoszone są na mapy w skali 1:25 000 i 1:10 000 oraz specjalne ujednolicone w całym kraju karty (Karta Ewidencji Stanowiska Archeologicznego). Dla potrzeb programu podzielono cały obszar Polski na prostokątne przestrzenie o powierzchni 37,5 km². Dane, charakteryzujące poszczególne prostokąty, zawierać muszą informacje o:

- lokalizacji obszaru w systemie podziału administracyjnego (przynależność do województwa, powiatu, gmin i miejscowości);
- położeniu fizycznogeograficznym (główne cechy zbadanego obszaru w oparciu o wzór);
- źródłach archiwalnych (instytucje, których archiwa wykorzystano oraz literatura, na podstawie której ustalono listę stanowisk archiwalnych);
- wynikach weryfikacji stanowisk archiwalnych (efekty weryfikacji oraz obecny stan ich zachowania);
- historii badań archeologicznych w granicach obszaru (opis, zakres, ogólne wyniki);
- przebiegu badań AZP (data rozpoczęcia i zakończenia badań oraz skład zespołu);
- dostępności obszaru do badań AZP i warunkach wykrywalności stanowisk.
- szczegółowych wynikach badań.

Po zakończeniu programu badawczo- konserwatorski Archeologiczne Zdjęcie Polski (AZP) przystępuje się do weryfikacji danych przy użyciu metod nieinwazyjnych.

Wskazane w AZP stanowiska archeologiczne mają różną wartość. Najwyższym stopniem ochrony obejmuje się stanowiska wpisane do rejestru zabytków oraz wszystkie relikty osadnictwa, które mają własne formy krajobrazowe (grodziska, kurhany). Pośredni stopień ochrony obejmuje wszystkie cmentarzyska, osady wielo i jednokulturowe oraz te, na których podczas badań AZP stwierdzono wychodnie warstwy kulturowej. Pozostałe stanowiska o najniższym stopniu ochrony obejmują obszary staromiejskie, centra najstarszych wsi (działki kościelne, cmentarze) o potwierdzonej metryce założenia.

W wyniku prac prowadzonych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski na obszarze Gminy Platerówka zarejestrowano 19 stanowisk archeologicznych. W Gminie Platerówka brak stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków.

Tab. 35) Wykaz stanowisk archeologicznych zarejestrowanych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski

Lp.	Miejscowość	Nr obszaru	Funkcja obiektu	Chronologia	Numer ewidencyjnej i obręb działki
1	Platerówka	80-11	Cmentarzysko	nieokreślona	A
2	Platerówka	80-11	Ślad osadnictwa	późne średniowiecze	630/3 Obr. geod. Platerówka
3	Platerówka	80-11	Ślad osadnictwa	późne średniowiecze	628/1 Obr. geod. Platerówka
4	Platerówka	80-11	Ślad osadnictwa	późne średniowiecze	385/1; 386 Obr. Geod. P
5	Platerówka	80-11	Ślad osadnictwa	późne średniowiecze	574/3 Obr. geod. Platerówka
6	Platerówka	80-11	Osada	średniowiecze, XIV - XV w.	618/4; 619/2; 619/3 Obr. geod. Platerówka
7	Platerówka	80-11	Osada	średniowiecze, XIV - XV w.	350; 358; 359; 361/10; 362 Obr. geod. Platerówka
8	Włosień	80-11	2 przedmioty z brązu	epoka brązu	A
9	Włosień	80-11	Grób	epoka brązu, halsztat	A
10	Włosień	80-11	Stanowisko nieokreślone	okres wpływów rzymskich	A
11	Włosień	80-11	Stanowisko nieokreślone	średniowiecze	A

Lp.	Miejscowość	Nr obszaru	Funkcja obiektu	Chronologia	Numer działki ewidencyjnej i obręb
12	Włosień	80-11	Ślad osadnictwa	późne średniowiecze	826; 827 Obr. geod. Włosień
13	Włosień	80-11	Ślad osadnictwa	późne średniowiecze	562/2 Obr. geod. Włosień
14	Zalipie	81-11	Ślad osadnictwa	XIII w.	A
15	Zalipie	81-11	Gródek rycerski	średniowiecze	A
16	Zalipie	81-11	Ślad osadnictwa	późne średniowiecze	183 Obr. geod. Zalipie
17	Zalipie	81-11	Ślad osadnictwa	późne średniowiecze	168/2 Obr. geod. Zalipie
18	Zalipie	81-11	Ślad osadnictwa	późne średniowiecze	373/2; 374/2; 374/3; 374/4 Obr. geod. Zalipie
19	Zalipie	81-11	Ślad osadnictwa	późne średniowiecze	196/37 Obr. geod. Zalipie

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja (na podstawie Programu Opieki nad zabytkami dla Gminy Platerówka na lata 2025-2028)

5.4 Obszary ochrony konserwatorskiej

Zgodnie z Gminnym Programem Opieki nad Zabytkami Gminy Platerówka, na terenie gminy wyznaczono cztery obszary ochrony konserwatorskiej, znajdujące się w historycznym układzie ruralistycznym wsi Platerówka, Przylasek, Włosień oraz Zalipie.

Tab. 36) Wykaz obszarów ochrony konserwatorskiej znajdujących się w historycznym układzie wsi

Lp.	Miejscowość	I. Wykaz obszarów zabytkowych	II. Wykaz
1	Platerówka	Historyczny układ ruralistyczny	strefa ochrony archeologicznej dworu renesansowego strefa obserwacji archeologicznej miejscowości o wczesnej metryce historycznej oraz intensywnego osadnictwa średniowiecznego
2	Przylasek	Historyczny układ ruralistyczny	strefa obserwacji archeologicznej miejscowości o wczesnej metryce historycznej
3	Włosień	Historyczny układ ruralistyczny	strefa obserwacji archeologicznej miejscowości o wczesnej metryce historycznej oraz intensywnego osadnictwa średniowiecznego
4	Zalipie	Historyczny układ ruralistyczny	strefa obserwacji archeologicznej miejscowości o wczesnej metryce historycznej oraz intensywnego osadnictwa średniowiecznego

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Platerówka. Aktualizacja (na podstawie Programu Opieki nad zabytkami dla Gminy Platerówka na lata 2025-2028)

5.5 Zagrożenia wartości kulturowych

Wiele cennych historycznie i architektonicznie obiektów ulega systematycznej degradacji, co wskazuje na konieczność podjęcia natychmiastowych oraz systematycznych działań ochronnych. Bezpośrednio najbardziej zagrożona jest substancja zabytkowa obiektów mieszkalnych i gospodarczych, która z powodu złego użytkowania, wyeksploatowania, niewłaściwych remontów szybko traci wartości. Dewastacji ulegają także obiekty pozbawione użytkowników. Znacząca liczba zabytków, takich jak Pałac we Włosieniu Dolnym czy Dwór w Platerówce, ulega zniszczeniu wskutek braku odpowiedniego zabezpieczenia, prowadzenia remontów oraz zagospodarowania. Szczególnie dotkliwa jest destrukcja obiektów architektury drewnianej – domów o konstrukcji szkieletowo-przysłupowej i ryglowej – które z uwagi na swoje materiały są podatne na szybki rozkład, jeśli nie są odpowiednio konserwowane.

Ze względu na brak środków finansowych zarówno na poziomie samorządu, jak i wśród prywatnych właścicieli obiektów zabytkowych wiele remontów nie dochodzi do skutku. Dodatkowo, część inwestorów prywatnych wycofała się lub zawiesiła działania związane z rewitalizacją zabytków, co miało miejsce m.in. w przypadku zespołu pałacowo-folwarcznego we Włosieniu Dolnym.

Znaczącym zagrożeniem jest brak skutecznych narzędzi kontroli i egzekwowania przepisów w odniesieniu do działań remontowo-budowlanych podejmowanych przez właścicieli obiektów ujętych w ewidencji zabytków. Powszechna staje się wymiana okien, często na plastikowe oraz dość przypadkowe rozbudowy i remonty — degradujące walory estetyczne obiektów. Prace te często odbywają się bez konsultacji z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków lub wręcz wbrew zaleceniom

konserwatorskim. Utrudnienia powoduje również brak Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego, które mogłyby chronić cenne układy ruralistyczne i historyczne założenia przestrzenne wsi.

Problemem pozostaje również niska świadomość lokalnej społeczności dotycząca wartości zabytków oraz potrzeby ich ochrony.

Zagrożenia dla wartości kulturowych Gminy Platerówka mają charakter zarówno materialny, jak i systemowy. Bez podjęcia skutecznych interwencji istnieje poważne ryzyko bezpowrotnej utraty unikatowych zasobów dziedzictwa kulturowego regionu.

Z punktu widzenia konserwatorskiego wobec nikłych efektów dotychczasowej ochrony konserwatorskiej oraz poważnego zagrożenia substancji zabytkowej za szczególnie istotne uważa się podjęcie działań mających na celu stworzenie skutecznego i racjonalnego systemu ochrony wartości kulturowych obszaru gminy poprzez:

- zachowanie pierwotnych struktur i form osadnictwa,
- podjęcie skutecznych działań na rzecz znalezienia właściwego użytkownika dla założenia pałacowo-parkowego we Włosieniu Dolnym, zabezpieczenie doraźne i przeprowadzenie remontu konserwatorskiego,
- stworzenie preferencyjnego systemu finansowania remontów obiektów o wartościach kulturowych,
- wykorzystanie obiektów zabytkowych dla potrzeb turystycznych i publicznych,
- kształtowanie nowej zabudowy w nawiązaniu do lokalnej tradycji i racjonalne gospodarowanie terenami budowlanymi,
- przekształcanie obiektów i obszarów dysharmonijnych, zdegradowanych w oparciu i w nawiązaniu do historycznych form architektonicznych lub nowoczesnych o wysokich walorach architektonicznych,
- rozszerzenie zapisów dotyczących ochrony konserwatorskiej w planach zagospodarowania przestrzennego (m.in. ustanowienie stref ochrony konserwatorskiej), objęcie wpisem do rejestru zabytków najcenniejszych obiektów, aktualizację i weryfikację ewidencji konserwatorskiej.

6. Ocena oddziaływania na środowisko ustaleń dokumentu planistycznego

6.1 Prognoza zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń planu ogólnego

Odstąpienie od uchwalenia planu ogólnego może spowodować, że zagospodarowanie przestrzenne terenu gminy będzie odbywać się w sposób nie do końca skoordynowany oraz niezgodny z wymogami kształtowania ładu przestrzennego, ochrony przyrody i krajobrazu.

Zgodnie z nowelizacją **Ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw**, która weszła w życie 1 lipca 2026r., w przypadku braku planu ogólnego, obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego utraci moc prawną po **30 sierpnia 2026 r.** Brak planu ogólnego skutkuje poważnymi utrudnieniami w prowadzeniu polityki przestrzennej gminy, w tym w określaniu przeznaczenia terenów pod konkretne funkcje oraz ustalaniu zasad ich zagospodarowania i zabudowy. Może to prowadzić do niekontrolowanego rozwoju przestrzennego, a także utrudniać podejmowanie decyzji administracyjnych dotyczących nowych inwestycji. Dodatkowo, brak spójnych i jednoznacznych regulacji przestrzennych może osłabić skuteczność ochrony środowiska przyrodniczego, prowadząc do zwiększonej presji urbanizacyjnej na tereny cenne przyrodniczo, a także do pojawienia się nowych, dotychczas nieobserwowanych oddziaływań na środowisko.

Niekontrolowany rozwój może przyczynić się do degradacji krajobrazu, zaburzenia stosunków wodnych, fragmentacji ekosystemów czy pogorszenia się jakości powietrza. Ponadto, rezygnacja z uchwalenia planu ogólnego może skutkować wzrostem chaosu urbanistycznego oraz brakiem odpowiednich mechanizmów kontrolujących nowe inwestycje, co stwarza ryzyko nieharmonijnego rozwoju i konfliktów przestrzennych. Brak jasnych wytycznych w zakresie zagospodarowania terenów może również wpłynąć negatywnie na jakość życia mieszkańców oraz ograniczyć możliwość skutecznego zarządzania rozwojem infrastruktury technicznej i społecznej.

6.2 Przewidywane skutki wpływu realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na poszczególne komponenty środowiska

W celu podsumowania oceny zidentyfikowanych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska, przygotowano tabele w których podzielono oddziaływania ze względu na:

a) Charakter:

- pozytywne – powodują poprawę w stosunku do stanu wyjściowego;
- negatywne – powodują niekorzystną zmianę w stosunku do stanu wyjściowego;

b) Bezpośredniość:

- bezpośrednio (B) – wynikają wprost z ustaleń projektu planu;
- pośrednie / wtórne (P) – oddziaływania na jeden z elementów środowiska poprzez oddziaływania na drugi lub będące dalszą konsekwencją oddziaływań bezpośrednich;

c) Czas trwania:

- krótkoterminowe (K) – trwające przez krótki czas (od kilku dni do paru tygodni);
- średnioterminowe (S) – nie trwające ani krótko ani długo (od kilku miesięcy do paru lat);
- długoterminowe (D) – utrzymujące się przez długi czas (przynajmniej kilka, a niekiedy wiele lat);

d) Częstotliwość:

- chwilowe (CH) – oddziałujące z wyraźnymi przerwami lub w ograniczonych przedziałach czasowych;
- stałe (ST) – oddziałujące w sposób ciągły;

e) Stopień odwracalności:

- odwracalne (O) – przestają być odczuwalne po zakończeniu danego działania / możliwy jest przynajmniej częściowy powrót do stanu pierwotnego;
- nieodwracalne (N) – są odczuwalne po zakończeniu danego działania / powrót do stanu pierwotnego jest raczej mało prawdopodobny lub wręcz niemożliwy;

f) Intensywność:

- wysoka – wpływ oddziaływania jest wyraźnie zauważalny i wpływa on w sposób znaczący na funkcjonowanie środowiska;
- średnia – wpływ oddziaływania jest zauważalny, ale nie jest aż tak znaczący jak w przypadku wysokiej intensywności;
- niska – wpływ oddziaływania może być słabo zauważalny i wpływa w ograniczonym stopniu na funkcjonowanie środowiska.

6.2.1 Różnorodność biologiczna

Ochrona bioróżnorodności jest kluczowa dla zachowania równowagi ekosystemów i podtrzymania życia w biosferze. Zmniejszenie różnorodności biologicznej może być konsekwencją utraty siedlisk, ich degradacji oraz wymierania gatunków. Dlatego realizacja założeń projektu planu musi uwzględniać zakazy dotyczące gatunków chronionych. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz odpowiednich rozporządzeń Ministra Środowiska, obowiązują restrykcje dotyczące niszczenia siedlisk, uszkodzania lub usuwania roślin objętych ochroną, a także zabijania czy okaleczania chronionych gatunków zwierząt. Ponadto, zgodnie z art. 75 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, inwestorzy realizujący prace budowlane są zobowiązani do uwzględnienia ochrony siedlisk i gatunków objętych ochroną na obszarze inwestycji.

Dla większości terenów projekt planu ogólnego przewiduje zachowanie istniejącego zagospodarowania, umożliwiając pewien wzrost intensywności zabudowy poprzez dalsze zagospodarowanie działek dotąd niezabudowanych. Projekt planu wyznacza obszary uzupełnienia zabudowy, a więc wyłączne tereny, na których będą mogły być wydawane decyzje o warunkach, które są konieczne do realizacji inwestycji budowlanej, jeżeli na danym obszarze nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Ich granice, z pewnymi odstępstwami, nie powinny wykraczać poza obszar zgrupowania co najmniej 5 budynków, a największa odległość pomiędzy każdym z pięciu budynków nie powinna przekraczać 100 metrów. Rozwiązanie to służy ograniczeniu rozprzestrzeniania się zabudowy na tereny otwarte, a tym samym sprzyja zachowaniu lokalnej bioróżnorodności.

W trakcie realizacji inwestycji budowlanych konieczne może być usunięcie części drzew w miejscach kolidujących z lokalizacją obiektów kubaturowych oraz urządzeń infrastruktury technicznej. Przeznaczenie nowych terenów pod zabudowę wiąże się z ograniczeniem powierzchni siedlisk i żerowisk dla różnych gatunków, co może prowadzić do wypłoszenia zwierzyny bytującej na obszarze inwestycyjnym, głównie w wyniku wzmożonego ruchu samochodowego oraz hałasu generowanego przez działalność ludzi. Rozwój terenów zabudowanych wpłynie również na zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej i częściowe ograniczenie zasięgu występowania lokalnej fauny i flory, choć nie doprowadzi to do całkowitego wyeliminowania tych organizmów. Ustalony w planie minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej ma przeciwdziałać nadmiernemu utwardzeniu terenów inwestycyjnych, co pozytywnie wpłynie na infiltrację wód podziemnych oraz ochronę lokalnych zasobów przyrodniczych. Nowa zabudowa nie będzie miała zwartej charakteru – pomiędzy budynkami pozostaną niezabudowane przestrzenie, w tym tereny zielone, zgodnie z wymogami dotyczącymi minimalnej powierzchni biologicznie czynnej na działkach. Ograniczenia dotyczące maksymalnej wysokości budynków zapobiegają powstawaniu wysokich konstrukcji, które mogłyby stanowić zagrożenie dla migrujących ptaków i nietoperzy. Ciągłość korytarzy ekologicznych, a tym samym możliwość migracji zwierząt, może zostać w pewnym stopniu zakłócona w związku z ewentualną rozbudową sieci drogowej.

Jeżeli chodzi o formy ochrony przyrody, to na analizowanym obszarze występują jedynie dwa pomniki przyrody (buk pospolity i lipa drobnolistna). Drzewa te znajdują się w obrębie strefy zieleni i rekreacji 148SN, dla której wyznaczono wskaźnik minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, równy 50%. Biorąc pod uwagę charakter strefy i wspomniany parametr, nie stwierdza się aby ustalenia planu miały wpłynąć negatywnie na stan ochrony pomników przyrody.

Na podstawie materiałów w postaci wektorowej, udostępnionych przez RDOŚ we Wrocławiu, stwierdza się, że terenie gminy Platerówka występują chronione siedliska przyrodnicze, a także stanowiska i siedliska gatunków chronionych. Ustalenia planu ogólnego w sposób pośredni mogą wpływać na jakość wspomnianych siedlisk i warunki bytowania gatunków roślin i zwierząt. Z perspektywy jak najlepszego zachowania siedlisk przyrodniczych, a także gatunków roślin i zwierząt wraz z ich siedliskami, najbardziej optymalne jest zakwalifikowanie obszaru ich występowania do strefy otwartej, która jako

profil podstawowy przewiduje: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Na podstawie analizy udostępnionych materiałów, z uwzględnieniem postanowień planu ogólnego gminy Platerówka, stwierdza się, że postanowienia wspomnianego planu ogólnego nie wpłyną w znacząco negatywny sposób na chronione siedliska oraz gatunki. W zdecydowanej większości siedliska i stanowiska chronionych gatunków znalazły się w obrębie stref otwartych. Pewne sytuacje konfliktowe mogą jednak nastąpić w następujących przypadkach:

- w strefie górnictwa 5SG znajdują się płaty siedlisk o kodzie 9130 (żyzne buczyny) a ponadto: stanowiska płazów (ropucha paskówka), ptaków (lerka) i roślin (żywiec dziewięciolistny);
- w strefie górnictwa 6SG znajdują się płaty siedlisk o kodzie 9130 (żyzne buczyny) i 9170 (grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny) a ponadto: stanowisko roślin (żywiec dziewięciolistny) i położone w granicach terenu górniczego (strefa 212SO) siedlisko o kodzie 8220 (ściany skalne i urwiska krzemianowe);
- w strefie zieleni i rekreacji 61SN znajduje się stanowisko zwierzęce (wydra – dane na podstawie danych wektorowych pochodzących z opracowania „Rozmieszczenie i liczebność populacji bobra europejskiego i wydry na terenie województwa dolnośląskiego” (Wrocław, 2012)), natomiast w strefie wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną 345SJ znajduje się fragment półnaturalnej łąki wilgotnej (wariant 5.4);

W kontekście stref górnictwa, należy zaznaczyć, że zgodnie obowiązującymi planami miejscowymi, wymienione siedliska i stanowiska często wchodzi w skład terenów leśnych oznaczonych jako ZL, chociaż niekiedy nachodzą na tereny eksploatacji (fragmenty buczyn, pojedyncze stanowiska ropuchy paskówki). W przypadku stref 61SN i 345SJ, to posiadają one w swoim profilu dodatkowym „teren zieleni naturalnej”.

Tab. 37) Ocena przewidywanych skutków (oddziaływań) realizacji ustaleń planu ogólnego – różnorodność biologiczna

Oddziaływania pozytywne						
Oddziaływanie	Strefa	Typ oddziaływania				Intensywność
		Bezpośredniość	Okres trwania	Częstotliwość	Trwałość	
Wyznaczenie stref o charakterze otwartym, chronionych przed zabudową	Strefy otwarte (SO)	B	D	ST	N	wysoka
Wyznaczenie stref zieleni i rekreacji w obrębie rozwiniętych już struktur urbanistycznych	Strefy zieleni i rekreacji (SN) na terenie miejskim	B	D	ST	O	średnia
Wyznaczenie parametrów zabudowy dla poszczególnych stref planistycznych	Strefy zabudowane i przeznaczone pod inwestycje (SW, SJ, SZ, SU, SP, SR)	B	D	ST	O	średnia
Oddziaływania negatywne						
Oddziaływanie	Strefa	Typ oddziaływania				Intensywność
		Bezpośredniość	Okres trwania	Częstotliwość	Trwałość	
Wzrost liczby mieszkańców i powstawanie nowej zabudowy, większy poziom zanieczyszczeń przedostających się do środowiska	Strefy zabudowane i przeznaczone pod inwestycje (SW, SJ, SZ, SU, SP)	P	D	ST	O	niska
Powstawanie barier ekologicznych	Strefy komunikacyjne (SK), strefy zabudowane i przeznaczone pod inwestycje (SW, SJ, SZ, SU, SP, SR)	P	D	ST	O	średnia
Konflikt między strefą planistyczną a cennym siedliskiem lub stanowiskiem chronionego gatunku	5SG, 6SG, 61SN, 345SJ	B	D	ST	N	średnia

Źródło: Opracowanie własne

6.2.2 Zdrowie ludzi

Plan Ogólny wyznacza strefy planistyczne (SP, SU, SR), w granicach których należy liczyć się z możliwością lokalizacji funkcji potencjalnie uciążliwych akustycznie oraz mogących być źródłem emisji substancji i odorów do powietrza. Ponadto przewiduje on strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową, a także obszary uzupełnienia zabudowy (OUZ), które mogą przyczynić się do wzrostu liczby mieszkańców i użytkowników tego obszaru, co przełoży się na zwiększenie natężenia ruchu pojazdów oraz wyższe zużycie paliw energetycznych do ogrzewania w gospodarstwach domowych. W konsekwencji może dojść do wzrostu emisji hałasu oraz zanieczyszczenia powietrza.

Nie przewiduje się jednak, aby zwiększone oddziaływanie wspomnianych czynników doprowadziło do znaczącego przekroczenia dopuszczalnych norm, a tym samym stanowiło bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia mieszkańców. Wskazane zostały także możliwe działania, ograniczające negatywny wpływ tych czynników. Ustalenia planu powinny wpłynąć pozytywnie na jakość życia mieszkańców, warunki mieszkaniowe, dostępność usług oraz na środowisko pracy i rekreacji.

Tab. 38) Ocena przewidywanych skutków (oddziaływań) realizacji ustaleń planu ogólnego – zdrowie ludzi

Oddziaływania pozytywne						
Oddziaływanie	Strefa	Typ oddziaływania				Intensywność
		Bezpośredniość	Okres trwania	Częstotliwość	Trwałość	
Wyznaczenie stref o charakterze otwartym, korzystnie wpływające na warunki sanitarne środowiska	Strefy otwarte (SO)	B	D	ST	O	wysoka
Ułatwienie / skrócenie procesu inwestycyjnego dzięki wyznaczeniu obszarów uzupełnienia zabudowy	Obszary uzupełnienia zabudowy (OUZ)	B	D	ST	O	wysoka
Wyznaczenie stref zieleni i rekreacji i ustalenie minimalnego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej w strefach zurbanizowanych	Strefy zieleni i rekreacji (SN), strefy zabudowane i przeznaczone pod inwestycje (SW, SJ, SZ, SU, SP, SR)	B	D	ST	O	średnia
Oddziaływania negatywne						
Oddziaływanie	Strefa	Typ oddziaływania				Intensywność
		Bezpośredniość	Okres trwania	Częstotliwość	Trwałość	
Hałas towarzyszący realizacji inwestycji budowlanych	Strefy zabudowane i przeznaczone pod inwestycje (SW, SJ, SZ, SU, SP, SR)	P	S	CH	O	niska
Wzrost zanieczyszczenia powietrza w związku z większą liczbą mieszkańców (wzrost zużycia paliw energetycznych)	Strefy zabudowane i przeznaczone pod inwestycje (SW, SJ, SZ, SU, SP, SR)	P	D	ST	O	niska
Wzrost emisji hałasu (większa liczba mieszkańców, ruch drogowy, wydobywanie surowców, prace rolne)	Strefy zabudowane i przeznaczone pod inwestycje (SW, SJ, SZ, SU, SP, SR), strefy komunikacyjne (SK), strefy górnictwa (SG), strefy otwarte (SO)	P	D	CH	O	średnia

Źródło: Opracowanie własne

6.2.3 Wody powierzchniowe i podziemne

Zwiększenie zagospodarowania terenu może prowadzić do potencjalnego zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych. Źródłami tych zanieczyszczeń na omawianym terenie są przede wszystkim nawożenie pól uprawnych oraz ścieki bytowe i komunalne.

W wyniku wzrostu inwestycji na tym terenie nastąpi częściowe uszczelnienie powierzchni gruntu, co ograniczy infiltrację wód. Mimo to, dzięki zachowaniu minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, określonego w projekcie planu, część wód opadowych będzie nadal odprowadzana bezpośrednio do gruntu. Nie przewiduje się, aby realizacja projektu planu miała istotny wpływ na osiągnięcie celów określonych dla jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych. Obniżenie zwierciadła wód podziemnych i zanieczyszczenie tych wód może być związane z wydobywaniem kopalin w strefie górnictwa 5SG oraz 6SG. Również wzrost zainwestowania w strefach wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową (SW, SJ) oraz w strefach usługowych (SU) na terenie zurbanizowanym, może doprowadzić do zwiększenia ilości odprowadzanych ścieków. Poza tym, ustalenia zawarte w projekcie planu nie powinny prowadzić do pogorszenia jakości wód powierzchniowych i podziemnych ani do znaczących zmian w stosunkach wodnych.

W celu ochrony wód konieczna jest dalsza rozbudowa sieci kanalizacyjnej oraz budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach przeznaczonych pod nową zabudowę, które obecnie nie są skanalizowane. Niezbędne jest także podłączanie do istniejącej sieci kanalizacyjnej obiektów, które posiadają taką techniczną możliwość, lecz nie są jeszcze podłączone. Inwestycje te powinny być realizowane wyprzedzająco, przed lokalizacją nowej zabudowy. Ważne jest również prawidłowe zagospodarowanie wód opadowych z powierzchni dróg publicznych i terenów utwardzonych, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Tab. 39) Ocena przewidywanych skutków (oddziaływań) realizacji ustaleń planu ogólnego – wody powierzchniowe i podziemne

Oddziaływania pozytywne						
Oddziaływanie	Strefa	Typ oddziaływania				Intensywność
		Bezpośredniość	Okres trwania	Częstotliwość	Trwałość	
Wyznaczenie stref o charakterze otwartym, chronionych przed zabudową	Strefy otwarte (SO)	B	D	ST	N	wysoka
Wyznaczenie stref zieleni i rekreacji i ustalenie minimalnego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej w strefach zurbanizowanych	Strefy zieleni i rekreacji (SN), strefy zabudowane i przeznaczone pod inwestycje (SW, SJ, SZ, SU, SP, SR)	B	D	ST	O	średnia
Oddziaływania negatywne						
Oddziaływanie	Strefa	Typ oddziaływania				Intensywność
		Bezpośredniość	Okres trwania	Częstotliwość	Trwałość	
Uszczelnienie gruntu na skutek wprowadzania sztucznych nawierzchni, ograniczona infiltracja	Strefy zabudowane i przeznaczone pod inwestycje (SW, SJ, SZ, SU, SP, SR), strefy komunikacji (SK)	P	D	ST	O	niska
Wzrost liczby użytkowników terenu będzie skutkował zwiększoną ilością ścieków bytowych i zanieczyszczeń spływających z dróg	Strefy zabudowane i przeznaczone pod inwestycje (SW, SJ, SZ, SU, SP), strefy komunikacji (SK)	P	D	ST	O	średnia
Dopływ zanieczyszczeń z terenów użytkowanych rolniczo	Strefy otwarte (SO), strefy produkcji rolniczej (SR)	P	D	ST	O	średnia
Obniżenie zwierciadła wód gruntowych i ich potencjalne zanieczyszczenie, w związku z funkcjonowaniem kamieniołomów	Strefy górnictwa (SG)	P	D	ST	O	średnia

Źródło: Opracowanie własne

6.2.4 Powietrze atmosferyczne

Plan ogólny umożliwia dalszy rozwój zainwestowania na terenie gminy Platerówka, dzięki wyznaczeniu takich stref inwestycyjnych jak strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową, czy też strefy usługowe, co będzie miało przełożenie na ewentualne MPZP ustanowione w przyszłości. Plan przewiduje również obszary uzupełnienia zabudowy (OUZ), umożliwiające wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu, w przypadku braku MPZP.

W związku z tym, należy liczyć się z powstaniem nowej zabudowy, zwiększonym natężeniem ruchu drogowego oraz ze zwiększonym zapotrzebowaniem na energię elektryczną i ciepłą. Wszystkie te czynniki mogą doprowadzić do wzmożonej emisji zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych. W okresie prowadzenia prac budowlanych należy spodziewać się ponadto wzrostu zapylenia, szczególnie w miesiącach suchych, a także wzrostu zanieczyszczeń gazowych, co będzie związane z pracą sprzętu budowlanego oraz pojazdów napędzanych silnikami spalinowymi. Zapylenie jest związane również z funkcjonowaniem kamieniołomów na „Bukowej Górze” i „Liściastej Górze”.

Wpływ emisji komunikacyjnych jest szczególnie odczuwalny w bezpośrednim sąsiedztwie dróg, jednak maleje wraz ze zwiększającą się odległością. W celu poprawy jakości powietrza istotne jest wprowadzanie pasów zieleni izolacyjnej, zwłaszcza z roślin zimozielonych, odpowiednie usytuowanie zabudowy względem głównych arterii oraz wdrażanie rozwiązań zwiększających płynność ruchu drogowego. Można również oczekiwać, że rozwój technologii w konstrukcji silników samochodowych przyczyni się do stopniowego ograniczenia emisji szkodliwych substancji komunikacyjnych.

Regulacje dotyczące minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w obszarach zabudowy, przyczyniają się do zapobiegania nadmiernej kumulacji zanieczyszczeń, poprzez zwiększanie zdolności pochłaniania dwutlenku węgla oraz filtracji pyłów przez rośliny. W kontekście gminy Platerówka istotne jest również zachowanie rozległych terenów zielonych w ramach strefy otwartej. Naturalne obszary leśne i łąkowe stanowią barierę dla rozprzestrzeniających się zanieczyszczeń i wspomagają lokalną, naturalną wentylację. Pozytywnie na jakość powietrza wpłynie również rozwój odnawialnych źródeł energii w postaci planowanych elektrowni słonecznych i wiatrowych. Podsumowując, realizacja ustaleń planu ogólnego, powinna wpłynąć pozytywnie na jakość powietrza w gminie.

Tab. 40) Ocena przewidywanych skutków (oddziaływań) realizacji ustaleń planu ogólnego – powietrze atmosferyczne

Oddziaływania pozytywne						
Oddziaływanie	Strefa	Typ oddziaływania				Intensywność
		Bezpośredniość	Okres trwania	Częstotliwość	Trwałość	
Wyznaczenie stref o charakterze otwartym, chronionych przed zabudową	Strefy otwarte (SO)	B	D	ST	N	wysoka
Rozwój odnawialnych źródeł energii w ramach niektórych stref planistycznych	Niektóre ze stref otwartych (117SO, 174SO, 176SO, 182SO, 192SO)	P	D	ST	O	średnia
Wyznaczenie stref zieleni i rekreacji oraz ustalenie minimalnego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej w strefach zurbanizowanych	Strefy zieleni i rekreacji (SN), strefy zabudowane i przeznaczone pod inwestycje (SW, SI, SZ, SU, SP, SR)	B	D	ST	O	średnia
Oddziaływania negatywne						
Oddziaływanie	Strefa	Typ oddziaływania				Intensywność
		Bezpośredniość	Okres trwania	Częstotliwość	Trwałość	
Wzrost zapylenia i zanieczyszczeń gazowych w okresie prowadzenia prac budowlanych	Strefy zabudowane i przeznaczone pod inwestycje (SW, SI, SZ, SU, SP, SR)	P	S	CH	O	niska
Wzmożona emisja gazów cieplarnianych, związana z powstaniem nowej zabudowy i zwiększonym zapotrzebowaniem na ciepło	Strefy zabudowane i przeznaczone pod inwestycje (SW, SI, SZ, SU, SP)	P	D	ST	O	niska
Wzrost natężenia emisji z ruchu drogowego	Strefy komunikacji (SK)	P	D	ST	O	niska
Zapylenie związane z istniejącymi kamieniołomami	Strefy górnictwa (SG)	P	D	CH	O	niska

Źródło: Opracowanie własne

6.2.5 Klimat akustyczny

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, uwzględnia się tereny podlegające ochronie przed hałasem wraz z dopuszczalnymi poziomami hałasu. Należą do nich tereny pod zabudowę mieszkaniową, pod szpitale i domy pomocy społecznej, pod budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, na cele uzdrowiskowe, na cele rekreacyjno-wypoczynkowe oraz pod zabudowę mieszkaniowo-usługową. Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego dla środowiska. W przypadku projektu planu ogólnego gminy Platerówka, strefami podlegającymi tej ochronie powinny być: strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową, strefa zieleni i rekreacji oraz strefa usługowa.

Do zwiększenia poziomu emitowanego hałasu prowadzić będzie wzrost zagospodarowania niektórych obszarów, w pierwszej kolejności takich, gdzie wyznaczono obszar uzupełnienia zabudowy lub objętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Hałas będzie związany początkowo z realizacją inwestycji budowlanych, a w dalszej perspektywie będzie wynikał z obecności większej liczby użytkowników danego terenu. Problemem może okazać się również hałas komunikacyjny. Ewentualny wzrost liczby pojazdów mechanicznych będzie dotyczył głównie samochodów osobowych obsługujących ruch lokalny.

Na terenie strefy otwartej 182SO dopuszczona została możliwość realizacji inwestycji związanych z elektrowniami wiatrowymi. Strefy te zostały wyznaczone w taki sposób, aby nie naruszały wymagań ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2024 r., poz. 317). Zachowana została minimalna odległość od budynków mieszkalnych (700 metrów), co powinno ograniczyć negatywny wpływ potencjalnych instalacji na mieszkańców. Warto jednak nadmienić, że wytyczona w ten sposób granica przylega do niektórych zabudowań we wsi Wyżne w sąsiedniej gminie Siekierzyn.

Na terenie gminy funkcjonują ponadto dwa obszary górnicze związane ze złożami bazaltu, dla których wyznaczono strefę górnictwa 5SG (złóże „Bukowa Góra”) oraz 6SG (złóże „Liściasta Góra”). Strefy te położone są w obrębie Wielkiego Lasu Lubańskiego, z dala od zabudowań mieszkaniowych, co powinno w znaczącym stopniu ograniczyć propagację hałasu związanego z funkcjonowaniem tych obiektów.

W planie ogólnym wyznaczono 42 strefy otwarte, które pod względem zajmowanej powierzchni są dominującym typem strefy planistycznej. Obejmują one obszary cenne pod względem przyrodniczym, m. in. kompleksy leśne, zabezpieczając je tym samym przed niekontrolowanym zagospodarowaniem, a tym samym korzystanie wpływają na funkcjonowanie środowiska przyrodniczego. Na terenach zamieszkałych, pozytywny wpływ na klimat akustyczny będzie miała roślinność związana ze strefami zieleni i rekreacji, a także z wyznaczonym minimalnym udziałem powierzchni biologicznie czynnej w strefach zurbanizowanych, mogąca pełnić funkcje izolacyjne od źródeł hałasu.

Ogólnie prognozuje się nieznaczny wzrost hałasu, jednak nie przewiduje się, aby realizacja założeń projektu planu ogólnego wywołała znaczące pogorszenie jakości klimatu akustycznego.

W celu ograniczenia wpływu hałasu generowanego przez ruch pojazdów można zastosować różnorodne rozwiązania techniczne redukujące jego poziom lub zasięg oddziaływania. Do skutecznych metod należą m.in. instalacja ekranów akustycznych, tworzenie pasów zieleni izolacyjnej, modyfikacja organizacji ruchu poprzez ograniczenie dopuszczalnej prędkości lub przekierowanie części ruchu na drogi oddalone od terenów chronionych akustycznie. Dodatkowo zastosowanie tzw. cichych nawierzchni, które redukują hałas generowany przez toczenie się kół pojazdów, może przyczynić się do poprawy komfortu akustycznego.

Tab. 41) Ocena przewidywanych skutków (oddziaływań) realizacji ustaleń planu ogólnego – klimat akustyczny

Oddziaływania pozytywne						
Oddziaływanie	Strefa	Typ oddziaływania				Intensywność
		Bezpośredniość	Okres trwania	Częstotliwość	Trwałość	
Wyznaczenie stref o charakterze otwartym, chronionych przed zabudową	Strefy otwarte (SO)	B	D	ST	N	wysoka
Wyznaczenie stref zieleni i rekreacji i ustalenie minimalnego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej w niektórych strefach	Strefy zieleni i rekreacji (SN), strefy zabudowane i przeznaczone pod inwestycje (SW, SJ, SZ, SU, SP, SR)	B	D	ST	O	średnia
Oddziaływania negatywne						
Oddziaływanie	Strefa	Typ oddziaływania				Intensywność
		Bezpośredniość	Okres trwania	Częstotliwość	Trwałość	
Wzrost emisji hałasu związanego z obecnością większej liczby użytkowników terenu	Strefy zabudowane i przeznaczone pod inwestycje (SW, SJ, SZ, SU, SP, SR)	P	D	CH	O	niska
Hałas związany z funkcjonowaniem obszarów górniczych	Strefy górnictwa (SG)	P	D	CH	O	niska
Hałas towarzyszący realizacji inwestycji budowlanych	Strefy zabudowane i przeznaczone pod inwestycje (SW, SJ, SZ, SU, SP, SR)	P	S	CH	O	niska
Hałas komunikacyjny (drogi, linie kolejowe)	Strefy komunikacji (SK)	P	D	CH	O	średnia

Źródło: Opracowanie własne

6.2.6 Promieniowanie elektromagnetyczne

Do głównych źródeł promieniowania elektromagnetycznego na przedmiotowym obszarze należą stacje bazowe telefonii komórkowej, linie elektroenergetyczne oraz stacje transformatorowe. Choć od kilku lat wzrasta oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko, nie przewiduje się, aby dalszy rozwój sieci telekomunikacyjnej doprowadził do przekroczenia wartości PEM w środowisku w kolejnych latach.

Projekt planu ogólnego dopuszcza zrealizowanie infrastruktury technicznej we wszystkich strefach planistycznych. Rozwój infrastruktury elektroenergetycznej i telekomunikacyjnej będzie wynikał z realizacji nowych inwestycji budowlanych, które będą wymagały podłączenia do sieci.

Tab. 42) Ocena przewidywanych skutków (oddziaływań) realizacji ustaleń planu ogólnego – promieniowanie elektromagnetyczne

Oddziaływania pozytywne						
Oddziaływanie	Strefa	Typ oddziaływania				Intensywność
		Bezpośredniość	Okres trwania	Częstotliwość	Trwałość	
Oddziaływania negatywne						
Oddziaływanie	Strefa	Typ oddziaływania				Intensywność
		Bezpośredniość	Okres trwania	Częstotliwość	Trwałość	
Potencjalny dalszy rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej i elektroenergetycznej, a co za tym idzie wzrost natężenia promieniowania elektromagnetycznego w środowisku	Projekt planu ogólnego dopuszcza realizowanie infrastruktury technicznej we wszystkich strefach planistycznych	P	D	ST	O	niska

Źródło: Opracowanie własne

6.2.7 Powierzchnia ziemi (w tym gleby)

Przekształcenia powierzchni ziemi są nieodłącznym elementem powstawania nowych inwestycji. Budowa obiektów, ciągów komunikacyjnych czy elementów infrastruktury prowadzi do trwałych zmian w ukształtowaniu terenu. Zakres tych zmian zależy od skali i rodzaju inwestycji. W większości przypadków istniejące wcześniej formy są dostosowywane do potrzeb inwestycyjnych, co skutkuje powstawaniem nowych form antropogenicznych, takich jak nasypy, zwałowiska, rowy czy powierzchnie zniwelowane.

Przekształcenia powierzchni ziemi będą dotyczyć głównie obszarów przeznaczonych w projekcie planu na uzupełnienie zabudowy, które dotychczas pozostawały niezagospodarowane. Na niektórych terenach planuje się zwiększenie intensywności zabudowy poprzez jej zagęszczenie, co może skutkować lokalnym utwardzeniem gruntu i zmianami w ukształtowaniu terenu. W trakcie realizacji inwestycji budowlanych nastąpi przemieszczanie mas ziemnych, a ich nadmiar, powstający w wyniku wykopów, będzie musiał zostać usunięty zgodnie z obowiązującymi przepisami lub zagospodarowany na miejscu, co miejscowo może wpłynąć na ukształtowanie powierzchni.

W przypadku najcenniejszych gleb III klasy bonitacyjnej, w zdecydowanej większości zostały one objęte strefami związanymi z rolnictwem, czyli strefą wielofunkcyjną z zabudową zagrodową, strefą produkcji rolnej i strefą otwartą, co zapewnia ich skuteczną ochronę i wykorzystanie zgodne z domyślnym przeznaczeniem. W niektórych sytuacjach, gleby III klasy obejmują swoim zasięgiem inne strefy planistyczne: strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielo- i jednorodzinną, strefy usługowe, strefy gospodarcze, strefy zieleni i rekreacji. Tego typu sytuacje występują w zasadzie we wszystkich miejscowościach. Należy mieć na uwadze, że gleby klas I-III podlegają ochronie na mocy Ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, co wiąże się z koniecznością uzyskania zgody od ministra właściwego do spraw rozwoju wsi w przypadku przeznaczenia ich miejscowym planie na cele nierolnicze i nieleśne. Nie dotyczy to jednak tych terenów, dla których w planie ogólnym wyznaczono obszary uzupełnienia zabudowy. W omawianym przypadku dla zdecydowanej większości stref przeznaczonych pod zabudowę, które pokrywają się z glebami III klasy, wyznaczono OUZ, co usprawni przyszłe inwestycje.

Projekt planu zawiera zasady zagospodarowania terenu oraz wskaźniki dotyczące kształtowania zabudowy, takie jak maksymalna intensywność zabudowy nadziemnej, maksymalny udział powierzchni zabudowanej, maksymalna wysokość budynków oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Wdrożenie tych zasad pozwoli ograniczyć nadmierne uszczelnienie gruntu i zachować równowagę pomiędzy zabudową a przestrzenią biologicznie czynną.

Realizacja ustaleń projektu planu może prowadzić do zauważalnych zmian w ukształtowaniu terenu gminy Platerówka. W trakcie prac budowlanych dojdzie do naruszenia wierzchniej warstwy gleby i jej częściowego unieczynnienia. W związku z tym należy zabezpieczyć usuniętą warstwę glebową, aby można ją było ponownie wykorzystać po zakończeniu prac. Jeśli jej ponowne wykorzystanie nie będzie możliwe, należy podjąć działania zmierzające do jej odtworzenia.

Tab. 43) Ocena przewidywanych skutków (oddziaływań) realizacji ustaleń planu ogólnego – powierzchnia ziemi (w tym gleby)

Oddziaływania pozytywne						
Oddziaływanie	Strefa	Typ oddziaływania				Intensywność
		Bezpośredniość	Okres trwania	Częstotliwość	Trwałość	
Wyznaczenie stref o charakterze otwartym, chronionych przed zabudową	Strefy otwarte (SO)	B	D	ST	N	wysoka
Wprowadzenie wskaźnika minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej dla niektórych stref planistycznych	Strefy zabudowane i przeznaczone pod inwestycje (SW, SJ, SZ, SU, SP, SR)	B	D	ST	O	średnia
Oddziaływania negatywne						
Oddziaływanie	Strefa	Typ oddziaływania				Intensywność
		Bezpośredniość	Okres trwania	Częstotliwość	Trwałość	
Przedostawianie się do gleby zanieczyszczeń (emisja gazów i pyłów, wytwarzanie odpadów oraz ścieków)	Strefy zabudowane i przeznaczone pod inwestycje (SW, SJ, SZ, SU, SP, SR)	P	D	ST	N	niska
Zmiany ukształtowania terenu w postaci m. in. wyrównania terenu pod lokalizację nowych obiektów	Strefy zabudowane i przeznaczone pod inwestycje (SW, SJ, SU), strefy zieleni i rekreacji (SN)	P	D	ST	N	niska
Erozja gleb użytkowanych rolniczo	Strefy otwarte (SO), strefy produkcji rolniczej (SR)	P	D	ST	N	średnia
Eksploatacja surowców mineralnych	Strefy górnictwa (SG)	P	D	CH	N	średnia
Ograniczenie powierzchni warstwy glebowej na rzecz powierzchni utwardzonych, zniszczenie gleb bezpośrednio pod realizowanymi obiektami (w tym niekiedy gleby III klasy bonitacyjnej)	Strefy zabudowane i przeznaczone pod inwestycje (SW, SJ, SU, SP, SO z wyznaczonym profilem dodatkowym umożliwiającym realizację OZE)	P	D	ST	N	średnia

Źródło: Opracowanie własne

6.2.8 Krajobraz

Ustalenia planu ogólnego gminy Platerówka wpływają na kształtowanie i ochronę krajobrazu, regulując rozmieszczenie zabudowy, ochronę terenów otwartych oraz rozwój infrastruktury. Krajobraz gminy charakteryzuje się przewagą terenów rolniczych, obszarów zielonych oraz zwartą zabudową wiejską. Plan uwzględnia zarówno ochronę walorów krajobrazowych, jak i konieczność adaptacji do nowych inwestycji.

W celu zminimalizowania ewentualnego wystąpienia dysharmonii w krajobrazie, dla poszczególnych terenów budowlanych określono maksymalną intensywność zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowy, maksymalną wysokość zabudowy, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Na rysunku planu ogólnego wyznaczone zostały obszary uzupełnienia zabudowy. Rozwiązanie to pozwoli ograniczyć rozprzestrzenianie się zabudowy na tereny otwarte i ich przekształcanie, a więc wpłynie korzystnie na ochronę lokalnego krajobrazu.

Na terenie gminy znajduje się jeden krajobraz priorytetowy („Platerówka, Radzimów, Włosień i Okolice” o kodzie 02-332.26-35), wyznaczony w Audycie krajobrazowym województwa dolnośląskiego. Ma on charakter wiejski, z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących średnie pola. W obrębie granic tego krajobrazu w planie ogólnym wydzielone zostały strefy otwarte obejmujące przede wszystkim użytki rolne, a także strefy budowlane związane z istniejącą zabudową o charakterze wiejskim. Warto natomiast zwrócić uwagę, na wskaźnik maksymalnej wysokości zabudowy w strefach SZ oraz SR, który wynosi aż 15 metrów. Biorąc pod uwagę zlokalizowanie tego obszaru na terenie krajobrazu priorytetowego, warto zastanowić się nad stopniowym ograniczeniem tej wysokości, w celu uniknięcia powstania dominant w krajobrazie.

Poza tym, biorąc pod uwagę pozostałe ustalenia planu, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na krajobraz priorytetowy.

Tab. 44) Ocena przewidywanych skutków (oddziaływań) realizacji ustaleń planu ogólnego – krajobraz

Oddziaływania pozytywne						
Oddziaływanie	Strefa	Typ oddziaływania				Intensywność
		Bezpośredniość	Okres trwania	Częstotliwość	Trwałość	
Ograniczenie rozpraszania zabudowy	Strefy otwarte (SO)	B	D	ST	N	wysoka
Wyznaczenie parametrów zabudowy dla poszczególnych stref planistycznych	Strefy zabudowane i przeznaczone pod inwestycje (SW, SJ, SZ, SU, SP, SR)	B	D	ST	O	niska
Oddziaływania negatywne						
Oddziaływanie	Strefa	Typ oddziaływania				Intensywność
		Bezpośredniość	Okres trwania	Częstotliwość	Trwałość	
Zmniejszenie obszaru niezurbanizowanego, wprowadzenie nowych obiektów kubaturowych, rozbudowa instalacji OZE	Strefy zabudowane i przeznaczone pod inwestycje (SW, SJ, SZ, SU, SP, SR), niektóre ze stref otwartych (117SO, 174SO, 176SO, 182SO, 192SO)	P	D	ST	O	niska
Wysoki wskaźnik maksymalnej wysokości zabudowy	Strefy z zabudową zagrodową i produkcji rolniczej (SZ, SR)	B	D	ST	O	średnia

Źródło: Opracowanie własne

6.2.9 Warunki klimatyczne

Realizacja ustaleń projektu planu nie powinna wpłynąć negatywnie na ogólne warunki klimatyczne analizowanego obszaru. Wprowadzenie zabudowy na terenach przeznaczonych pod inwestycje może jednak prowadzić do niewielkich zmian w lokalnym mikroklimacie. Będą one wynikać głównie ze wzrostu powierzchni zabudowanych i utwardzonych, które mogą modyfikować chociażby bilans cieplny oraz wilgotnościowy terenu. Ewentualny wpływ tych czynników będzie jednak lokalny i nie powinien prowadzić do istotnych zakłóceń w funkcjonowaniu ekosystemów czy warunków życia mieszkańców.

W pozytywny sposób na lokalny klimat wpłynie zachowanie roślinności, przede wszystkim w postaci rozległych terenów otwartych, ale również jako powierzchnia biologicznie czynna na terenach zurbanizowanych. Również rozwój OZE przyczyni się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych.

Tab. 45) Ocena przewidywanych skutków (oddziaływań) realizacji ustaleń planu ogólnego – warunki klimatyczne

Oddziaływania pozytywne						
Oddziaływanie	Strefa	Typ oddziaływania				Intensywność
		Bezpośredniość	Okres trwania	Częstotliwość	Trwałość	
Wyznaczenie stref o charakterze otwartym, chronionych przed zabudową	Strefy otwarte (SO)	B	D	ST	N	wysoka
Rozwój odnawialnych źródeł energii w ramach niektórych stref planistycznych	Niektóre ze stref otwartych (117SO, 174SO, 176SO, 182SO, 192SO)	P	D	ST	O	średnia
Wyznaczenie stref zieleni i rekreacji oraz ustalenie minimalnego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej w strefach zurbanizowanych	Strefy zieleni i rekreacji (SN), strefy zabudowane i przeznaczone pod inwestycje (SW, SJ, SZ, SU, SP, SR)	B	D	ST	O	średnia
Oddziaływania negatywne						
Oddziaływanie	Strefa	Typ oddziaływania				Intensywność
		Bezpośredniość	Okres trwania	Częstotliwość	Trwałość	
Wzmożona emisja gazów cieplarnianych, związana z powstaniem nowej zabudowy i zwiększonym zapotrzebowaniem na ciepło	Strefy zabudowane i przeznaczone pod inwestycje (SW, SJ, SZ, SU, SP)	P	D	ST	O	niska
Zmniejszanie terenów zieleni na rzecz powierzchni zabudowanych	Strefy zabudowane i przeznaczone pod inwestycje (SW, SJ, SZ, SU, SP, SR)	P	D	ST	O	niska

Źródło: Opracowanie własne

6.2.10 Zasoby naturalne

W projekcie planu ogólnego wyznaczono dwie strefy górnictwa (SG). Profilem podstawowym jest tutaj teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych oraz teren infrastruktury technicznej. Przypisano im również następujące funkcje dodatkowe: teren produkcji, teren usług handlu, teren usług biurowych i administracji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.

5SG – obejmuje znaczną część złoża bazaltów „Bukowa Góra” KD 836 (złoże zagospodarowane). Granice strefy zostały wyznaczone w taki sposób, aby pokrywały się z wyznaczonym w planie miejscowym obszarem górnictwem.

6SG – obejmuje ten fragment złoża bazaltów „Liściasta Góra” KD 824, który położony jest na terenie opracowania (złoże eksploatowane okresowo). Granice strefy obejmują w całości obszar górnictwa, który został wyznaczony w planie miejscowym.

Nie przewiduje się, aby realizacja przedmiotowego dokumentu skutkowałą negatywnym oddziaływaniem na jakiegokolwiek zasoby naturalne w granicach obszaru opracowania. Wyznaczenie stref 5SG i 6SG zapewnia dalsze wydobywanie kopalin.

Tab. 46) Ocena przewidywanych skutków (oddziaływań) realizacji ustaleń planu ogólnego – zasoby naturalne

Oddziaływania pozytywne						
Oddziaływanie	Strefa	Typ oddziaływania				Intensywność
		Bezpośredniość	Okres trwania	Częstotliwość	Trwałość	
Zabezpieczenie dalszego wydobywania kopalin ze złóż "Bukowa Góra" KD 836 oraz "Liściasta Góra" KD 824, poprzez wyznaczenie stref górnictwa	Strefy górnictwa (5SG, 6SG)	B	D	ST	O	wysoka
Oddziaływania negatywne						
Oddziaływanie	Strefa	Typ oddziaływania				Intensywność
		Bezpośredniość	Okres trwania	Częstotliwość	Trwałość	

Źródło: Opracowanie własne

6.2.11 Zabytki i dobra materialne

Ustalenia zakresu oraz zasad ochrony zabytków pozostają poza zakresem regulacji planu ogólnego. Jednakże określone w planie wskaźniki urbanistyczne, zwłaszcza zaś maksymalna wysokość zabudowy mogą mieć wpływ na obiekty zabytkowe objęte ochroną prawną. Zależnie od ustalonej wysokości zabudowy nadbudowa obiektu zabytkowego może zostać umożliwiona lub wykluczona. Pozostałe parametry kształtowania zabudowy określone w planie ogólnym będą miały wpływ na ekspozycję zabytku. Projekt planu ogólnego podlega w tym zakresie uzgodnieniu z właściwym organem ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. W odniesieniu do dóbr materialnych należy stwierdzić, że uchwalenie planu ogólnego powinno mieć korzystny wpływ na poprawę jakości i wartości przestrzeni.

Tab. 47) Ocena przewidywanych skutków (oddziaływań) realizacji ustaleń planu ogólnego – zabytki i dobra materialne

Oddziaływania pozytywne						
Oddziaływanie	Strefa	Typ oddziaływania				Intensywność
		Bezpośredniość	Okres trwania	Częstotliwość	Trwałość	
Wyznaczenie parametrów zabudowy dla poszczególnych stref planistycznych	Strefy zabudowane i przeznaczone pod inwestycje (SW, SJ, SZ, SU, SP, SR)	B	D	ST	O	średnia
Oddziaływania negatywne						
Oddziaływanie	Strefa	Typ oddziaływania				Intensywność
		Bezpośredniość	Okres trwania	Częstotliwość	Trwałość	

Źródło: Opracowanie własne

6.3 Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Przez negatywne znaczące oddziaływania na środowisko rozumie się negatywną, mierzalną zmianę stanu lub funkcji elementów przyrodniczych, ocenioną w stosunku do stanu początkowego. Zmiana ta powodowana jest bezpośrednio lub pośrednio przez działalność prowadzoną przez podmiot korzystający ze środowiska.

Na etapie sporządzania projektu planu ogólnego i strategicznej oceny oddziaływania na środowisko brak jest wystarczających informacji na temat konkretnych zamierzeń inwestycyjnych dla przeprowadzenia dokładnej identyfikacji wszystkich przyszłych oddziaływań. Szczegółowe określenie skutków dla środowiska wynikających z realizacji konkretnych inwestycji ma miejsce na etapie raportu oddziaływania na środowisko, sporządzanego w zależności od potrzeb, w trybie Ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Środowisko na terenie gminy zostało scharakteryzowane w działach 3, 4 oraz 5.

6.4 Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Transgraniczne oddziaływanie na środowisko odnosi się do możliwych interakcji między jego komponentami, które mogą wystąpić na terytorium innego kraju. Do takich sytuacji może nastąpić np. w wyniku pojawienia się zjawisk dotyczących rzeki, które przepływają przez granice sąsiadujących państw, lub poprzez funkcjonowanie emitorów zanieczyszczeń o dużym zasięgu oddziaływania.

Gmina Platerówka sąsiaduje od południa z Republiką Czeską na długości ok. 1km. Biorąc pod uwagę przewidziany charakter zagospodarowania oraz inne ustalenia projektu planu, można stwierdzić, iż nie przewiduje się wystąpienia transgranicznego oddziaływania w wyniku jego realizacji.

7. Konkluzje i wskazania dotyczące zmian projektu dokumentu planistycznego

7.1 Propozycja rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, wynikających z ustaleń projektu planu ogólnego

Projekt planu uwzględnia wzrost zainwestowania w części przedmiotowego obszaru, co spowoduje zwiększenie powierzchni zabudowy i zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej. Realizacja ustaleń określonych w projekcie planu może przyczyniać się do wywierania pewnych presji na środowisko przyrodnicze, choć skala tych oddziaływań jest trudna do przewidzenia na etapie prognozy. W związku z tym konieczne jest zaproponowanie rozwiązań, które będą zapewniały ograniczanie negatywnych oddziaływań, zarówno na etapie realizacji inwestycji, jak też i późniejszego użytkowania terenów.

Rozpatrując możliwe do pojawienia się negatywne zjawiska oddziałujące na środowisko należy przedstawić propozycje środków łagodzących niekorzystny ich wpływ na zmiany istotne dla ludzi oraz dla elementów środowiska przyrodniczego. Przedstawione poniżej propozycje działań mają na celu wyraźne zminimalizowanie uciążliwości, które mogłyby być odczuwane przez użytkowników przedmiotowego obszaru:

- kontrola emisji hałasu poprzez wprowadzanie ekranów akustycznych, pasów zieleni izolacyjnej oraz stosowanie cichych nawierzchni drogowych,
- przy przebudowie dróg zaleca się zastosowanie nowoczesnej nawierzchni o właściwościach tłumiących hałas,
- stosowanie zasad zrównoważonego rozwoju zagospodarowania terenu oraz pozostawienie odpowiedniego udziału terenów zielonych,
- ograniczenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych poprzez odpowiednio prowadzoną gospodarkę wodno-ściekową oraz ograniczenie spływu substancji biogennych,
- minimalizacja wpływu na glebę i roślinność poprzez stosowanie technologii ograniczających degradację gleb i zachowanie naturalnych siedlisk,
- promowanie odnawialnych źródeł energii oraz prowadzenie działań w ramach programów redukcji emisji zanieczyszczeń,
- przeprowadzanie termomodernizacji budynków i wymiana pieców na niskoemisyjne,
- stosowanie technologii bezinwazyjnych przy budowie infrastruktury,
- wprowadzenie stref buforowych wokół obszarów cennych przyrodniczo, takich jak tereny leśne czy łąki,
- budowa zbiorników retencyjnych i systemów infiltracyjnych dla wód opadowych w celu ochrony wód,
- ograniczenie stosowania nawozów sztucznych i środków ochrony roślin na terenach rolniczych w pobliżu cieków wodnych,
- prowadzenie monitoringu przestrzeni przyrodniczej, w tym m.in.: monitoring wód powierzchniowych i podziemnych, jakości powietrza, klimatu akustycznego, gleb,
- rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i infrastruktury dla transportu publicznego w celu ograniczenia emisji spalin,

- utrzymanie i rozwój zadrzewień śródpolnych i alei drzew jako elementów wspierających bioróżnorodność,
- promowanie gospodarki o obiegu zamkniętym oraz wprowadzanie programów edukacyjnych w zakresie segregacji odpadów i minimalizacji ich ilości,
- zachowanie terenów podmokłych jako naturalnych rezerwuarów wody i siedlisk dla fauny i flory,
- projektowanie zabudowy na terenach inwestycyjnych, znajdujących się w sąsiedztwie dróg o znacznym natężeniu ruchu, w taki sposób, aby zabudowa posadowiona była w możliwie dużej odległości od drogi, natomiast w części działki przylegającej bezpośrednio do drogi znajdowały się miejsca postojowe oraz ewentualna zieleń izolacyjna,
- w celu wizualnego ograniczenia zmian w lokalnym krajobrazie zaleca się powszechne stosowanie zieleni wysokiej na terenach przewidzianych pod inwestycje,
- nowopowstałe obiekty budowlane powinny być zrealizowane w formie zapewniającej estetyczne odczucia użytkownikom przestrzeni.

Propozycje działań służących zapobieganiu, ograniczaniu i kompensacji negatywnego wpływu realizacji niektórych zapisów projektu planu w stosunku do zmian odnoszących się do środowiska przyrodniczego:

- stosowanie w trakcie prac budowlanych urządzeń o niskim poziomie emisji hałasu oraz zanieczyszczeń;
- realizacja zamierzeń inwestycyjnych powinna być poprzedzona dokładnym rozpoznaniem wartości przyrodniczych terenu w celu wyeliminowania możliwości trwałego zniszczenia powiązań biocenotycznych;
- ubytek powierzchni biologicznie czynnej powinien być równoważony wprowadzaniem terenów zielonych w możliwie jak najkrótszym okresie po zakończeniu prac budowlanych;
- przy realizacji nowych nasadzeń powinny być wykorzystywane rodzime gatunki roślin;
- w celu ochrony lokalnych zasobów hydrograficznych należy fundamentować budynki oraz wykonywać prace ziemne w sposób nieprzyczyniający się do obniżania zwierciadła wód powierzchniowych i podziemnych;
- realizacja zabudowy na terenach dotychczas niezainwestowanych powinna być poprzedzona dokładnym rozpoznaniem warunków gruntowo-wodnych, inwestycje należy dostosowywać do zastanych warunków, bez ich przekształcania,
- zachowanie i wzmacnianie korytarzy ekologicznych poprzez zapewnianie drożności ekosystemów i ochronę bioróżnorodności.

7.2 Propozycje rozwiązań alternatywnych w stosunku do zawartych w projekcie planu

Zaproponowane w projekcie planu ogólne dyspozycje przestrzenne w zakresie funkcji terenów oraz intensywności zainwestowania stanowią w dużej mierze kontynuację dotychczasowej polityki przestrzennej gminy. Projekt planu ogólnego uwzględnia podstawowe wymagania ochrony środowiska i przyrody.

Jako alternatywne rozwiązania do rozważenia wskazuje się:

- zmniejszenie wskaźnika maksymalnej wysokości zabudowy w strefach wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową (SZ) oraz w strefach produkcji rolniczej (SR) z 15 metrów na 12 metrów;
- zwiększenie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej w strefach produkcji rolniczej (SR) do 50%.

Powyższe rozwiązania pomogłyby w ograniczeniu ewentualnych dominant wysokościowych na terenie krajobrazu priorytetowego, jak i w zachowaniu większych połaci terenów zielonych w obrębie dość rozległych stref SR, które w dużej mierze nie są obecnie zabudowane.

7.3 Propozycja metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu ogólnego oraz częstotliwość ich przeprowadzania

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w art. 55 ust. 3 wprowadza wymóg prowadzenia monitoringu realizacji postanowień planu miejscowego w zakresie oddziaływania na środowisko.

Obowiązujące przepisy nie regulują metod analizy skutków realizacji zapisów planów zagospodarowania przestrzennego, ani częstotliwości ich przeprowadzania. Punktem wyjścia do tych analiz może być, opracowywana na podstawie art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ocena aktualności ustaleń planów. Dokonywana jest ona przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta przynajmniej raz w czasie trwania kadencji rady gminy. Analiza ta dotyczy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, określa, jakie inwestycje zostały dotychczas zrealizowane. Na tej podstawie przeprowadzana jest ocena stopnia realizacji ustaleń planu, co może stanowić odpowiednią podstawę do określenia skutków realizacji postanowień planu na środowisko przyrodnicze.

Oceną aktualnego stanu poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego zajmuje się monitoring zapisany w odrębnych aktach prawnych. Częstotliwość i zakres działań monitorujących jest zależna od rodzaju inwestycji, jakie będą zlokalizowane na analizowanym obszarze. W celu określenia skutków realizacji ustaleń zawartych w projekcie planu ogólnego na środowisko można odnosić się do wyników monitoringu prowadzonego przez Głównego i Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska. Zestawienia te umożliwiają przeprowadzenie analiz porównujących jakość środowiska przyrodniczego w okresach przed i po wejściu w życie ustaleń zawartych w planie ogólnym. W ramach tego monitoringu ocenie mogą podlegać takie elementy jak

- jakość wód powierzchniowych i podziemnych;
- zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego;
- klimat akustyczny;
- promieniowanie elektromagnetyczne;
- gospodarka odpadami.

Jakość analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska jest zależna od tego, czy zgromadzone materiały odnoszą się bezpośrednio do obszaru opracowania. Najkorzystniejsza sytuacja występowałaby gdyby na przedmiotowym obszarze, lub w jego bliskim sąsiedztwie, zlokalizowane były punkty pomiarowe, umożliwiające pozyskanie danych o stanie poszczególnych komponentów lokalnego środowiska przyrodniczego. Rozważając dostępne możliwości pozyskiwania danych stwierdza się, że najkorzystniejszą metodą analizy skutków realizacji ustaleń planu w zakresie oddziaływania na środowisko będzie szczegółowa analiza porównawcza, wspierana metodami statystycznymi i inwentaryzacyjnymi, wykonywana na podstawie wyników regularnie przeprowadzanego monitoringu środowiska przyrodniczego. Zbieranie informacji pochodzących z państwowego monitoringu środowiska powinno się odbywać w systemie rocznym. W ramach monitoringu mogą być również uwzględniane wyniki badań i analiz środowiskowych, odnoszących się do przedmiotowego terenu, wykonywane w ramach indywidualnych zamówień. Wójt gminy powinien występować do odpowiednich organów o przedłożenie otrzymywanych przez te instytucje wyników monitoringu na podstawie decyzji np. o środowiskowych uwarunkowaniach.

Częstotliwość przeprowadzanych zbiorczych analiz skutków realizacji postanowień planu powinna obejmować okres czteroletni, czyli raz w czasie trwania kadencji rady gminy. Zalecane jest, aby w sposób szczególny monitorowane były takie procesy, jak zmiana jakości poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, zmiana wyposażenia infrastrukturalnego oraz przeobrażania o charakterze społeczno - gospodarczym.

8. Podsumowanie

Prognoza oddziaływania na środowisko jest dokumentem sporządzanym obowiązkowo m.in. dla planów ogólnych. Niniejsza Prognoza przygotowana została na potrzeby projektu planu ogólnego gminy Platerówka, który to plan przygotowano w związku z Uchwałą Nr VIII/47/24 Rady Gminy w Platerówce z dnia 12 grudnia 2024r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Platerówka.

Podstawowym celem prognozy jest identyfikacja i ocena potencjalnych skutków w środowisku, jakie mogą mieć miejsce w wyniku realizacji postanowień planu ogólnego, jak również propozycja rozwiązań alternatywnych w stosunku do tych zawartych w projekcie dokumentu oraz takich, które zminimalizują ewentualne skutki negatywne. Zagadnienia omówione w niniejszej prognozie służą także wykazaniu, w jaki sposób problemy środowiskowe oraz cele ochrony środowiska ustanowione w innych powiązanych dokumentach zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu planu ogólnego. Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych ustaleniami planu. Przedstawia jedynie prawdopodobne skutki, jakie niesie za sobą realizacja ustaleń projektu planu ogólnego na środowisko i proponuje ewentualne rozwiązania alternatywne lub kompensacyjne.

W toku przeprowadzonych analiz oceniono sposób w jaki ustalenia projektu planu realizują cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblach: krajowym, wspólnotowym i międzynarodowym. W Prognozie przedstawiono w jaki sposób strategiczne cele ochrony środowiska, określone w Polityce ekologicznej państwa 2030 – strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej, Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz Protokole z Kioto zostały uwzględnione w projekcie planu. Stwierdzono, że ze względu na charakter i zakres planu ogólnego, sposób uwzględnienia w ocenianym dokumencie, wybranych, strategicznych celów ochrony środowiska, określonych w ww. dokumentach, ograniczać się będzie np.: do ustalenia minimalnego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej oraz wyznaczenia stref funkcjonalnych, które w swoim profilu uwzględniają zieleń, otwarte przestrzenie, infrastrukturę służącą pozyskiwaniu zielonej energii.

W toku prowadzonych analiz oceniono, że realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie stwarza warunków do zaistnienia szczególnie negatywnych oddziaływań dla obszarów podlegających prawnej ochronie, choć warto zaznaczyć, że w wyniku dalszego rozwoju urbanistycznego, a także rozwoju infrastruktury komunikacyjnej i turystycznej, może w przyszłości nasilać się antropopresja na te obszary. Zalecono także rozwiązania, które mogą minimalizować ewentualne negatywne zjawiska.

Jednocześnie zasugerowano wykorzystanie wyników pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska, od służb statystycznych. Jako pomocne w procesie analizy wpływu realizacji planu zagospodarowania wskazano wyniki badań wykonywanych na potrzeby utworzenia planów ochrony obszarów chronionych, dane z zimowych liczeń ptaków, oraz wyniki badań przed- i porealizacyjnych wykonywanych na potrzeby realizacji różnego typu inwestycji. Dopuszczono także przeprowadzenie niezależnych badań w powyższym zakresie. Opracowanie analizy skutków realizacji ustaleń projektu planu wskazano nie częściej niż raz na 4 lata.